

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**OKULLARDAKİ SOSYAL KULÜP ETKİNLİKLERİNİN
REKREASYONEL AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
(ADAPAZARI ORTAÖĞRETİM KURUMLARI ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ERTAN ÖZKAPTAN

Enstitü Anabilim Dalı : Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Sevda BAĞIR

EYLÜL 2007

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**OKULLARDAKİ SOSYAL KULÜP ETKİNLİKLERİNİN
REKREASYONEL AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
(ADAPAZARI ORTAÖĞRETİM KURUMLARI ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ERTAN ÖZKAPTAN

Enstitü Anabilim Dalı : Beden Eğit. Ve Spor Öğrt.

Bu tez 10/09/2007 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı

Jüri Üyesi

Jüri Üyesi

**Yrd. Doç. Dr.
Sevda BAĞIR**

**Yrd. Doç. Dr.
Ertuğrul GELEN**

**Yrd. Doç. Dr.
Hayrettin Zengin**

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Ertan ÖZKAPTAN

10.09.2007

ÖNSÖZ

Bu çalışma Adapazarı Merkezinde bulunan ortaöğretim kurumlarındaki(özel ve devlet) sosyal kulüp faaliyetlerinin durumunu belirleyip karşılaştırmak ve işleyişte aralarında fark bulunup bulunmadığını ortaya koymak için yapılmıştır. Ders dışı öğretim etkinlikleri, öğretim sürecinin en önemli unsurlarındandır. Sosyal kulüp faaliyetleri, gönüllü katılım gerektiren ve serbest zamanlarda yapılan bir etkinliktir. Okulların rekreasyon faaliyetleri de sosyal etkinlikler ya da ders dışı etkinlikler olarak değerlendirdiğimiz öğrenci kulüpleridir. Sosyal kulüplerin bu fonksiyonu ile eğitimde çok önemli bir boşluğu doldurması gerekmektedir. Çünkü günümüz eğitim-öğretimi sürekli bilgi aktarımını gerçekleştirmekte, fakat davranışa yansıyan sosyal eğitim ikinci planda kalmaktadır. Bu çalışmayla sosyal eğitimde yaşanan ve yaşanabilecek aksaklıklar ortaya konularak buna ilişkin görüş ve öneriler bildirilecektir.

Yüksek lisans öğrenimim sürecinde benden bilgi ve tecrübelerini esirgemeyen değerli tez danışmanım ve hocam, Yardımcı Doç. Dr. Sevda BAĞIR'a teşekkürü bir borç bilirim. Bu tez çalışmasını hazırlamamda emeği bulunan Beden Eğt. ve Spor Öğretmenliği bölümündeki tüm Öğretim Üyesi hocalarıma ve anketin analizinde çok emeği olan Arş. Gör. Serdar GERİ'ye çok teşekkür ederim.

Tez çalışmamda yardım ve desteklerini benden esirgemeyen ve bu desteklerini anket çalışması yaptığımda da sürdüren, değerli okul yöneticileri ve öğretmen arkadaşlarıma ve her zaman yanımda bulunamasa da, hep yanımda olan sevgili eşim M. Banu ÖZKAPTAN'a da çok teşekkür ederim.

10 Eylül 2007

Ertan ÖZKAPTAN

İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLER LİSTESİ	iii
TABLolar LİSTESİ	iv
ÖZET	vii
SUMMARY	viii
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1. KURAMSAL BİLGİLER	5
1.1. Zaman Nedir?.....	5
1.2. Zaman Kullanımı, Yönetimi ve Serbest Zaman Kavramı.....	7
1.3. Boş Zaman Kavramı ve Rekreasyon	12
1.4. Rekreasyonun Sınıflandırılması.....	17
1.5. Rekreasyon Eğitimi.....	21
1.5.1. Rekreasyon Eğitiminin Kişiyeye Kazandırdıkları.....	22
1.5.2. Rekreatif Etkinliklere Katılımın Özellikleri.....	23
1.6. Okulların Rekreasyon Eğitimindeki Rolü.....	24
1.7. Yurtdışında Ders Dışı Faaliyetler ve Bazı Ülkelerden Örnekler.....	26
1.8. Ülkemizde Ders Dışı Faaliyetlerin Durumu.....	29
1.9. Diğer Kurumların Faaliyetleri.....	40
BÖLÜM 2. MATERYAL - METOD	42
2.1. Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Yararları.....	42
2.2. Araştırmanın Önemi.....	42
2.3. Evren ve Örneklem.....	42
2.4. Problem Cümlesi.....	43
2.4.1. Alt Problemler.....	43
2.4.2. Araştırmanın Hipotezleri.....	44
2.5. Sayıtlılar.....	44
2.6. Sınırlılıklar.....	44
2.7. Veri Toplama Aracı, Veri ve Bilgilerin Analizi.....	45

BÖLÜM 3. BULGULAR	47
3.1. Demografik Bilgiler.....	47
3.2. Frekanslar.....	47
3.3. Analizler.....	58
SONUÇ VE ÖNERİLER	81
KAYNAKLAR	90
EKLER	95
ÖZGEÇMİŞ	98

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Nash'a Göre Serbest Zaman Sınıflaması.....	9
Şekil 2: Çalışma ve Çalışma Dışı Zaman.....	11
Şekil 3: Zaman Kullanım Bölümleri.....	12
Şekil 4: Artık Zaman Olarak Rekreasyon.....	16
Şekil 5: Aktivite Olarak Rekreasyon.....	16
Şekil 6: Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi.....	19

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1:	Öğrencilerin Okullara Göre DağılımOranları.....	47
Tablo 2:	Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Dağılım Oranları.....	48
Tablo 3:	Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılım Oranları.....	48
Tablo 4:	Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılım Oranları....	48
Tablo 5:	Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumuna Göre Dağılım Oranları.....	48
Tablo 6:	Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Düzeyine Göre Dağılım Oranları.....	49
Tablo 7:	Öğrencilerin Okul Türüne Göre Dağılım Oranları.....	49
Tablo 8:	Öğrencilerin Okul Alanlarına Göre Dağılım Oranları.....	49
Tablo 9:	Okulda Bulunan Sosyal Kulüplerin Ankete Katılan Öğrenciler Tarafından Bilinirlik Oranları.....	50
Tablo 10:	Öğrencilerin Hangi Sosyal Kulübe Üye Oldukları Hakkındaki Farkındalık Oranları.....	50
Tablo 11:	Öğrencilerin Mensubu Oldukları Sosyal Kulübe Kendi İstekleri ile Üye Olup Olmadıklarını Gösterir Oranlar.....	50
Tablo 12:	Öğrencilerin Mensubu Oldukları Sosyal Kulübe Ne Şekilde Üye Olduklarını Gösterir Oranlar.....	50
Tablo 13:	Mensubu Oldukları Sosyal Kulüpte İsteği Dışında Bulunan Öğrencilerin Bunun Dışında Hangi Alanlarla İlgili Kulüplere Üye Olmak İstediklerini Gösterir Oranlar.....	51
Tablo 14:	Öğrencilerin Üyesi Buldukları Kulübe Katılım Amaçları İle İlgili Oranlar.....	51
Tablo 15:	Öğrencilerin Sosyal Kulüp Etkinliklerini Düzenli Gerçekleştirme Oranları.....	52
Tablo 16:	Öğrencilerin Sosyal Kulüp Etkinliklerini Ne Kadar Zaman Arayla Gerçekleştirdiklerine Dair Oranlar.....	52
Tablo 17:	Öğrencilerin Sosyal Kulüp Etkinlik Sayılarını Yeterli Bulup Bulmadıklarına Dair Oranlar.....	52
Tablo 18:	Öğrencilerden Sosyal Kulüp Etkinlik Sayılarını Yeterli Bulmayanların Ne Kadar Sayıda Etkinlik İstediklerine Dair Oranlar.....	53
Tablo 19:	Öğrencilerin Sosyal Kulüp Faaliyetleri İçin Okulun İmkânlarını Yeterli Bulup Bulmadıklarına Dair Oranlar.....	53

Tablo 20:	Öğrencilerin Okul Yönetimi ve Öğretmenlerden Sosyal Kulüp Faaliyetleri İçin Kendilerine Yeterli Destek Bulup Bulmadıklarına Dair Oranlar.....	53
Tablo 21:	Öğrencilerin Mensubu Oldukları Sosyal Kulübün Amaç ve Faydalarını Bilip Bilmediklerine Dair Oranlar.....	54
Tablo 22:	Öğrencilerin Mensubu Oldukları Sosyal Kulüpte Görev Ve Etkinlik Yapıp Yapmadıklarına Dair Oranlar.....	54
Tablo 23:	Öğrencilerin Mensubu Oldukları Sosyal Kulüpteki Görev Ve Etkinliklerini Ne Gibi Duygularla Yaptıklarına Dair Oranlar.....	54
Tablo 24:	Öğrencilerin Mensubu Oldukları Sosyal Kulüpteki Danışman Öğretmenlerin Yeterlilikleri İle İlgili Görüşlerine Dair Oranlar.....	55
Tablo 25:	Öğrencilerin Mensubu Oldukları Sosyal Kulüpteki Faaliyet Planlarının Uygulanabilirliği İle İlgili Görüşlerine Dair Oranlar.....	55
Tablo 26:	Öğrencilerin Sosyal Kulüp Etkinliklerinin Amacına Ulaşması Ve Bundan Memnuniyetleri İle İlgili Görüşlerine Dair Oranlar.....	56
Tablo 27:	Öğrencilerin Sosyal Kulüp Etkinliklerinin Amacına Tam Ulaşması İçin Yapılabileceklerle İlgili Görüşlerine Dair Dağılım Oranları.....	56
Tablo 28:	Öğrencilerin Üye Oldukları Sosyal Kulüplere Göre Dağılım Oranları....	57
Tablo 29:	Öğrencilerin Kulübe Üye Olma Biçimleri İle Okul Türleri Arasındaki Dağılım.....	58
Tablo 30:	Öğrencilerin Üyesi Oldukları Kulüpte Ne Sıklıkta Toplantı/Etkinlik Yaptıkları İle Okul Türü Arasındaki Dağılım.....	59
Tablo 31:	Öğrencilerin Üyesi Oldukları Kulüpte Yaptıkları Toplantı/Etkinlik Sayısının Yeterliliği İle Okul Türü Arasındaki Dağılım.....	60
Tablo 32:	Okulda Bulunan Sosyal Kulüplerin Bilinmesi Ve Okul Türleri Arasındaki Dağılım.....	61
Tablo 33:	Öğrencilerin Hangi Kulübe Üye Olduklarını Bilmeleri İle İlgili Dağılım.....	62
Tablo 34:	Öğrencilerin Kulüp Seçiminde Özgür Olmaları İle Okul Türleri Arasındaki Dağılım.....	62
Tablo 35:	Öğrencilerin Sosyal Kulübe Katılma Amaçları İle Okul Türü Arasındaki Dağılım.....	63
Tablo 36:	Kulüp Faaliyetleri İçin Okuldaki Mekân Araç-Gereç Yeterliliği İle Okul Türü Arasındaki Dağılım.....	65

Tablo 37:	Sosyal Kulüp Faaliyetlerine Yapılan Okul Yönetimi Ve Öğretmen Desteği Ile Okul Türü Arasındaki Dağılım.....	66
Tablo 38:	Öğrencilerin Üyesi Oldukları Sosyal Kulübün Amaçları Ve Kendilerine Olan Faydalarının Bilinirliği Ile Okul Türü Arasındaki Dağılım.....	67
Tablo 39:	Kulüp Danışman Öğretmenlerinin Yeterliliği Ile Okul Türü Arasındaki Dağılım.....	68
Tablo 40:	Sosyal Kulüplerde Yapılan Yıllık Faaliyet Planlarının Uygulanabilirliği Ile Okul Türü Arasındaki Dağılım.....	69
Tablo 41:	Kulüp Faaliyetlerinin Amacına Ulaşması Ve Bundan Duyulan Memnuniyet Ile Okul Türü Arasındaki Dağılım.....	71
Tablo 42:	Öğrencilerin Üyesi Oldukları Kulüpte Düzenli Olarak Toplantı/Etkinlik Yapmaları Ile Okul Türü Arasındaki Dağılım.....	72
Tablo 43:	Öğrencilerin Bir Sosyal Kulüpte Görev Alıp Etkinlikte Bulunması Ile Okul Türü Arasındaki Dağılım.....	73
Tablo 44:	Öğrencilerin Üyesi Oldukları Sosyal Kulüpteki Görev Duyguları Ve Okul Türü Arasındaki Dağılım.....	74
Tablo 45:	Sosyal Kulüplerin Amacına Tam Anlamıyla Ulaşması Ile İlgili Düşünce Farklılıkları Ile Okul Türü Arasındaki Dağılım.....	76
Tablo 46:	Seçilen Kulüp Ve Okul Türü Arasındaki Dağılım.....	79

Tezin Başlığı: Özel Okullar Ve Devlet Okullarındaki Sosyal Kulüp Faaliyetlerinin Rekreatif Açısından Değerlendirilmesi (Adapazarı Ortaöğretim Kurumları Örneği)

Tezin Yazarı: Ertan ÖZKAPTAN

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Sevda BAĞIR

Kabul Tarihi: 10 Eylül 2007

Sayfa Yapısı: VIII (ön kısım) + 94 (tez) + 4 (ekler)

Anabilimdalı: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Günümüzde bilim ve teknolojinin gelişimi ile yaşamların değiştiği ve yeni boyutlar kazandığı görülmektedir. Bu değişimin doğal sonucu olarak da yeni sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bu sorunlardan biri de boş zamanların artması ve boş zamanların nasıl değerlendirileceğidir. Rekreatif anlayışının gelişmesi toplumda yeni iş alanlarının ve yeni beklentilerin ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Sosyal kulüp çalışmalarının amacı; resmi, özel ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında ders programlarının yanında, öğrencide kendine güven ve sorumluluk duygusu geliştirmeye, yeni ilgi alanları ve beceriler oluşturmaya yönelik bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda; öğrenci kulüpleri ile okullarındaki öğrencilerin boş zamanlarını en verimli şekilde değerlendirmektir. Bu araştırmada sosyal kulüp faaliyetlerinin rekreatif fonksiyonları ortaya konularak, Adapazarı Merkezindeki özel ve devlet okullarında okuyan 13-18 yaş arası ortaöğrenim öğrencilerinin bu fonksiyonları ne ölçüde yerine getirdikleri anket uygulaması ile belirlenmeye ve sonuçları karşılaştırılmaya çalışılmıştır.

Birinci ve ikinci bölümde anlatılan, olması gereken ideal durumdur. Ancak anket uygulaması sonuçları, sosyal kulüp çalışmalarının devlet okullarında hedeflerine ulaşmadığını, özel okullarda ise, uygulamaların büyük çoğunlukla öğrenci istek ve beklentilerine ve dolayısıyla sosyal kulüpler yönetmeliğinde hedeflenen amaçlara uyduğunu ortaya koymuştur.

Bu sonuçların sebepleri araştırılmıştır. Bulgular okulların fizik imkânlarının yetersizliği yanında pek çok başka faktörün de etkili olduğunu göstermiştir; En başta öğrencilerin istedikleri kulübe değil, yönlendirildikleri kulübe üye olmaları, malzeme yetersizliği, sosyal kulüpler arasında koordinasyonun olmaması, danışman öğretmenlerin ilgisizliği, sosyal kulüp çalışmalarının bir formalite olarak görülmesi, yetersiz tanıtım gibi pek çok sebep söz konusudur.

Boş zamanlarını değerlendirme konusunda özel okullar ve devlet okulları arasında anlamlı farklar görülmektedir. Bu da okul yönetimlerinin sosyal etkinliklere değer vermesi ile kapatılmayacak bir fark değildir.

Anahtar Kelimeler: Ortaöğretim, Ders Dışı Etkinlik, Sosyal Kulüp, Rekreatif,

Title of Thesis: Evaluation of Recreational Aspects of Social Club Activities in Private and Public Schools (Adapazarı Intermediate School Institution Pattern)	
Author: Ertan ÖZKAPTAN	Supervisor: Assist. Prof. Dr. Sevda BAĞIR
Date: 10 September 2007	No. of pages: VIII (pre text) + 94 (Thesis) + 4 (Appendices)
Department: Kinaesthetic and Sport Teaching	
<p>Nowadays, it is observed that our way of life has been changed and gained new aspects via development of science and technology. Human being has to cope with new problems which have been occurred as the consequent result of all these changes, such as increasing spare times and how to utilize most effectively the spare times. Improvement on the recreation concept, has created new professions and caused new expectations in the society.</p> <p>Both in the public and private primary & intermediate schools, the targets of the social club studies are to utilize most effectively and productively the spare times of students in scientific, social, cultural, artistic, sporting fields via students clubs with a devotion to improve student's self confidence and responsibility senses, aim to make them have new interest and skills accompanying with the lecture programs. On this research study, it has been aimed to determine via public surveys exposing the re-creative activities of social clubs, how much the students, between 13-18 ages, perform re-creative functions both public and private school schools in Adapazarı city centre and the results have been tried to compare accordingly.</p> <p>These activities are being categorized as re-creative since the principle of the attendance is voluntary and not compulsory. On this research study, re-creative functions of social club activities are examined with an aim to make visible how much they could perform of these functions.</p> <p>On the first and second chapters of the study, ideal deal situation has been described. According to the survey results, social club studies in practice have not reached the targets in the public schools, but reached the targets at private schools meeting student's request and expectancies in most cases and consequently in conformity with the aimed objectives of social clubs regulations.</p> <p>The reasons of these results have been studied. According to research, there are other factors effects the results as well as the physical insufficiency of the schools: First of all, students can not enrol to their previously required clubs but to guided clubs, and then mostly insufficient sporting equipment, missing coordination among the clubs, ignorance of mentor teachers, false consideration of social club activities as a formality, lack of introduction information etc could be reasons.</p> <p>It is being observed that there are significant gap and discrepancies in utilization of spare times between private and public schools. However, this gap could be close whenever the school administrations would appreciated the social activities.</p>	
Key Words: Intermediate Education, exterior activity, Social club, Recreation.	

GİRİŞ

Gelişimin hızla arttığı günümüzde günlük hayata giren yenilikler bireylerde uyum gücünü beraberinde getirmiştir. Eğitim sistemleri de yeni yetenekler geliştirerek bireyleri hızla değişen toplum koşullarına uymasını kolaylaştırır, toplumdaki rollerine hazırlar. Okullar da, önceden saptanan bu davranışsal özellikleri öğrencilere kazandıracak biçimde etkinlikte bulunurlar (Bursalıoğlu, 1991:68). Her toplum kendi insanını yetiştirmek zorundadır. Okullar da, önceden saptanan bu davranışsal özellikleri öğrencilere kazandıracak biçimde etkinlikte bulunurlar (Göksoy, 1997:42).

Zaman hayattır ve zamanı boşa geçirmek, hayatı boşa geçirmek anlamını taşımaktadır (Baltaş ve Baltaş, 1997:241). İnsanlar serbest zamanlarında yapacakları şeyleri belirlerken, daha önceden yaptıkları ve bildikleri aktiviteleri tercih ederler. Başka bir deyişle, kazanmış oldukları alışkanlıkları ve eğlendiren eğitimleri onların serbest zaman faaliyetlerindeki tercihlerini etkiler. Boş zamanları önemli yapan diğer bir yönü de bireylerde çeşitli doyumlara yol açmasıdır. Bir başka yönüyle, boş zaman faaliyetleri bireylerin sosyalleşmesi toplumla bütünleşmesi gibi açılardan da etkilidir (M.G. S.B, 1988).

Türk eğitim sisteminin temel amacı, Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak, milli birlik ve bütünlük içinde, iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek, hızlandırmak ve Türk milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı yapmaktır (Demirel, 1996:15). Okullarımız da bu amacın gerçekleşmesine yönelik gerek ders içi ve gerekse de ders dışı faaliyetlerde bulunmaktadır. Eğitim kurumlarımızda, öğretim kadar ders dışı etkinliklerin de eğitime katkısı göz ardı edilmemelidir. Ders dışı faaliyetler ya da müfredat dışı faaliyetler gibi hayat tecrübelerini eğitimin dışında tutan, bunları küçümseyen deyimler ve kavramlar yerine, öğretim programını faaliyet programları ile birleştiren bir görüşü savunmak gerektiğini belirtmiştir. Fakat eğitim kurumlarımızda ders dışı etkinlikler hep ikinci planda kalmıştır (Varış, 1997:25).

Şahan (1986:47) yaptığı araştırmada, yeteneklerinin geliştirilmesi, ferdi gelişimde bulunabilme, yeni durumlara uyum sağlayabilme, kendisine ve başkasına güvenebilme, kendi görüşlerini başkalarına etkili bir biçimde anlatabilme, farklı görüş ve anlayışları

hoşgörü ile karşılayabilme, çevresindeki sorunlarla ilgilenebilme gibi davranışları öğrencilerin orta derecede kazanabildiklerini belirtmiştir.

Çalışmanın Konusu

Bu çalışma “Özel Okullar ve Devlet Okullarındaki Sosyal Kulüp Faaliyetlerinin Rekreatif Açısından İncelenmesi” başlıklıdır. Öğrencilerin sosyal kulüp faaliyetleri ile doğru davranış kazanma, zamanı en iyi şekilde değerlendirmeyi öğrenme ve ilerideki hayatlarına da yansıtılabilmeleri açısından önemlidir. Rekreatif eğitimi serbest zamanların olumlu faaliyetlerle değerlendirilmesini sağlar. Rekreatif eğitiminin temellerini atmak için en uygun dönem ise ilköğretim dönemidir. Bu dönemi takiben öğrenci gelişim çağı olan ortaöğretimde artık kendi istek ve yeteneklerine göre biraz daha demokratik olarak sosyal kulüp etkinliklerinde yer almalıdır.

Çalışmanın birinci bölümünde öncelikle konuyla ilgili literatür taranarak konunun teorik dayanağı oluşturulmuştur. Kavramlar üzerinde durulmuş ve zaman, zaman kullanımı ve yönetimi, serbest zaman kavramlarının tanımı yapılmıştır. Okul ve toplum ilişkisine değinilmiştir. Yurtdışında bazı ülkeler ve ülkemizdeki ders dışı etkinliklere de kısaca değinilmiş ve okul dışı bazı kurumlarda uygulanan rekreatif etkinlikleri de kabaca anlatılarak kuramsal bilgiler kısmı bitirilmiştir.

İkinci bölümde araştırmanın amaç kapsam ve yararları, metodolojisi, evren ve örneklem, problem ve alt problemler, veri ve bilgilerin analizi gibi kavramlar anlatılmış ve araştırmanın genel dizaynı hakkında bilgi verilmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde ise, literatür taramasına ve görüşmelere dayalı olarak geliştirilen anket veri toplama tekniği olarak kullanılmıştır. Sakarya ili Adapazarı ilçe sınırları içindeki, değişik okul türleri arasından seçilen ortaöğretim kurumları öğrencilerinden oluşan örnek kitleye anket uygulanmıştır. 500 öğrenciye uygulanan ankette tamamı değerlendirmeye alınmış ve elde edilen sonuçlar frekans analizi ile tablolatırılmıştır. Ayrıca bu sonuçlar, Ki-kare test istatistiğinden yararlanılarak değerlendirilmiştir. Bölümün son kısmı olan sonuç ve öneriler bölümünde ise okullardaki sosyal etkinliklerin amacına uygun faaliyet gösterebilmesi için yapılması gereken uygulama biçimlerinden söz edilmiştir.

Çalışmanın Önemi

İnsanlara rekreatif etkinlikler yoluyla kalıcı alışkanlıklar kazandırılmaktadır. Bu alışkanlıkları boş zamanları iyi bir şekilde değerlendirme, spor yapma, paylaşma, dayanışma, yenme ve yenilme duygusu, takdir etme duygusu, kurallara uyma, grup bilinci, başarıma duygusu, vb. alışkanlıklar ve duygular olarak sıralayabiliriz. Elde edilen bu alışkanlıklar ve duygularla toplumumuzun genç ve dinamik olan aynı zamanda örgütlenmiş halde olan ortaöğretim gençliğine kazandırılması daha kolay olmaktadır. Ayrıca, eğitim kurumlarında yapılan rekreatif faaliyetler öğrencilerin güvenliğine ve hayatta kalmasına katkıda bulunarak, hayattan daha fazla zevk ve doyum almasını sağlamaktadır. Sosyal kulüp faaliyetleri, gönüllü katılımın olduğu ve serbest zamanlarda yapılan bir etkinliktir (Pepe ve Mamak, 2002:53).

Bir ülkenin sahip olduğu kaynakların en değerlisi insandır. Bu kaynağın işlenip değerlendirilmesi, o ülkenin kalkınma hızına ve uygarlığa olan katkısını arttırmaktadır. İnsanın işlenip değerlendirilmesi ise, eğitim aracı ile gerçekleşmektedir. Eğitim; insana, hem çevresindeki değişmelere uyum sağlayacak, hem de çevresinde istenilen değişimleri yaratabilecek nitelikte yeni davranışlar kazandırma süreci diye tanımlanabilir (Başaran, 1983:10-21-22). Çağdaş anlayışa göre eğitimin genel amacı; bedence, ruha sağlıklı, topluma etkin şekilde uyabilen in-sanlar yetiştirmektir. Çağdaş eğitimin işlevi; öğrencilerin bedensel, psikolojik ve toplumsal yönlerden bir bütün olarak devamlı bir şekilde gelişmelerine, topluma aktif uyum yapabilecek mutlu ve üretken kişiler olarak yetişmelerine ortam sağlayarak yardım etmektir (Yeşilyaprak, 2002:2).

Eğitim kurumlarının en önemli işlevi toplumun bütünlüğünü koruyan ve devamını sağlayacak bireyler yetiştirmektir. Bu nedenle eğitim programlarının hedefleri, toplumun özelliklerine ve ihtiyaçlarına uygun olmalıdır. Aksi takdirde bu kurumlarda yetişen bireyler topluma uyum gösteremezler ve toplum içinde üzerlerine düşen görevleri yerine getiremezler (Erden, 1995:25).

Varış (1997:25) “ders dışı faaliyetler” ya da “müfredat dışı faaliyetler” gibi hayat tecrübelerini eğitimin dışında tutan, bunları küçümseyen deyimler ve kavramlar yerine, öğretim programını faaliyet programları ile birleştiren bir görüşü savunmak gerektiğini belirtmiştir. Fakat eğitim kurumlarımızda ders dışı etkinlikler hep ikinci planda kalmıştır.

Bu araştırmada elde edilen sonuçlar; öğrencilerin öğretmenleri ve okul yöneticileri ile iletişimi, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin verimliliği, okulun sosyal ve kültürel etkinliklerindeki öğrenci memnuniyetinin yeterliliği gibi konularda öğrencilerin görüş ve düşüncelerini içermektedir. Çalışmada elde edilen bulgular eğitime önemli katkılar sağlayacaktır.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, özel okul ve devlet okullarında uygulanan Ders Dışı Sosyal Etkinlik Faaliyetleri'nin ne düzeyde etkili olduğunu, belirlenen hedef davranışların ne düzeyde gerçekleştiğini belirlemektir. Bu amaç çerçevesinde;

1. Devlet okullarında uygulanan Ders Dışı Sosyal Etkinlik Faaliyetleri amacına ne düzeyde hizmet etmektedir?
2. Özel okullarda uygulanan Ders Dışı Sosyal Etkinlik Faaliyetleri amacına ne düzeyde hizmet etmektedir?
3. Devlet okulları ve özel okullar arasında farklılıklar var mı?

Sorularına cevap aranacaktır. Müteakiben yapılan anket çalışmalarının değerlendirilmesi sonucunda oluşan verilere bakılarak, durum tespiti yapılacak ve kulüplerin yönetmelikte yer alan amaçlarına uygun olarak işleyişinin sağlanmasına ve ortaöğretimden mezun olarak üniversite ya da iş hayatına daha da yaklaşan öğrencilerin doğru rekreatif alışkanlık kazanmalarına ve daha sağlıklı ruhsal gelişim sağlamalarına yönelik görüş ve önerilerde bulunulacaktır.

Ekonomik verimliliğin artması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesiyle ortaya çıkan boş zamanın bilinçli bir şekilde değerlendirilmesi, pozitif sonuçları olacak bütünsel bir çaba olmalıdır. Bu konuda yapılan çalışmalarda, boş zamanın pozitif kullanımının artmasının kendini gerçekleştiren ve ruhen sağlıklı gençlerin gelişmesine katkıda bulunduğu yaygın olarak ifade edilmektedir (Passmore ve French, 2001:67).

BÖLÜM 1. KURAMSAL BİLGİLER

1.1. Zaman

“Zaman kavramını birçok yazar tanımlamış ve farklı bilim dalları tarafından ele alınarak, farklı açılardan geniş şekilde incelenmiştir. Çok az sayıda düşünce insan bilincine zaman kadar etki edebilmiştir. Zaman ve uzay fikri, insan düşüncesini binlerce yıl işgal etmiştir. İlk bakışta basit ve kavraması kolay gibi görünebilirler, çünkü günlük deneyimlerle sıkı bağları vardır (Uğur, 2000:42). Zamanın devamlı ilerleyen bir şey olduğu kavramı sadece insanlara özgüdür (Lakein, 1995:145). Filozoflar ve bilgeler yüzyıllardır zamanı açıklamak için büyük çaba sarf etmişlerdir. Newton(Smith, 1998:65), zamanın mutlak olduğunu, evren var olsa da olmasa da oluştuğunu söylemiştir. Leibnitz ise, “Zaman kendi başına bir varlık değil, yalnızca olayların sırasındır,” diyerek Newton’un tanımını alt üst etmiştir. Einstein da Leibnitz gibi, “Zamanı olayların sıralanışına göre ölçeriz, bu olayların dışında bağımsız bir varlığı yoktur,” demiş, daha sonra da, “Geçmiş, şimdi ve gelecek birer yanılısamadır; ancak vazgeçilmezdir” diyerek zamanın insanlar için vazgeçilmez bir kavram olduğunu belirtmiştir (Akoğlu, 2000:24).

Zaman, insan için yaradılışından bu yana büyük önem taşımıştır. İnsanın gelişmesinde ve hangi alanda olursa olsun mesleki başarısında zaman anlayışının payı büyüktür. Bu, fertler kadar toplumlar için de böyle gelişmiştir. İş hayatını, sosyal ilişkilerini, eğlence ve dinlenme alışkanlıklarını bu anlayış içerisinde tanzim eden toplumlar, diğerlerine nazaran daha fazla gelişmişlerdir (Canan, 1997:20). Yani gelişmiş ülkelerin zaman kullanımı konusunda şuurlanmış ülkeler olduğunu söylemek mümkündür. Bu, gelişmiş ve gelişmemiş ülkeler arasındaki en önemli farklardan birisini ortaya koymaktadır (Karaküçük, 1995:3).

Canlı, cansız tüm varlıkların hayat ölçüsü olan zaman; tasarruf edilemeyen, ödünç alınamayan, satın alınamayan, sadece kullanılan ve kaybedilen, tekrarı mümkün olmayan, nesnelere uzaydaki hareketlerine göre ölçülebilen ve bölümlere ayrılabilen soyut bir kavramdır (Eren, 1993:78).

Dünyada bütün insanlara eşit olarak verilmiş tek şey zamandır (Baltaş, 1996, s.273).

Zamanı iyi kullanabilmek, verimli ve etkili olmasını sağlamak, bir eğitim işi olmakla beraber, insanın çalışma hayatına, dinlenme ve eğlenmesine, biyolojik ve fizyolojik ihtiyaçların karşılanmasına ayırdığı zaman birimleri arasında dengeyi iyi kurabilmesine bağlıdır. Hayata atılan bir kimsenin başarılı olmasında onun zaman anlayışının büyük önemi vardır. Bu bilgi ve alışkanlıklar hayatın her anını verimli bir şekilde kullanmayı sağlayarak, ferdin başarısında birinci derecede rol oynayacaktır (Canan, 1997:13).

Zamanın, çalışma ve çalışma dışı zaman olmak üzere iki ana kullanım bölümü vardır. Çalışma zamanında; “işe bağımlı zaman” çalışma dışında kalan ancak çalışma için hazırlık ve işe gidiş-dönüş sürelerini içeren zaman uğraşılan işle ilgili normal mesai dışı yapılması gereken mesleki uğraşları içeren zaman bölümleri vardır. Çalışma dışı zaman ise; yemek, uyku, vücut bakımı gibi insanın hayatını devam ettirebilmesi için gerekli “varoluşla ilgili zaman” ile dinlenme ve rekreasyondan oluşan “serbest zaman” bölümleri vardır (Meyer, 1970:29-30).

Passig(2005); zamanı fiziksel, biyolojik ve psikolojik zaman olarak üçe ayırarak tanımlamıştır. Fiziksel zaman, saat ile ölçülen ve geçmişten geleceğe hareket eden, sürekliliği olan zamandır. Biyolojik zaman, yaşam organlarının dönüşümlü hareketlerine karar veren, biyolojik saatler tarafından kontrol edilen biyolojik süreçlerin oluşumunu ifade eder. Fiziksel zaman gibi biyolojik zaman da süreklidir. Bu iki zamanın tersine psikolojik zaman, bilinçlenmeyle değerlendirilir. Psikolojik zaman devamlı değildir ve farklı ölçümlerden oluşmuştur. Bunun anlamı, her biri “psikolojik an” olarak adlandırılan zaman bölümlerinden oluşmasıdır. Zaman bölümlerinde kronolojik sıra yoktur (Passig, 2004:29).

Addington, zamanın insanların sonsuzluk ölçüsü olduğunu ve şimdiye kadar zamanla ilgili doğal kabul edilen her şeyin, insan düşüncesinin ürünü ve göreceli olduğunu belirtir (Addington, 1993:128).

Carrel’de zamanın astronomik ve fizyolojik yönlerinden bahseder. Carrel’e göre, astronomik zaman değişmeyen yada çok az değişen zamandır. Fizyolojik zaman ise değişkendir. Tohumların birleşmesinden yumurtanın açılmasından başlayıp, ölüme kadar devam eden insandaki değişmeler süreci fizyolojik zamanı oluşturur. Bu hissedilebilir (Carrel, 1977:76).

Zaman ile uzay birbirine yakından bağlantılıdır. Zamanı anlamak için zamanın uzaya bağlı olduğunu anlamak gerekiyor. Uzay ölçüdür. Zaman uzay sayesinde ölçülebilmektedir (Hawking, 1987:176).

Bir sinema filmi gibi, sürekli akıp giden, ne olduğunu tam bilemediğimiz, sorgulayamadığımız, sorgulasak bile pek kavrayamadığımız, saat, gün, yıl gibi belirli kavramlarla ifade edilen soyut kavramdır (Bozkurt, 2002:47).

Türk Dil Kurumu Sözlüğü ise; Olayların ardışıklığını görerek aklımızda yarattığımız ve olayların bundan sonrada içinde olup gideceklerini düşündüğümüz, başı ve sonu olmayan soyut kavram olarak açıklar (Türk Dil Kurumu Sözlüğü, 1982:364).

1.2. Zaman Kullanımı, Yönetimi ve Serbest Zaman Kavramı

Zaman kaynağının etkin ve verimli kullanılması ile sadece yapılan aktivitelerde iyi sonuçların elde edilmesinin yanı sıra, bireylerin özel yaşamlarında da başarılı olması ve sağlıklı ilişkiler geliştirmesi için de sözkonusu olmaktadır. İşte bu noktada, insanların zamanlarını nasıl daha etkili ve üretken kullanabileceklerine ilişkin ihtiyaçlarının giderilmesi amacıyla “Zaman Yönetimi” kavramı ortaya çıkmaktadır. İnsanların her alanda yaptıkları aktivitelerin etkili olmasının temelde zamanı iyi kullanmalarına bağlı olduğu görüşünün oldukça yaygın olduğu günümüzde, zaman kullanımında yetersiz olan kişilerin birçok şeyi düzgün olarak başarabildiklerinden söz etmek mümkün değildir (Karakoç, 1990:63).

Zaman yönetimi amaçlara ve hedeflere ulaşmada önemli bir kaynak olan zamanı verimli kullanma çabasıdır. Günümüzde zaman kullanımı ya da yönetimi kişiler açısından çok önemlidir. Zaman yönetiminin önemi yalnızca zamanın kontrolü anlamına gelmemektedir, fakat zaman kontrolü insan hayatının değerini arttıran en önemli unsurlardan birisidir (Alay, 2000:19)

Mackenzie (1989), insanın zamanı yönetemeyeceğini, çünkü akrep ve yelkovan hareketinin insan denetiminin dışında olduğunu belirtir. Önemli olan saati yönetmek değil, insanın zaman içinde bu saate göre kendisini yönetmesidir. Zaman yönetimi, zamanın amaçları, sorumlulukları, zevkleri ve sosyal yaşamın içerdiği etkinlikleri bir arada yürütebilecek biçimde planlaması anlamına gelmektedir (Özgen, 2002:18).

Bütün bunlardan hareketle öğrenciler için zaman kullanımına değinilecek olunursa; Yılmaz(Yılmaz, Hasan, Gençler Bu Kitap Sizin İçin, Çizgi Kitabevi, Konya, 2003), bir öğrencinin okulda geçen saatlerinin dışında kalan zamanını çalışma, eğlenme ve dinlenme zamanı olarak bölebileceğini ve her biri için günün belirli saatlerini kullanabileceğini belirtmektedir. Bunu düzenli ve devamlı olarak yapmak, kişiye zor gelse de, belli saatlerde belli işlerin yapılması gibi güzel bir alışkanlığın edinilmesini sağlayacağı muhakkaktır.Serbest zaman teriminin İngilizce'deki karşılığı "leisure"dir. Leisure kelimesi ise "izin verilmiş olmak" veya "serbest olmak" manasına gelen latince "licere" kelimesinden türetilmiştir. Yine serbest zaman manasına gelen Fransızca "loisir", "selahiyet vermek" anlamındaki İngilizce "licence" ve "izin" anlamındaki "liberty" kelimeleri "licere" kelimesinden türetilmiştir. Mecburiyetin olmaması ve serbest seçim ifade eden bu kelimelerin tamamı birbirleriyle ilişkilidir (Bakır, 1993:3).

Klasik yaklaşım ile yapılan bir tanıma göre; serbest zaman, iş ve amaçlı yapılan bir eylem yerine, onun tanı karşıtı olan sanat, politik tartışmalar ve genel öğrenmeyi kapsayan meşguliyetler olarak kabul etmiştir. Aristo serbest zamanı "bir kimsenin kendi iradesi ile yaptığı aktivite içinde olmanın bir ifadesi" olarak kabul etmektedir. Atinalılar için serbest zaman yaşamın en kıymetli yönü, iş ise düşük yönü olarak anlam ifade etmiştir (Bakır, 1993:3).

Bu görüşün bazı taraflarına göre Türkçe karşılıkları serbest yada boş zaman olan İngilizce "free time" ve "leisure" kelimeleri, farklı anlamlar ifade etmektedirler. Douglas "free time" terimini bir kimsenin işi için ayırdığı zamandan arta kalan ve uyku, aileye bakım, kişisel bakım ve "leisure" için ayrılan zaman olarak kabul etmektedir (Bakır, 1993:4). Mahmut Tezcan ise aynı sınıflamayı benimseyerek "free time" terimi için "çalışma dışı zaman", "leisure" için de "boş zaman" terimlerini kullanmaktadır (Tezcan, 1994:8).

Ancak, Serbest Zaman sınıflandırılmasında kullanılabilir en uygun yöntem Nash'ın piramidal Serbest Zaman Sınıflaması olabilir.

Şekil 1. Nash'a Göre Serbest Zaman Sınıflaması

SONSUZLUK		
4	Yaratıcı katılım	Modeli yaratan, Kaşif Ressam, Besteci
3	Aktif katılım	Modeli Taklit eden rolü oynama
2	Duygusal katılım	Takdir toplama
1	Eğlence, Monotonluktan kaçış, Zaman öldürme	Bıkkınlığa çare
0	Kişinin kendisine zararlı etkinlikleri	Boşalım, Sapkınlık
-1	Topluma karşı yapılan etkinlikler	Suç

Kaynak:(Nash,1960:89).

Görüldüğü gibi, açıklanmaya çalışılan tüm bu fonksiyonları ile boş zaman, bilinçli ve insanların gerçek ihtiyaçlarını belirleyen bilimsel araştırma sonuçları doğrultusunda kullanıldığında, insan için bir mutluluk faktörü olarak karşımıza çıkabilmektedir.

Serbest zaman dar anlamda, iş ile ilgili sorumluluklardan, hayatı idame ettirme sorumluluklarından veya diğer emirli görevlerden serbest olunan, mecbur olunmayan zamandır. Geniş anlamda serbest zaman, birçok kültürel ve kamu hizmeti kapsamı içindeki hobiler ve meşguliyetler dizisine katılım suretiyle benlik geliştirmek için serbestçe kullanım hakkı ve fırsatlarını ifade etmektedir. Serbest zaman aynı zamanda

içinde bulunulan ruh hali ve yaratıcılık ve ruhsal değerlerin bir kaynağı olarak kabul edilebilir (Kraus, 1985:5).

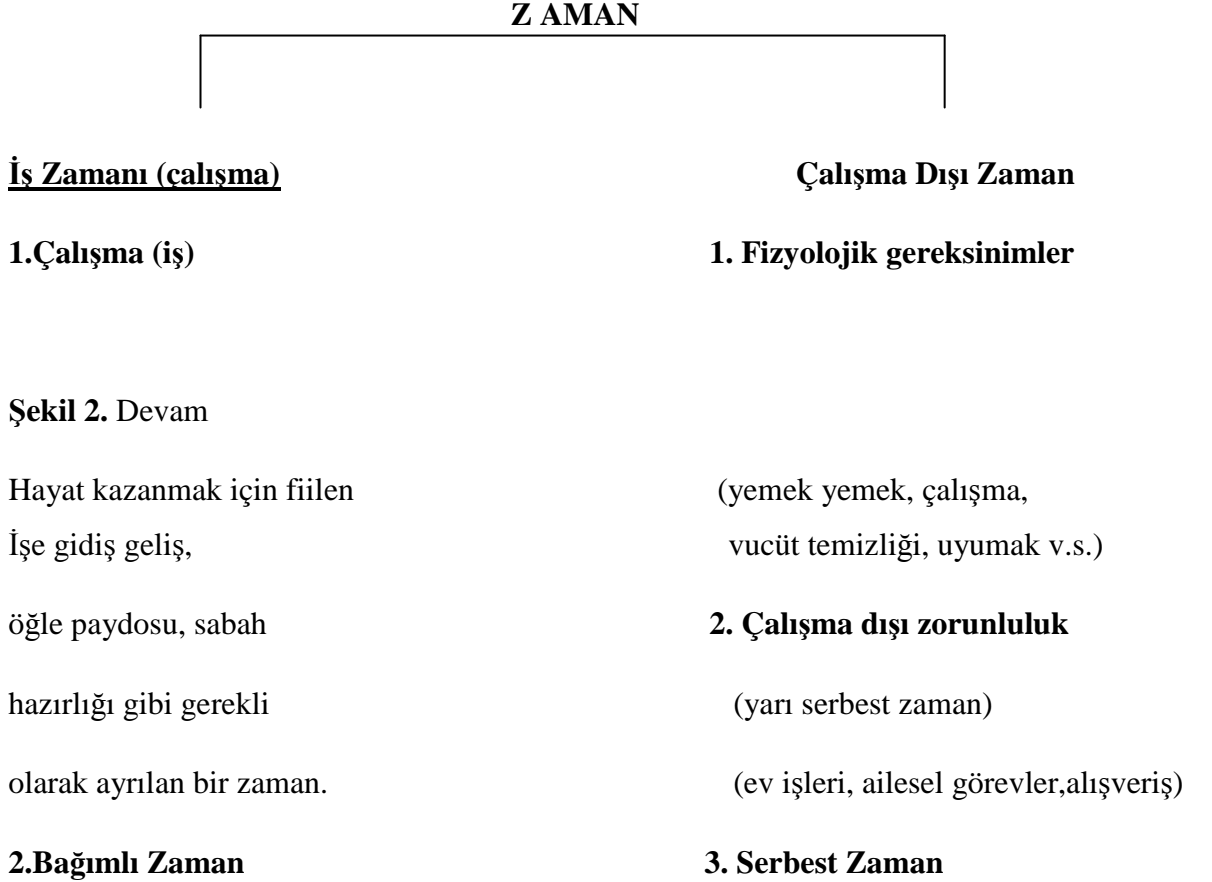
Serbest zaman, kişinin hem kendisi ve hem de başkaları için bütün zorunluluklardan veya bağlantılardan kurtulduğu ve kendi isteğiyle seçeceği bir faaliyetle uğraşacağı zamandır. Kişinin kesin olarak bağımsız ve özgür olduğu zamandır, İş yaşamının dışındaki bir zamandır (Tezcan, 1994:10).

Serbest zaman faaliyetinin niteliğini açıklayan Uluslararası Serbest Zamanları İnceleme Grubu şu tanımlı yapmaktadır. “Serbest zaman faaliyeti, kişinin, mesleki, aileyi ve toplumsal ödevleri yerine getirdikten sonra Özgür iradesiyle girişebileceği dinlenme, eğlenme, bilgi veya becerilerini geliştirme, toplum yaşamına gönüllü olarak katılma gibi bir dizi uğraşılardır.” Bir başka ifade ile serbest zaman, kişinin çalışma saatleri dışında, uykuda geçen zamanın ve zaruri ihtiyaçları için (vücut temizliği, yemek yemek gibi) harcadığı zaman dışında kalan ve bireyin istediği gibi kullanacağı zamandır (Karaküçük, 1995:12).

Bir başka tanımda “bireyin çalışma ve diğer görevlerinden sonra özgür olarak dinlenme, eğlenme, toplumsal başarı veya kişisel gelişmesi için kullandığı bir zamandır”(Karaküçük,1995:30) şeklinde tanımlanıyor.

Boş zamanın tanımlanmasında bilim adamları oldukça zorlanmaktadırlar. Bunun başlıca iki sebebi vardır; birincisi insanların tanımlamada hayli sübjektif kelimeler kullanması; ikincisi ise “boş zaman” kavramının farklı kültürlerde, farklı anlamlara gelmesidir (Kraus, 1985:11).

Şekil 2. Çalışma ve Çalışma Dışı Zaman

Şekil 2. Devam

2.Bağımlı Zaman

(işle ilgili zaman ve iş zorunlulukları)

a) Doğal çalışma saatleri dışında o işle

ilgili gönüllü fazla mesai

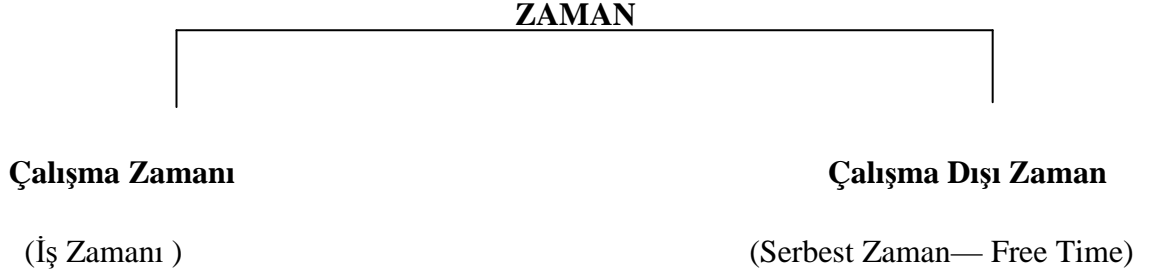
b) İkinci bir iş

Kaynak:(Karaküçük, 1995:29).

Zamanın kullanılmasında esas sorunlardan birisi, zamanı kontrol edememektir. Yani, günü dakikalara bölerek yaşayacak kadar sıkı ya da insanın kendisini günün akışına ve olaylara bırakacak kadar gevşek bir zaman uygulamasıdır. İnsan elini sıkı bir yumruk yapsa ve bir dakika öyle beklese, kolda bir ağrı olup iş yapmasını engelleyecektir. Aşırı gevşek bıraktığında ise,yine bu gevşeklikte, el bir işe yaramayacaktır. Oysa insan elini hafifçe kaldırıp, parmaklarını yavaşça oynatacak şekilde kasları iş yapacak gerginlikte tutup, kontrol edebilir. Zaman kontrolü de bu

örnekte olduğu gibi ne çok sıkı (örn. tutku, gerginlik, sabit fikirlilik gibi) ne çok gevşek (örn. miskinlik, kayıtsızlık, tembellik) olmalıdır. Bir bakıma zamana uygulanacak bu kontrol iyi bir kas uyumuna eşdeğerdir (Baltaş ve Baltaş, 1987:242).

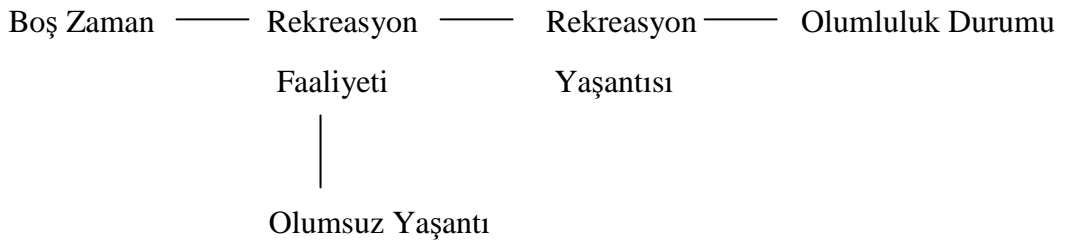
Şekil 3. Zaman Kullanım Bölümleri

Şekil 3. Devam

• İşe Bağımlı Zaman• Çalışma saati dışında kalan, ancak çalışma için hazırlık ve işe gidiş-geliş sürelerini içeren zaman• Uğraşılan işle veya ikinci işle ilgili normal mesai dışı yapılması gereken mesleki uğraşlar	Varoluşla ilgili Zaman • Yemek• Uyku• Vücut bakımı Boş Zaman (Leisure Time) • Dinlenme• Rekreasyon
- Kaynak:(Meyer ve diğerleri, 1970:29).

Boş zamanın, fonksiyonel olarak olumlu ya da olumsuz kullanımı birkaç aşamalı olarak aşağıdaki gibi şematize edilebilir.

Kaynak:(Karaküçük, 1995:29).

Boş zaman kullanımında, kişisel özelliklerin ağır bastığı, kazanma kapasitesi, cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, yaşanan ortam, coğrafi konum gibi olgular etkili olmuştur. Boş zamanın bütün bu fonksiyonlarının, temelde etkin bir şekilde değerlendirmek suretiyle gerçekleştirilebileceği göz ardı edilmemelidir. Bu, boş zaman ile rekreasyon arasındaki ilişkiyi de ortaya koymaktadır (Karaküçük, 1995:29).

1.3. Boş Zaman Kavramı ve Rekreasyon

Günlük yaşantımız içinde, çalışma ve diğer etkinliklerimizin sıkıcı ve kendini tekrarlayan çabalara dönüşmesi, boş zaman değerlendirme etkinliklerini yaşamımızın önemli bir parçası ve bir yenilenme aracı hâline getirmiştir. Buna paralel olarak, kişilerin boş zamanlarını değerlendirmelerine yönelik çok seçenekli hizmetler sunan canlı bir sektör de oluşmuştur. Ekonomik verimliliğin artması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesiyle ortaya çıkan boş zamanın bilinçli bir şekilde değerlendirilmesi, pozitif sonuçları olacak bütünsel bir çaba olmalıdır. Bu konuda yapılan çalışmalarda, boş zamanın pozitif kullanımının artmasının kendini gerçekleştiren ve ruhen sağlıklı gençlerin gelişmesine katkıda bulunduğu yaygın olarak ifade edilmektedir (Passmore ve French, 1998:67).

Boş zaman, kişinin çalışmadığı, yaşam zorunluluklarının ve biçimsel görevinin dışında kalan ve kişinin kendi isteği yönünde harcayabileceği zamandır (Kılbaş, 2001:28). Bu nedenle boş zaman aslında çok önemli bir yaşam dilimini oluşturmaktadır. Bu alanda en sık kullanılan iki sözcük olan boş zaman ve rekreasyon, bir ölçüde örtüşmekle birlikte, aynı anlama gelmemektedir. Rekreasyon, yukarıda tanımlanan boş zamanın çeşitli etkinliklerle değerlendirilmesi olarak kabul edilmektedir. Aristo, boş zaman etkinliğini, “başka bir amaç olmadan, sadece yapmak için yapılan bir etkinliğin içinde bulunma durumu” şeklinde ifade etmektedir (Kraus, 1985:254). Önemli Fransız sosyologlarından Joffre Dumazedier de, boş zaman etkinliğini, diğer bir deyişle rekreasyonu şöyle tanımlamaktadır: Boş zaman etkinliği, kişinin çalışma, ailevi ve toplumsal zorunluluklar dışında, rahatlamak, uzaklaşmak, ya da bilgisini ve topluma katılımını artırmak için kendi isteğiyle yaratıcı kapasitesini harekete geçirdiği herhangi bir etkinliktir (Kraus, 1985:256).

Eski tarih kayıtları arasında insanların boş zamanlarında müzik, resim ve çeşitli spor faaliyetlerini kullandığı görülmektedir. Ayrıca ilkel kavimlerin yaşantısında da pek

zengin bir boş zaman organizasyonu olduğu belirlenmiştir. Yontma taş devrinde mağaraların duvarlarına çeşitli hayvan ve insan resimleri yapan insanlar, algılamaları ve bunların neticesinde duygularını aksettirme olanağını boş zaman uğraşları içinde şekillendirmişlerdir (Dikici, 1994:6). On dokuzuncu yüzyıla kadar boş zaman değerlendirme uğraşları yeterli zamanı parası ve dinlenme hakkı olan insanlarla sınırlı kalmıştır. O zamanlar sınırlı sayıda insanın ayrıcalığı olan bu etkinlikler şimdi çoğunluk için bir hak durumundadır ve tabii bu hakkın kullanımı serbesttir (Davis ve Diğerleri, 1991:355).

Tarih boyunca çalışma zamanı insanoğlunu yıpratırken çalışma dışı zamanı ise insanın kendisi için bir şeyler yapması yenilenmesine onun güç tazelemesine ve hayata yeniden başlamasına imkân vermiştir. Bu nedenle insanlar çalışma zamanına verdikleri önemin dışında çalışma dışı zamanına da yani boş zamanın kullanımına da önem vermişlerdir. Çalışma dışı zamanının yani boş zamanın kullanımı rekreasyon kavramını ortaya koymuş ve insanlar bu kavramı her geçen gün daha da geliştirerek zenginleştirmişlerdir (Carrel, 1992:34).

Rekreasyon; bir kimsenin serbest zamanında gönüllü olarak seçtiği zevk verici aktivitelere katılma eylemi olarak görülmelidir. Katılma eylemi içinde basitçe yer almaktan ziyade, giderek katılma sırasında uğraşılan heyecan verici deneme görüşü ağırlık kazanmaktadır. Ayrıca rekreasyon toplumda önemli bir ekonomik güç, hükümetin önemli bir sorumluluk alanı ve milyonlarca kadın ve erkek için bir istihdam kaynağı olan sosyal bir kurma olarak kabul edilmelidir (Bakır, 1993:11).

Rekreasyon; kişiyi zorunlu iş ve etkinliklerden sonra yenileyen, dinlendiren ve gönüllü olarak yapılan faaliyetler olarak tanımlanmıştır (Karaküçük, 1995:45).

Gönüllü katılımın söz konusu olması ve katılımcının istek ve zevklerine seslenmesinden dolayı kişi normal işinde daha verimli olacak ve iş verimi artacaktır. Öğrencilerin rekreasyona katılımı ise dersteki başarılarının artmasını sağlayacaktır. Ders dışı etkinlikleri yürüten sosyal kulüpler bunun en önemli aracıdır. Profesyonel sporlar katılımcısı için rekreasyon olarak kabul edilemez çünkü; yapan kişi spora hayatını sürdürebileceği iş olarak bakmaktadır. Ancak seyirci için “pasif rekreasyon” söz konusudur (Bakır, 1993:7).

Rekreasyon, yenilenme, yeniden yaratılma veya yeniden yapılara anlamına gelen, Latince recreatio kelimesinden gelmektedir (Kraus, 1985:32). Türkçe karşılığı yaygın bir şekilde boş zamanları değerlendirme olarak kullanılmaktadır. Bu tanım, bireylerin gönüllü olarak yaptıkları dinlendirici ve eğlendirici etkinlikler anlamını taşımaktadır (Ozankaya, 1981:27).

Bucher'in rekreasyon tanımına göre;

1. Bir kimsenin serbest zamanlarında katıldığı aktiviteler ile ilgilidir.
2. Katılan kimsenin zevk aldığı ve tatmin edici bulduğu aktivitelerdir.
3. Aktiviteye katılım gönüllü olarak yapılmaktadır.
4. Başka bir Ödülün beklenmediği, aktivitenin kendisinin ödül olduğu katılımlarla ilgilidir; (Bucher, 1974:4).

Bucher'in yanlış anlamaları önlemek için getirdiği açıklamalara göre rekreasyon;

1. Bir iş (hayatı idare ettirmek için yapılan çalışma) değildir.
2. Para kazanmak amacıyla yapılmaz
3. Toplumun değer yargılarına ters düşmemelidir.
4. Tembellik değildir (Bucher, 1974:6).

Rekreasyonun, bir artık zaman olarak ya da aktivite olarak değerlendirildiğinde zayıf veya güçlü yönlerini Haywood ve arkadaşları durumu aşağıdaki şekilde açıklamaktadırlar.

Şekil 4. Artık Zaman Olarak Rekreasyon

Artık Zaman Olarak Rekreasyon

Boyutlar	Güçlü Olduğu Yönler	Zayıf Olduğu Yönler
Çalışmanın olmadığı boş zamanı rekreasyon olarak ayırt etmek.	Ücretli çalışanlar açısından hesaplamak zordur.	Ücretsiz çalışanlar açısından hesaplamak çok zor veya imkansızdır

Şekil 5. Aktivite Olarak Rekreasyon(Haywood ve diğ. 1989:7-10).

Aktivite Olarak Rekreasyon

Boyutlar	Güçlü Olduğu Yönler	Zayıf Olduğu Yönler
Etkinlikleri, nispeten serbest seçilmiş aktiviteler olarak tayin etme.	Rekreasyon fikrinin ortak bakış açısını anlamak kolaydır.	Pasif katılımı kabul etmez.

Kaynak:(Haywood, 1989:6).

Çeşitli ortamlar ve sosyal kapsamlar içerisinde gerçekleşen rekreasyon etkinlikleri çeşitlilik bakımından büyük bir zenginliğe sahiptir.Bunlar çok yönlü ve çok boyutludur. Bu, rekreasyon etkinliklerini kendi içinde karmaşık bir fenomen haline getirir. Bunun gerek bireyler ve gerekse toplum için oynadığı rollerin kapsamı içinde ele alındığı da düşünülürse, çok daha karmaşık bir hal aldığı görülür (Karaküçük,1995:63)..

Her geçen gün yeni rekreatif etkinlikler gündeme gelmekle beraber, söz konusu faaliyetler bazı temel etkinlik alanları altında toplanabilir. Dumazedier, rekreatif etkinlikleri şu şekilde gruplandırmıştır (Karaküçük, 1995:83).

- 1.Sanatsal (sinema, edebiyat, tiyatro, müzik, resim, fotoğraf, vb.),
2. Entelektüel (kitap, konferanslar, radyo, TV, vb.),

3. Sosyal (aile, partiler, toplantılar, vb.),
4. Pratik (bahçecilik, el sanatları, el işleri, vb.)
5. Fiziki (spor, yürüyüş, avcılık, balıkçılık, vb.) etkinlikler.

Başka bir bölümlenmeye göre de rekreatif etkinlikler, bedensel ve zihinsel sporlar, müzik, drama, hobi aktiviteleri, el sanatları ve işleri, sosyal aktiviteler, dans, kamping ve açık hava etkinlikleri olarak sınıflandırılmaktadır (Jenny, 1956:43). Benzer sınıflamalar, rekreatif etkinliklere katılımın, kişilerin yaşam biçimlerine ve zaman kullarımlarına göre deđiştđğini göstermektedir. Bu katılım çeşitliliği ülkelere, nüfusun sosyal yapısına, kültürel düzeye, çağdaş yaşam alışkanlıklarına göre de değişirken, etkinliklerin seçiminde, kişilerin sadece kendi ilgi alanını oluşturarak o alanda bazı etkinliklere katılması, diğer bir deyişle etkinliğin seçiminde özgür olması da önemli bir faktördür. Günümüzde, boş zamanın kullanımı ve rekreatif etkinlikler hızla büyüyen bir harcama alanı hâline gelmiştir (Karaküçük, 1995:50).

Rekreatif etkinliklerde tartışma konularında biri, bu etkinliklerin ne kadarının izleme, dinleme gibi pasif etkinlikler, ne kadarının da aktif katılımlı etkinlikler olduğudur. Diğer tartışma alanı ise, kişilerin özgürce kullandıkları boş zamanda, etkinliklere ne kadar özgürce katılabilmekte olduklarıdır. Bunun yanı sıra, rekreatif etkinliklerin katılımcıya ifade ettiği değer de önemlidir. Amerika Birleşik Devletleri'nde bir üniversitede yapılan bir araştırmada kişiler, katıldıkları etkinlikleri % 38 oranında yüksek değerde, % 56 oranında düşük değerde bulduklarını belirtmişlerdir (Jenny,1956:57). Buradan, kişilerin yarısından fazlasının boş zamanlarını iyi değerlendiremediklerine inandıkları anlamı çıkarılabilir. Rekreasyon aktivitelerinin, aktivitesinin kendisinden ziyade, katılanlar açısından taşıdığı motivasyonlar ve anlamların öneminin vurgulandığı yaklaşımları ile de açıklanmaktadır. Buna göre; rekreasyon etkinlikleri, motivasyonlarına ve herhangi bir aktivitenin taşıdığı amaçlara bağlı olarak katılanlar için, çok farklı anlamlar taşıyabilmektedir. Katılanlar için farklı bir çok işlevi de yerine getirebilmektedir. Aynı etkinlik, değişik zamanlarda değişik anlamlar taşıyabilirken, değişik etkinlikler katılanlar için aynı anlamı taşıyabilmektedir (Karaküçük,1995:64).

1.4. Rekreasyonun Sınıflandırılması

Rekreasyon sınıflandırılmasında değişik şekiller uygulanmıştır. Amaçlarına göre, kullanılan mekâna göre, sosyolojik içeriğine göre sınıflama, değişik kriterlere göre sınıflamalar yapılabilir. Kişi hangi amaç ve istek doğrultusunda bir rekreatif faaliyete katılmaya karar vermiş ise, buna uygun bir rekreasyon çeşidi ortaya çıkmaktadır. Her insanın farklı amaçları ve istekleri olduğu için çok çeşitli rekreatif etkinliklerinde bulunduğunu düşünürsek, kesin bir gruplama veya çeşitlendirme yapmanın zorluğu da ortaya çıkacaktır (Karaküçük,1995:74).

Şehirlerde yapılan rekreasyon faaliyetleri kısa süreli, boş zamanlarda ve insanların kendi yakın çevrelerinde yapabilecekleri faaliyetler olmaktadır. Bunlar sinemalar, tiyatrolar, eğlence yerleri, kapalı ya da açık spor tesisleri, müzeler, hayvanat bahçeleri, sanat galerileri gibi yerlerdir. Kırsal rekreasyon faaliyetleri ise, aslında kırsal kökenden değil, tersine şehirden çıkmış, ancak geniş arazi kullanımı ve bazı doğal özellikler gerektirdiğinden kırsal alanda yapılabilen rekreasyon faaliyetleridir. En önemli özelliği faaliyetlerin doğal ortam gerektirmesidir (Özgüç, 1994:5).

Turizm Bakanlığı tarafından etkinlik listesi 5 grupta toplanarak şöyle çıkarılmıştır. Buna göre;

- 1. Deniz ve Kum:** Kanoculuk, deniz motorları, yüzme, zıpkınla balıkçılık, yatçılık, rüzgar sörfü, dalgıçlık, kürekçilik, su kayağı.
- 2. Dağcılık, Kış Sporları:** Dağcılık, buz dansı, kaya tırmanışları, kar futbolu, buz festivali, buz heykeltıraşlığı, alp kayağı, kuzey disiplini kayak, yelkenli kayak.
- 3. Tabiat ve Yeşil Turizmi:** Arıcılık, botanik, gençlik kampları, avcılık, madencilik, nehir yolculuğu, hayvan eğitimciliği, çiftçilik, jeoloji, ornitoloji, balıkçılık, salcılık.
- 4. Sosyal Hayat İlişkileri:** müzik festivalleri, Bowling, sıcak hava balonculuğu, ralicilik, paraşütçülük, sağlık çiftliği, paten, tenis, okçuluk.

5. Kültür Sanat ve Eleştiri: Uçak modelciliği, antikacılık, çiçek tanzimi, astroloji, astronomi, mücevher yapma, eleştiri, nakış, sinema, video, modern dans, klasik dans, satranç, makrame, kuklacılık, müzik, fotoğrafçılık, heykeltçilik(Kılbaş, 2001:44).

Pek çok farklı kritere dayalı olarak rekreatif etkinlikler sınıflandırılabilir. Esas alınması gereken etkinliği tercih eden kişinin nasıl bir ihtiyaç içinde olduğudur. Bunun için Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisini göz önünde bulundurmak gerekir.

Şekil 6. Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi

Kaynak:(Kazmier,1979:243).

Maslow'un insan davranışları hakkındaki önerilerine göre (Hicks, 1979:366); insan arzulayan bir varlıktır. Daima ister ve daha çok ister. Fakat neler istediği o anda sahip olduklarına bağlıdır. İhtiyaçlardan biri karşılandığında onun yerini hemen bir başkası alır. Bu süreç sonsuzdur. Karşılanan bir ihtiyaç yeni davranışları teşvik etmez.Yalnızca tatmin edilmemiş ihtiyaçlar davranışları teşvik eder. İnsan ihtiyaçları bir hiyerarşik seriye göre ve önem derecelerini belirten bir sıraya göre dizilir. Bu diziliş şekilde görüldüğü gibi hiyerarşinin en alt basamağını oluşturan fizyolojik ihtiyaçlar ile bunu izleyen, güvenlik, sosyal ihtiyaç, saygı görme ve kendini gerçekleştirme ihtiyaçlarından oluşmaktadır (Hicks, 1979:367, Kazmier, 1979:243).

Fizyolojik İhtiyaçlar: İnsan hayatını devam ettirecek eylemlerdir. Açlıktan ölmek üzere olan bir insan için sevgi, özgürlük, eğlenme, güvenlik, dostluk gibi kavramlar pek bir şey ifade etmemektedir. Bu yüzden fizyolojik ihtiyaçlar hiyerarşinin en tabanında yer almaktadır (Karaküçük, 1995:81).

Güvenlik İhtiyaçları: Can ve mal tehdidi altındaki bir insan için güvenlik arama ihtiyacı, yerine göre birinci derecede önem kazanabilir. Ayrıca iş güvenliği, sosyal güvenlik gibi anlamlarda da güvenlik ihtiyacı şiddetle hissedilebilir (Karaküçük, 1995:81).

Sosyal İhtiyaçlar: İnsanın fizyolojik ve güvenlikle ilgili ihtiyaçları giderildikten sonraki, düzeyde sosyal ihtiyaçlar önemli olmaktadır. İnsan; ait olmak, başkalarıyla bir arada olmak, onlar tarafından kabul görmek, arkadaş olmak, arkadaş olarak kabul edilmek ve çevresini etkilemek ister. İnsan bu ihtiyaçları çoğu kez aç bir insanın gıdaya olan ihtiyacı kadar şiddetli duyar (Karaküçük, 1995:81).

Saygı Görme İhtiyacı: İnsan hem kendi kendine hem de başkalarına karşı önemli görünme ihtiyacı duyar. İnsan, kendine güven duygusu edinmeye ve her yönüyle hak edilen bir prestij sağlamaya çalışır. Bu ihtiyaç tatmin edilmezse insanda birtakım aşağılık duyguları oluşabilir. Bunun için saygı görme ihtiyacı düzeyine ulaşan insanlar, oturdukları konutlara, kullandıkları arabalara, konuştukları insanlara, yaptıkları sporlara veya sanat çalışmalarına özel bir önem verirler (Karaküçük, 1995:82).

Kendini Gerçekleştirme İhtiyacı: İhtiyaçlar hiyerarşisinin en üst basamağında yer alan bu ihtiyaç türü, daha alt düzeydeki ihtiyaçların tatmini gerçekleşmeden ortaya çıkmaz. Bu ihtiyaçlar, kişinin kendi potansiyellerinin farkına varması, bir işi yalnız başına yapması yaratıcı olabilmek için kendini sürekli bir gelişime tabi tutması ile ilgili ihtiyaçlardır. Kişinin topluma veya dışarıya yönelmesinden kendi içine dönük bir ihtiyaç şeklini ortaya koyar. Ancak bu toplumsal yönden güdülenmektedir (Languar,1991:37).

Rekreasyon uygulama hedeflerini, Maslow'un ihtiyaç hiyerarşisinin en tepesinde yer alan "kendini gerçekleştirme ihtiyacı çerçevesinde değerlendirmemiz mümkündür.

Amaçlarına Göre;

1. Dinlenme,
2. Kültürel,
3. Toplumsal,

4. Sportif Turizm,

5. Sanatsal

Katılım Şekline Göre;

1. Aktif katılım,

2. Pasif katılım

Rekreatif Faaliyetlerin İşlevine Göre;

1. Ticari,

2. Şirket,

3. Halk,

4. Tedavi

5. Spor,

6. Okul ve Tiyatro,

7. Güzel sanatlar,

8. Çevrecilik,

9. Müzik ve Eğlence aktiviteleri, olarak da sınıflandırılır.

Sosyolojik Bir Yaklaşımla Yapılan Sınıflandırmaya Göre;

1. Sanat ve eleştiri,

2. Dans,

3. Tiyatro,

4. Ritm ve müzik,

5. Doğa ve açık alan

6. Spor ve oyunlar,

7. Eğitim ve kategorisi (okuma, araştırma, gibi)

8. Hizmetler (gönüllü liderlik...)

9. Özel olaylar (gece eğlenceleri, hobi gösterileri gibi)

10. Diğerleri (yaş günü partileri, sihirbazlık gibi) (Simmons, 1975:235).

1.5. Rekreasyon Eğitimi

Eğitimde zorunluluk, boş zamanlarda ise gönüllülük ve bireysel seçim esastır. Öğretim yöntemi öğretmen öğrenci biçiminde olmayıp, önder-birey (genç yada yetişkin) biçimindedir. Boş zamanları değerlendirme, eğitimin tamamlayıcı bir parçasıdır (Tezcan, 1994:75).

Rekreasyon, insanların mutlu, sağlıklı ve hayattan zevk alarak yaşamalarını sağlayan, modern teknolojinin ve şehirleşmenin ortaya çıkarttığı kalabalık, kirlilik ve diğer sorunların yarattığı, bedensel ve moral çöküntülerini ortadan kaldıracak önemli bir eğitim konusudur (Karaküçük, 1995:104).

Ülkemizde çeşitli kuşakların, boş zamanlarını değerlendirme yönünden bir eğitimden geçmedikleri için boş zamanlarını edilgen ve yararsız bir biçimde değerlendirdikleri bir gerçektir. Eğitim politikamızda eksikliği görülen, şimdiye değin ciddi bir biçimde ele alınmayan ve uygulanmayan ve çocuk, genç, yetişkin gibi çeşitli yaş gruplarının bir gereksinimi olmakta devam eden bu konu, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkeler için bir sorun durumuna gelmiştir (Tezcan,1994:74).

Serbest zamanlar doğru değerlendirildiğinde, insana zevkini, hevesini, yeteneğini, sorumluluk ve özgürlüğünü yaşama, zamanını doğru kullanma ve böylece kendini gerçekleştirme imkânı vermektedir (İnan, 1971:327).

Rekreasyon eğitimi farklı isimlerle de anlatılsa kişinin serbest zamanlarının akıllı bir biçimde değerlendirilmesi eğitimidir. Kişinin serbest zamanlarında doğru tercihler yapmasını ve kendini geliştirmesini sağlayacak olan rekreasyon, eğitiminin doğru verilmesi ile mümkündür. Kültürün hem aktarılmasında hem de geliştirilmesinde eğitim kadar, rekreasyon eğitiminin de rolü vardır. Rekreasyon eğitimi almamış, sosyal hayatın içinde bu konuda yeterli kültürü edinememiş insanların oluşturduğu toplumlarda, tercih edilen rekreatif etkinlikler genellikle pasif bir görünüm sergilemektedir. Türkiye

bunun belirgin bir örneğidir. Orta öğretim ve üniversite gençliğinin serbest zamanları üzerinde yapılan araştırmalar bu durumu desteklemektedir (Karaküçük,1995:122).

Hızlı sanayileşme ve üretimin insan yoğun olmaktan çıkarak makine yoğun hale gelmesi kişinin daha çok serbest zamana sahip olması sonucunu doğurmaktadır. Böyle bir sosyal gelişmede insanların serbest zamanlarını daha verimli değerlendirme ihtiyacını gösterir. İşte burada rekreasyon eğitimi önemli bir ihtiyaç olarak ortaya çıkar. Rekreasyon eğitiminin programlı olarak yürütülmelidir. Rekreasyon eğitimi, kişilere boş zamanlarını yapıcı bir biçimde kullanmalarını öğretmeyi amaçlar. Bunun sonucu olarak da, rekreasyon etkinliklerinin dikkatlice seçimi sağlanır (Bucher,1982:72).

1.5.1. Rekreasyon Eğitiminin Kişiy Kazandırdıkları

1. İnsanların dinlenme ve eğlenme gereksinimleri serbest zaman değerlendirmesiyle karşılanarak onların hayata bağları güçlendirilir ve mutlu olurlar.
2. Kendini ifade etme gereksinimi; Kişide sağlıklı bir kişilik geliştirmiş olur. Toplumda temel amaçlardan biri sağlıklı kişiliktir.
3. Keşfetme ihtiyacına cevap verir. Yeni bir roman yazmak, resim yapmak gibi
4. Macera ve yeni tecrübeler edinme
5. Arkadaşlık Gereksinimi; İnsanların birlikte olmak, arkadaşlık kurma, toplumsal ilişkiler ve işbirliği yapmaya yönelik gereksinimlerini karşılar. Özellikle takım oyunları birlik ruhunu geliştirir.
6. Yarışmalı oyunlar sağlam karakter gelişimini sağlar.
7. Fiziksel Sağlamlık; Serbest zaman etkinlikleri çocuğa motor gelişimi ve daha iyi koordinasyon için fırsat sağlar. Bütün vücudunu tam olarak kullanır. Paten, yüzme, kayak, atletizm gibi sportif etkinlikler kişiye fiziksel enerjisini dışarıya çıkartan doyum sağlayıcı neşe ve sağlıklı olma duygusu veren etkinlikler arasındadır. Çeşitli danslar, koordinasyon, denge ve vücudun denetimini sağlayan etkinliklerdir.

8. Zihinsel Güçleri Kullanma; Forum, münazara, tartışma grupları, satranç, doğa incelemeleri, yazı yazmak, beste yapmak, şarkı söylemek, briç oynamak teknikle beraber aynı zamanda bir de zeka işidir.
9. Hizmet Duygusu; Grup liderinin grubun gelişmesi karşısında hizmetten doğan duygu yoluyla mutlu olur. Bir bahçıvanın yetiştirdiği çiçeklerin onu mutlu etmesi de bunun gibi bir şeydir.
10. Dinlenme; Heyecanlı ve sıkıntılı, güçlüklerle geçmiş bir günün sonunda hoşagiden bir rekreatif faaliyet (TV izlemek, kitap okumak, sinema, tiyatro, spor yapmak v.s.) kişiyi dinlendirir. Dinlenme fiziksel, zihinsel ve ruhsal yönde olabilir.
11. Güzellikten Hoşlanma; Rekreatif etkinlikler ve doğru bir rekreasyon eğitimi kişinin güzelliklerden hoşlanmayı öğrenmesini sağlar(Manzara güzelliği, el sanatları, şiir, güzel bir mimari eserden etkilenme v.b.) (Erkal, 1992,72).

1.5.2. Rekreatif Etkinliklere Katılımın Özellikleri

1. Kişi bu gibi faaliyetlere kendi arzuladığı için katılır. Bunu kendisi seçer. Başkalarının zorlaması söz konusu değildir. Gönüllülük esastır.
2. Rekreatif etkinliklere katılmak, kişiye ani ve doğrudan bir doyum sağlar.
3. Esnektir. Sayısız durumlarda bulunabilir. Bireysel, gurupsal, örgütlü, örgütsüz v.s.
4. Evrensel olarak uygulanır ve aranır.
5. Kişiye göre bir değeri vardır. Kendisi için bir amaçtır. Ciddi ve amaçlıdır.
6. Serbest zamanı değerlendirme, genellikle bir çeşit faaliyeti gerektirir. Faaliyet fiziksel, zihinsel veya duygusal olabilir. Faaliyetlerin kimileri dıştan görülebilir. Örneğini golf oynayan, dağa tırmanan, yüzen kişide olduğu gibi, fakat konser dinleyen, kitap okuyan, kuşları ve doğayı seyreden bir kişinin faaliyetini görmek zordur.
7. Serbest zaman değerlendirme tek bir biçimde değildir. İnsanların serbest zamanlarında hoşlanarak yaptıkları faaliyetler sonsuzdur. Seçilen faaliyetler çok çeşitlidir.

8. Serbest zaman faaliyetlerini dürtüler saptar. İnsanların seçtikleri faaliyetler dürtülerine bağlıdır. Kişisel doyuma ulaşmak için iç dürtüler tarafından teşvik edilir.

9. Serbest zaman değerlendirme , ikincil sahiptir. Yani herhangi bir faaliyete entellektüel, fiziksel, toplumsal sağlamlık, iyi vatandaşlık v.s. gibi özellikleri kazandırır.

10. Tamamen özgür zaman içinde baş vurulan bir faaliyettir. Kişiyeye yararlı faaliyetler olmalıdır (Erkal, 1992:73).

Rekreasyon eğitiminin en önemli amacı olumlu faaliyetlere yönlmesi olmalıdır. En kötü ihtimalle rekreasyon eğitimi olumsuz etkinliklerden uzak tutar. Toplumda sapkınlık ve suç oranları düşer, kişiler enerjilerini olumlu şeylere yöneltirler.Boş zaman faaliyetlerinin yapılabilmesi, o ülkenin sosyal ve ekonomik gelişme seviyesi ile ilgilidir. Teknoloji üretebilen ve devamlı yenileyebilen ülkeler,boş zaman faaliyetlerine imkan verecek ortamı oluşturarak sporun gelişmesine katkıda bulunmaktadırlar. Emekten tasarruf eden daha çok sermaye yoğun tekniklerin kullanılması, çalışanları işsiz bırakmamakta; fakat hizmet-içi ve hizmet-öncesi eğitimi ön plana çıkararak emeğin kalitesinin yükselmesini sağlamaktadır (Erkal, 1992:74).

1.6. Okulların Rekreasyon Eğitimidaki Rolü

Okullar, beden eğitimi, resim, müzik gibi derslerin de içinde yer aldığı öğretim programlarında, aynı zamanda öğrencilere rekreasyon eğitimi sunmaları dışında; esas rekreasyon eğitimi, ders dışı rekreatif etkinlik programlarını hayata geçirerek vermektedir. Okullardaki ders dışı uygulamalar, sınıf içi öğretimini tamamlayan en kuvvetli etmenlerdir (Stoke ve Capelle, 1967:59).

"Okul, düşünülerek ve sistemli bir şekilde, okumada kullanılan bazı sembollerin takdimi suretiyle belirli bir zamanda belirli bir yerdeki toplantılara devam eden bir gurubu, cehalet durumundan, zeka, maneviyat, teknik bilgi ve beceriler bakımından aydınlatılmış hale getirmeye teşebbüs eden teşekküle denmektedir" (Kurtkan, 1979:127).

Okulun değişen fonksiyon süreci içinde, rekreasyon eğitimi önemli bir yer tutmaktadır. Toplumun gelişmesine ve isteklerine paralel, okulun üstlendiği fonksiyonlarda değişimler yaşanmaktadır. Günümüzde rekreasyona olan ilgi, onun eğitim potansiyelinde; fiziki ve ruhsal sağlığa, becerilere, sosyal ve toplumsal niteliklere, ayrıca çalışma verimine olan olumlu katkısının gücünde toplanmaktadır. Bu güç, okulların rekreasyon eğitimine ağırlıklı olarak yönelmeleri gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Okullar, öğrencilere bunu; boş zamanı olumlu ve etkin bir biçimde kullanabilmek ve rekreatif etkinliklerin, genel eğitimi desteklemesi ve bu amaçla kullanılması şeklinde vermek durumundadırlar (Karaküçük, 1995:117).

Rekreasyon konusunda okulun beş temel sorumluluğu;

1. Okullar, genç öğrencilerin eğitiminden zevk alabilecekleri, resim, müzik, beden eğitimi, sanat gibi rekreatif yolları eğitimin hizmetine sokarak zevkli bir eğitim verir.
2. Okullar, eğitim ve rekreasyon arasındaki ilişkiyi maksimum düzeyde tutarlar.
3. Okullar, eğitim programlarıyla, rekreasyon programlarını birlikte geliştirirler.
4. Okullar, çevre insanların da imkanlarını rekreasyon alanına teşvik ederler.
5. Okullar, rekreasyonun yararlarını çevre insanlarına anlatabilirler.

Okullarda, rekreasyon alışkanlıkları edinip, yaşam boyu uygulayabilecek beceriler ve etkinlikleri öğrenebilecek zaman ve sistem bulunmaktadır. Bir öğrenci, okulda resim öğretmeninden resim sevgisini, edebiyat öğretmeninden sahne, tartışma, konferanslar gibi toplumda ifade etme ve konuşma sanatını öğrenmeyi, müzik öğretmeninden, müzik dinlemeyi, bir enstrüman çalmayı veya şarkı söylemeyi öğrenmesi, coğrafya öğretmeninden ülkesini ve dünyayı gezip göreceği tatil yapabileceği yerleri daha iyi öğrenmesi, diğer öğretmenleriyle de ders dışında ilgi uyandırabilecek laboratuvar deneyleri, güzel yazı, grafik, koleksiyonculuk gibi birçok uğraşıya yönlenmesi mümkündür. Ayrıca, beden eğitimi öğretmeni, kapalı veya açık alanlarda birçok sportif etkinliğin tanıtıcısı, sevdircisi ve uygulamacısı olacaktır (Karaküçük, 1995:118).

Burada okulun, hem rekreasyonu eğitimin içine çekerek daha etkin kullanımı, hem de öğrenciler için bilerek ve severek katılabilecekleri boş zaman etkinliklerinin öğrenilmesi söz konusudur. Kişiler serbest zamanlarını daha önceleri bildikleri ve zevkine vardıkları etkinliklerle değerlendirme eğilimindedirler. Çoğu insan zamanını bir şeyler bildiği konularda harcamayı tercih etmektedir (Bucher ve diğ.,1974:253).

1.7. Yurtdışında Ders Dışı Faaliyetlere Bakış ve Bazı Ülkelerden Örnekler

Okullardaki ders dışı uygulamalar, sınıf içi öğretimini tamamlayan en önemli unsurlardandır ve Amerika, Fransa ve Belçika gibi gelişmiş ülkelerde bu tip faaliyetler bilim kulüpleri tarafından organize edilmektedir. Bu kulüpler, öğrencilerin kişisel yetenek ve eğilimlerinin ortaya çıkmasına yardım etmekte ve fen ve bilimsel faaliyetlere karşı ilgilerini arttırarak, eğitim süreçlerine olumlu açıdan destek olmaktadır (Kırkpınar, 2004:18).

Amerika’da ders dışı faaliyetler konusu çok önemlidir ve ders dışı faaliyetlerin amacı çocuğun tam potansiyelini kullanabileceği bir eğitim ortamı ve iklimi içerisinde sadece kitap kurdu olarak mutlu olamayacağı düşüncesiyle, yetiştirilmesine katkıda bulunmak şeklinde belirlenmiştir. Bunun için yaygın spor faaliyetleri, müzik, resim, tiyatro, folklor, çevre etkinlikleri, bilimsel çalışmalar gibi birçok aktivite gerçekleştirilmektedir. Fakat faaliyetlere katılabilmek ön şart olarak akademik başarının belli bir düzeyin üstünde olması aranmakta, bu akademik başarı istenen düzeyin altında ise, öğrenci istediği faaliyetlere katılamamaktadır. Bu ön şart bütün eğitim kademelerinde geçerlidir.1918’lerde Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Bakanlığı’nca hazırlanan ve sonradan yasalaşan bir rapor doğrultusunda, boş zamanların değerlendirilmesine yönelik ve ikinci eğitim olarak adlandırılan “Rekreasyon Eğitimi” de müfredat programına dâhil edilmiştir (Gladvel and Hatcher’dan aktaran; Kırkpınar2004:19).

Çin Halk Cumhuriyeti’nde ülkenin gelişiminde büyük önem taşıyan ortaöğretim okulları ve yüksek öğrenim enstitülerinin hedefleri, bilimsel yöntemlerin ve fiziksel becerilerin geliştirilmesi, eksersiz alışkanlıklarını kendi kendine düzeltme, yurtseverlik, disiplin ve Çin Komünist Partisini sevmektir. Müfredatta ders içi ve ders dışı etkinlik olarak beden eğitimi önemli bir yer tutmakta ve beden eğitiminin müfredatı, sağlık bilgileri ve teorik beden eğitimi bilgileri (% 5), sahalar ve koşular(% 24), cimnastik

(%17), top oyunları (%13), savaş sanatı (% 6), yüzme (% 12), seçmeli dersler(% 20), ve tüm bu konuları kapsayan imtihanlardan oluşmaktadır(%3) (Maetozo,1983:33).

Avrupa Okulu(European School) adı ile kurulan ve Avrupa Birliği ülkelerinde ortak ve standart bir eğitim sistemi sağlama odaklı okullarda ise, diğer uluslar arası, özel ve ulusal okullardan farklı olmak üzere, üye ülkelerin denetiminde, birlik içindeki resmi dillerin sayısı kadar dil bölümü açılabilir, ancak bu bölümlerdeki öğretim, ortak standartlara, ortak bir öğretim takvimine ve müfredata tabidir. Avrupa Birliği'nin genişlemesi Avrupa Okulu'nu da etkileyecektir. Bütünleşme sürecinde, Avrupa Birliği ile eğitim alanında anlaşmaları bulunan Türkiye'de de Avrupa Okulu açma düşüncesi imkansız değildir. Bu okulların hedefleri arasında;

- Öğrencilerin, kendi kültürel kimliklerinde güven kazandırmak ve Avrupa vatandaşı olarak, temel gelişimlerini sağlamak gibi ortak kültürel değerler yanında,
- Müzik ve plastik sanatlarda yaratıcılığı ve tüm sanatlara ve sanat mirasına değer vermeyi teşvik etmek,
- Bedensel becerileri geliştirmek ve spor aktivitelerine katılarak sağlıklı yaşama bilincine ulaştırmak,
- Okul içinde öğrencilerin, hoşgörü, iş birliği, yardımlaşma, iletişim ve başkalarını düşünme konularında gelişmelerini sağlamak,
- Öğrencilerin bireysel, sosyal ve akademik gelişimlerini aynı anda ve oranda zenginleştirmek ve onları hem eğitim hem de sosyalleşmenin ileri düzeylerine hazırlamak, gibi amaçları da vardır(Mızıkacı, 2005:43-44).

Japonya da ise, eğitim sisteminin en önemli özelliği; sadece okullardaki ve üniversitelerdeki örgün eğitim ile sınırlı kalmayıp, evde ve sosyal yaşamda da devam etmesidir. Ayrıca, bununla ilişkili olarak yaşam boyu Öğrenme (Lifelong Learning) anlayışı eğitim sistemi ve sosyal yaşamda önemli bir yer tutmaktadır. Buna göre de okul eğitimini tamamlayan bir Japon, tamamen sistem dışına atılmamakta, çeşitli sosyal ve kültürel faaliyetlerle öğrenimini devam ettirmektedir (Bayrakçı,2005:38).

Japonya'da okullar kısaca MEXT adı verilen Eğitim, Kültür, Spor, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlıdır. Özel okul ve devlet okulu olmak üzere iki çeşit okul vardır. Yerel düzeyde eğitim yönetimi ve denetiminden belediyeler sorumludur. Belediyeler bünyesinde bölgelere göre üç veya altı kişiden oluşan eğitim komiteleri bulunmaktadır. Eğitim komitesi üyeleri belediye başkanı tarafından seçilirler ve belediye meclisince onaylanarak göreve getirilirler ve dört yıl süreyle görev yaparlar. Bununla birlikte, bu üyeler kurumsal hafızanın sağlanabilmesi ve aksaklıklara meydan verilmemesi için aynı anda değil farklı zamanlarda değiştirilirler. Okul yöneticilerinin atamasını ve bakanlığın hazırlamış olduğu çerçeve planına göre bölgesindeki eğitim planı ve programının hazırlanmasını bu eğitim komiteleri yaparlar. Japon okulları fiziksel olarak son derece iyi şartlara sahip, donanımlı okullardır. Okulların dış çevreleri iç tasarımları ve okul içerisinde öğrencilere sunulan imkânlar son derece iyidir. Merkezî bölgelere yakın olan okullar birkaç değişik binadan oluşmakta ve bir yerleşke içerisinde bulunmaktadır. Binalar arasındaki geçişler ise tüp geçitler ile sağlanmaktadır. Her okulun kendine ait spor salonu bulunmaktadır. Eğitimde fırsat eşitliğine verilen önem bu noktada ortaya çıkmaktadır. En ücra köşelerdeki köylerde bile tüm bu fiziksel imkânlar (spor salonu, kütüphane vb.) mevcuttur. Okuluna göre 1–1,5 saat süren öğle arasında, yemekten hemen sonra yapılan iş, okulun temizliğidir. Bu da hayata hazırlayıcı ve sorumluluk almaya alıştırmacı olması açısından önemli bir ders sayılabilecek bir ders dışı aktivitedir. Japonya'da okulların hiçbirinde yardımcı hizmetli kadrosu yoktur. Okulların temizliğinden öğretmen ve öğrenciler sorumludur. Yemekten sonra sınıf öğrencilerinin bir kısmı okulun çeşitli bölümlerine (koridorlar, tuvaletler vb.) giderler, bir kısmı da sınıf içerisinde kalarak kendi sınıflarını temizlerler (Bayrakçı,2005:38-39).

Dersi biten öğrenciler, okul içerisinde faaliyet gösteren herhangi bir kulübün aktivitelerine kendi istekleri doğrultusunda katılabilmektedirler. Çok çeşitli alanlarda faaliyet gösteren kulüplerden bazıları şunlardır: Müzik kulübü ve alt dalları(herhangi bir çalgı aleti ya da koro ve solfej v.b.), satranç kulübü, spor kulübü ve alt dalları(masa tenisi kulübü vb.). Bu aktiviteler sayesinde, hem öğrencilerin kendi ilgi ve isteklerine göre sosyal ortamlara girmeleri sağlanmış, hem de dersler sonrasında da okul içerisinde kontrol altında tutularak kötü alışkanlıklara yönelme ihtimalleri azaltılmıştır (Bayrakçı,2005:38-39).

1.8. Ülkemizde Ders Dışı Faaliyetlerin Durumu

Türk eğitim sisteminin temel amacı, Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak, milli birlik ve bütünlük içinde, iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek, hızlandırmak ve Türk milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı yapmaktır (Demirel, 1996:15).

Ortaöğretim 15–18 yaş grubunu kapsayan, öğrencilere bir meslek kazandırmayı ve onları yükseköğretim kurumlarına hazırlamayı amaçlayan eğitim devresidir. Ortaöğretim okulları, ilköğretime dayalı, en az 3 yıllık öğretim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarıdır. Gerek süre açısından gerekse programlar açısından farklılık gösteren bu kurumlarda, öğrenciler, milli eğitimin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak, asgari ortak bir genel kültür ile birlikte, ilgi ve yeteneklerine göre "yüksek öğretime", "hem mesleğe, hem de yüksek öğretime" veya "hayata ve iş alanlarına" hazırlanırlar (Yeşilyaprak, 2002:45).

Ülkemizde ders dışı etkinlikler, özellikler ve ağırlıkla spor üzerine yoğunlaşmıştır. Okullarda bu etkinliklerin yürütülmesi ve organizasyonu öncelikle genel eğitime katkısı bakımından yönetimce benimsenmektedir. Öncelikle beden eğitimi öğretmenlerinin kendi alanlarına giren branşlara öğrencileri yönlendirmesi ile rekreasyon uygulamaları başlatılmaktadır. Daha sonra bu uygulamalar okul içi, okullar arası veya milli eğitimin iller bazında yaptığı çeşitli yarışma organizasyonları ile devam ettirilmektedir (Karaküçük, 1995:135).

Çağdaş anlayışa göre eğitimin genel amacı; bedence, ruhça sağlıklı, topluma etkin şekilde uyabilen insanlar yetiştirmektir. Çağdaş eğitimin işlevi; öğrencilerin bedensel, psikolojik ve toplumsal yönlerden bir bütün olarak devamlı bir şekilde gelişmelerine, topluma aktif uyum yapabilecek mutlu ve üretken kişiler olarak yetişmelerine ortam sağlayarak yardım etmektir (Yeşilyaprak, 2002:2).

Sosyal kulüpler, rekreasyonun ülkemiz okullarındaki uygulama alanlarıdır. Öğrenciler ders programının dışında kalan serbest zamanlarında gönüllü olarak zevk duydukları ferdi veya grup içinde yapacakları etkinlikler ile kendilerini yenileyeceklerdir. Ders başarıları artacaktır. Bunu, okullarda sağlayabilecek şartları ders dışı etkinlikleri yürüten sosyal kulüpler oluşturmaktadır. Bu çerçevede sosyal kulüplerin yaptıkları işe

rekreasyon diyebiliriz. Öğrencilerin istekleriyle ve gönüllü katılımlarıyla oluşturulan sosyal kulüpler öğrenciyi tatmin edebiliyorsa rekreatif yönü vardır. Beden eğitimi öğretmenin öğrencilerin ders dışındaki zamanlarında spor yapmalarını ve bir spor eğitimi almalarını istemesi, öğrencilerinde buna gönüllü katılması da bir rekreatif olaydır. Ancak, zorlayıcı olunursa ve devam istenirse öğrenciye sorumluluk yüklenmiş ve etkinliğe bir ders karakteri kazandırılmış, böylece rekreatif özelliklerden uzaklaşmış olur. Öğretmenin iyi niyeti söz konusu olsa da yapılan faaliyet ders dışı etkinliklerin amaçları düşünüldüğünde eğitici olmaktan çıkmış ve rekreatif anlamını kaybetmiştir. Sosyal kulüp öğrencinin “bir gruba ait olma” ihtiyacını doyurur. Kendine güven, emniyet, beğenilme ve onaylanma, takdir ve tasvip duygularını doyurur ve geliştirir. Öğrencilerin sosyal ilişkilerde, etkili davranışlar ve hüneler kazanmalarına, meslek ilgileri geliştirmelerine ve kendilerine yeni ilgi alanları keşfetmelerine yardım eder(Karaküçük, 1995:141-142).

Okullardaki ders dışı etkinliklerin oluşturulmasında ve uygulanmasında anlayış, rehberlik, yönetim ve imkânsızlıklar gibi bazı sorunlarla karşılaşmaktadır. (Karaküçük, 1995:131)

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2569 sayı ve Şubat 2005 tarihli tebliğler dergisinde yayınladığı şekliyle sosyal etkinlikler yönetmeliği aşağıdaki gibidir(Resmi Gazete: 13.01.2005)

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, resmî, özel ilköğretim ve orta öğretimde ders programlarının yanında öğrencide kendine güven ve sorumluluk duygusu geliştirmeye, yeni ilgi alanları ve beceriler oluşturmaya yönelik bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda öğrenci kulübü ile toplum hizmeti çalışmalarıyla ilgili iş ve işlemleri düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, resmî, özel ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında, bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda yapılacak etkinliklerle törenler ve diğer çalışmaların düzenlenip yürütülmesiyle ilgili esasları kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik, 14/06/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 62 nci maddesi, 30/04/1992 tarihli ve 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanununun 2 nci maddesi, 05/06/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 11 inci maddesi, 05/06/1986 tarihli 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununun 11 inci maddesi ile 08/06/1965 tarihli ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 2 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık : Millî Eğitim Bakanlığını,
- b) Bakan : Millî Eğitim Bakanını,
- c) Kurum : Resmî, özel ilköğretim ve orta öğretim kurumları ile diğer yaygın eğitim kurumlarını,
- d) Müdür : Resmî, özel ilköğretim ve orta öğretim ile yaygın eğitim kurumu müdürlerini,
- e) Sosyal Etkinlik : Öğrenci kulübü ve toplum hizmeti çalışmalarını,
- f) Öğrenci Kulübü : Öğrencilerin öğrenimleri boyunca bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda okul içi ve okul dışı etkinliklerde bulunmalarını sağlamak amacıyla oluşturulan grubu,
- g) Toplum Hizmeti : Öğrencilerin, yaş ve bilgi seviyesine uygun olarak her türlü toplum ve çevre sorunlarının çözümüne katkı sağlamak amacıyla yapacakları çalışmaları,
- h) Danışman Öğretmen: Öğrenci kulübü ve toplum hizmeti çalışmalarının rehberlik, danışmanlık ve gözetim görevini yürüten öğretmeni veya öğretmenleri,
- ı) Gönüllü Veli: Öğrenci kulübü ve toplum hizmeti çalışmalarına katkı sağlayan

veli veya velileri,

j) Sosyal Etkinlikler Kurulu : Sosyal etkinlikler kapsamındaki öğrenci kulübü ve toplum hizmeti faaliyetlerini koordine etmek amacıyla oluşturulan kurulu ifade eder.

Sosyal Etkinliklerin Amacı

Madde 5. Sosyal etkinliklerin amacı, Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak; öğrencilerin Atatürk inkılâp ve ilkelerine, anayasanın başlangıcında ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı yurttaşlar olarak yetişmelerine, yeteneklerini geliştirerek gerekli donanımı kazanmalarına katkıda bulunmaktır.

Bu amaçla öğrencilere;

- a. İnsan haklarına ve demokrasi ilkelerine saygı duyabilme,
- b. Kendini tanıyabilme, bireysel hedeflerini belirleyebilme, yeteneklerini geliştirebilme, bunları kendisinin ve toplumun yararına kullanabilme,
- c. Çevreyi koruma bilinci ile hareket edebilme,
- d. Kendine ve çevresindekilere güven duyabilme,
- e. Planlı çalışma alışkanlığı edinebilme, serbest zamanlarını etkin ve verimli değerlendirebilme,
- f. Girişimci olabilme ve bunu başarı ile sürdürebilme, yeni durum ve ortamlara uyabilme,
- g. Savurganlığı önleme ve tutumlu olabilme,
- h. Bireysel farklılıklara saygılı olabilme; farklı görüş, düşünce, inanç, anlayış ve kültürel değerleri hoşgörü ile karşılayabilme,
- i. Aldığı görevi istekle yapabilme, sorumluluk alabilme,

- j. Bireysel olarak veya başkaları ile işbirliği içinde çevresindeki toplumsal sorunlarla ilgilenebilme ve bunların çözümüne katkı sağlayacak nitelikte projeler geliştirebilme ve uygulayabilme,
- k. Gurupça yapılan görevleri tamamlamak için istekle çalışabilme ve guruba karşı sorumluluk duyabilme, gibi tutum, davranış ve becerilerin kazandırılmasına çalışılır.

İlkeler

Madde 6. Öğrenci kulübü ve toplum hizmeti çalışmalarında katılımcılık, planlılık, süreklilik, üretkenlik, gönüllülük, ve iş birliği temel ilkelerdir.

Bu ilkeler doğrultusunda;

- a. İlköğretim ve orta öğretimde öğrenci kulübü ve toplum hizmeti çalışmalarının, öğrencilerin gelişim seviyesine göre belirlenmesine,
- b. Çevresine duyarlı ve liderlik özelliklerine sahip bireyler olarak yetişmelerine, ilgi ve istidatlarını geliştirmelerine,
- c. Demokratik yurttaşlık bilincini geliştirebilecek eğitim uygulamalarının, hayatın tüm alanlarına yayılarak yapılacak çalışmaların okul içi ve okul dışı etkinlikleri içermesine ,
- d. Öğrencilerin toplumsal hayata, sorunların çözümüne, yerel düzeyde katılımına ve yöneltici projeler hazırlamaya özendirilmesine,
- e. Her bireyin topluma katkı sağlayabileceği göz önüne alınarak tüm etkinliklerde katılımın saylanmasına,
- f. Öğrencilerin yönlendirilmelerine ve kariyer gelişimlerinin desteklenmesine,
- g. Soysal etkinlik çalışmalarının planlanması ve yürütülmesinde öğrencilerin ilgi, istek, yetenek ve ihtiyaçları ile çevrenin imkan ve şartlarının göz önünde tutulmasına,
- h. Etkinliklerde verimi sağlamak için okul ve halk eğitim merkezlerinde oluşturulan öğrenci kulüpleri arasında ortak çalışmalar yapılmasına ve bunların imkanlarından yararlanılmasına,

- i. Çalışmaların daha çok ders dışı zamanları kapsayacak ve değerlendirecek şekilde planlanıp uygulanabilmesine,
- j. Ders programlarının göz önünde bulundurularak desteklenmesine,
- k. Yurt içinde veya yurt dışında bulunan okullardaki öğrenciler ile ortak çalışmalar yapmalarına,
- l. Engelli öğrencilerin öğrenci kulübü ve toplum hizmeti çalışmalarına ilgi ve istekleri doğrultusunda etkin olarak katılabilmeleri için gerekli ortam ve şartların sağlanmasına,
- m. Sosyal etkinlik çalışmalarının danışman öğretmenlerin gözetiminde kulüp üyesi öğrencilerle planlanıp yürütülmesine,
- n. Çalışmalarda resmi, özel sivil toplum kurum ve kuruluşlarıyla öğrenci veli iş birliğinin sağlanmasına,
- o. Sosyal etkinliklerde öğrencilerin estetik, etik ve duygusal yönden gelişmelerinin sağlanmasına özen gösterilir.

Madde 7. Sosyal etkinlik çalışmaları aşağıda belirtilen esaslar çerçevesinde yapılır;

- a. Danışman öğretmenler, ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ders yılı başında yapılan öğretmenler kurulunda belirlenir. Gerektiğinde bir öğrenci kulübüne veya toplum hizmeti çalışmasına birden fazla öğretmen görevlendirilebileceği gibi bir öğretmene birden fazla öğrenci kulübü veya toplum hizmeti çalışmasında da görev verilebilir, ders yılı içinde kurulması istenen öğrenci kulüplerine de danışman öğretmenler ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda okul müdürünce görevlendirilir.
- b. Sosyal etkinlikler, okul yönetimi ve velilerin işbirliği ile okul içi ve okul dışı imkanlardan yararlanılarak öğrenci kulüpleri ve toplum hizmeti kapsamında yürütülür.
- c. Proje önerileri, çevrede bulunan sivil toplum kuruluşları ile kişi veya diğer kurum ve kuruluşlara götürülerek katkıları istenebilir.

Madde 8. Sosyal etkinlikler kurulu, müdürün görevlendireceği bir müdür yardımcısını başkanlığında danışman öğretmenlerin aralarından bir danışman ğretmen, kulüp temsilcilerinin aralarından seğecekleri  ğrenci ile okul- aile birliğini temsilen iki veliden oluşur.

Kurul, kulüp ve toplum hizmeti kapsamındaki etkinliklerin verimli bir şekilde yürütülmesi için danışman öğretmenler, öğrenciler, gönüllü veliler ve diğer öğretmenlerle işbirliği içinde çalışmaları koordine eder. Okul dışı etkinliklerde ilgili birimlerle iş birliği yaparak bu çalışmaların yürütülmesi için gerekli tedbirleri alır.

Madde 9. Öğretim yılı başındaki okul – aile birliği toplantısında, gönüllü velilerin görev ve sorumluluklarının tanıtımından sonra, öğrencilerin sosyal etkinlik çalışmalarına yardımcı olacak gönüllü velilerin seçimi yapılır.

Madde 10. Okul açıldıktan sonra ve sınıf temsilcileri seçildikten sonra en kısa sürede; sınıf temsilcileri ile okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin katılacağı toplantıda kurumun tümüne, seviyesine, imkan ve şartlarına; çevrenin ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi özelliklerine göre ğrenci kulüplerinden gerekli grlenlerine ya da öğrencilerin istekleri doğrultusunda farklı kulüplerin kurulmasına karar verilir.

Madde 11. Öğrenci kulübü ile ilgili işlerin planlanması, yürütülmesi öğrencilerce yapılır.

Madde 12. Öğrencilerin; ailesine, çevreye ve topluma duyarlı, gönüllü çalışma bilincine sahip, sorun çözen ve çözüm üreten, resmi, özel, sivil toplum kurum ve kuruluşları ile işbirliği içinde çalışma becerilerini geliştirmiş birer fert olarak yetişmeleri için toplum hizmeti çalışmalarına yer verilir.

Madde 13. Öğrenciler, bireysel olarak veya gurup halinde yapacakları toplum hizmeti çalışmalarına sosyal etkinlikler yıllık çalışma planı veya soysal etkinlikler proje öneri formunu hazırlayıp danışman öğretmenlerine onaylattıktan sonra başlarlar.

Madde 14. Müdür, sosyal etkinliklerin mevzuata uygun ve verimli olarak yürütülmesinden sorumludur.

Madde 15. Danışman ğretmen;

- a. Kulübün öğrenci sayısını liste halinde sosyal etkinlikler kuruluna bildirir.
- b. Çalışmalarda öğrencileri, yapıcı ve özgün fikirler üretmeye teşvik eder.
- c. Kulüp çalışmaları ile ilgili yazışmaları koordine eder.

Madde 16. Sınıf öğretmenleri ile sınıf – şube rehber öğretmenlerinin görevleri şunlardır;

- a. Öğretmenler, kurulca belirlenen kulüplerin amaçları ve çalışmaları hakkında öğrencileri bilgilendirir.
- b. Öğrencilerin ilgi ve isteklerine göre belirlenen kulüplere göre üye olmalarını sağlar.
- c. Kulüplere öğrenci seçiminde danışman öğretmenle işbirliği yapar.

Madde 17. Gönüllü veli;

- a. Etkinliklerin, bireysel veya gruplar halinde yapılmasına katkı sağlar.
- b. Okul dışı çalışmalarında öğrencilere yardımcı olur.
- c. Gerekliğinde çalışmalara maddi destek sağlar.

Madde 18. Temsilci;

- a. Öğrencilerle birlikte yıllık çalışma planlarının hazırlanmasını sağlar ve onaylanması için danışman öğretmene verir.
- b. Yapılacak faaliyetlerle ilgili görev paylaşımı ve görev dağılımını danışman öğretmene bildirir.
- c. Yapılan çalışmalar hakkında danışman öğretmeni bilgilendirir.
- d. Kulüp üyelerinin belirli zamanlarda toplanmasını sağlar.

Madde 19. Öğrenciler;

- a. En az bir öğrenci kulübüne üye olur ve en az bir toplum hizmeti yapar.
- b. Toplantı ve çalışmalara düzenli olarak katılır.
- c. Okul dışında yaptıkları etkinliklerde okulunu en iyi biçimde temsil etmeye çalışır.

Madde 20. Sosyal etkinlikler kapsamında aşağıdaki faaliyetlerde de bulunulabilir. Bu faaliyetlere okul yönetimi ve öğretmenlerin yanında kulüplerde görev alan öğrencilerin aktif katılımı ve bu çalışmaların öğrencilerce planlaması sağlanır.

Okulda;

- a. Geziler,
- b. Yarışmalar,
- c. Beden eğitimi, izcilik, müzik ve halk oyunları çalışmaları,
- d. Yayınlar,
- e. Gösteriler,
- f. Tiyatro çalışmaları,
- g. Defile, sergi ve kermes

gibi çalışmalarla çeşitli etkinlikler düzenlenebilir.

Madde 21. (Değişik:12.8.2005/25904 R.G.) sosyal etkinlikler kapsamında yakın çevre, yurt içi ve yurt dışına gözlem-inceleme-araştırma veya kültürel, turizm ve ziyaret amaçlı geziler düzenlenebilir. Bu geziler, hazırlanacak gezi planına göre yapılır.

Madde 22. Sosyal etkinlikler ve diğer ders dışı faaliyetleri kapsamında öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini geliştirmelerine, kendilerine güven duyabilmelerine, sosyal ilişkilerde anlayışlı ve saygılı olabilmelerine, bilimsel düşünce ve inceleme alışkanlığı kazanabilmelerine imkan sağlamak amacıyla çeşitli yarışmalar düzenlenebilir.

Madde 23. Öğrencilerin psikolojik ve bedensel yönden dengeli ve sağlıklı bir kişiliğe sahip olmalarına, gelişmelerine, serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlığı kazanmalarına ve kendilerini ortaya koymalarına imkan sağlamak amacıyla beden eğitimi, izcilik, müzik ve halk oyunları gibi çalışmalara yer verilir.

Madde 35. Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce çıkarılmış olan;Okul Spor Kolları, Kooperatifçilik Kulübü, Sivil Savunma Kulübü yönetmeliklerinin adında ve madde metinlerinde geçen “**kol**” ibaresi “**kulüp**” olarak değerştirilmiştir.

Buna göre:

Öğrenci Kulüpleri Çizelgesi:

- Kültür ve Edebiyat Kulübü
- Yayın ve iletişim Kulübü
- Müzik Kulübü
- Resim Kulübü
- Halk Oyunları Kulübü
- Tiyatro Kulübü
- Kütüphanecilik Kulübü
- Sivil Savunma Kulübü
- Gezi, Tanıtma ve Turizm Kulübü
- Çevre Koruma Kulübü
- Satranç Kulübü
- Hayvanları Koruma Kulübü
- Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma, Çocuk Esirgeme, Kızılay ve Benzeri Kulübü
- Sağlık, Temizlik, Beslenme ve Yeşilay Kulübü
- Havacılık Kulübü.
- Spor Kulübü
- Bilim- Fen ve Teknoloji Kulübü
- Fotoğrafçılık Kulübü
- Trafik Güvenliği ve İlk Yardım Kulübü
- Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma, Tanıtma ve Okul Müzesi Kulübü

- İzcilik Kulübü
- Bilinçli Tüketici Kulübü
- Kooperatifçilik Kulübü
- Meslek Tanıtma Kulübü
- Demokrasi, İnsan Hakları ve Yurttaşlık Kulübü
- Engellilerle Dayanışma Kulübü
- Yeşili Koruma Kulübü
- Çocuk Hakları Kulübü
- Felsefe Kulübü
- Denizcilik Kulübü (Milli Eğitim Bakanlığı 2569 Sayılı Tebliğler Dergisi, 2005:82-97)

1.9.Diğer Kurumların Faaliyetleri

Ülkemizde Milli Eğitim bakanlığı'na bağlı okullar dışında yine devlet kuruluşu olan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde İl Spor Müdürlükleri ve Halk Eğitim Merkezleri de çeşitli rekreatif faaliyetler yapmaktadırlar (Pehlivan, 1993:14).

Gençlik Ve Spor Genel Müdürlüğü Faaliyetleri;

İzcilik: İzcilik, okul merkezli yürütülen çok etkili bir rekreasyon aracıdır. İzcilik gencin, kendini, çevresini, arkadaşlarını daha iyi tanınması ve anlamasını, tabiatı sevmesini ve korumasını, başkalarına yardımcı olmayı, kendini geliştirmeyi öğretir ve amaç edinir. Ülkemizde yeterince etkili kullanılmayan bir rekreasyon aracı da izciliktir.

İzcilik amaçlarında; Genci, karakterli, iyi niyetli ve toplum içinde yapıcı bir ruha sahip, yasa, düzen, talimat ve emirlere uyan, saygılı, disiplinli, başkalarını düşünen, halka hizmet etmekten zevk duyan, yurduna, milletine bağlı, bütün insanlara karşı dürüst ve iyi duygulu, kendisi için el becerilerine sahip, kendine güvenen, sorumluluk almaya hazır, sağlıklı ve olumlu düşünen, doğa ve kültür yapılarını seven ve koruyan, nitelikli, iyi bir insan olarak yetiştirmektir.

Gençlik Kültür Merkezleri; Öğrencilerin okul ve çalışma saatleri dışında serbest zamanlarını planlı olarak üretici ve etkili bir biçimde değerlendirmeyi amaçlar. Bununla birlikte gençlerin ruh ve beden sağlığını korumak, kendini geliştirmek, güven duygularını artırmak, işbirliği ve yardımlaşma gibi beceriler kazandırmak, yasalara bağlı ve saygılı yetiştirmek temel amaçlar arasındadır.

Gençlik Kültür Merkezleri; Müzik çalışmaları, halk oyunları, edebiyat, sportif çalışmalar, izcilik, kamplar ve geziler, resim, el işi ve ev işi çalışmaları, okuma, fotoğrafçılık, koleksiyonculuk, satranç, gazete yayın çalışmaları, konferans seminer çalışmaları, lisan, matematik, ilkyardım, tiyatro, havacılık gibi faaliyet alanları mevcuttur (Pehlivan, 1993:15-16).

Gençlik Kampları; Yüzme, kamp ve çevreye yardım, sportif etkinlikler, koleksiyon, fotoğrafçılık, ilk yardım ve sağlık bilgisi, okuma, müzik, el sanatları, halk oyunları, gezi ve inceleme, satranç (Pehlivan, 1993:16).

Halk Evleri Faaliyetleri;

Halkevleri de, dokuz farklı kulüp belirleyerek çalışmalar yapmaktadır.

1. Dil ve edebiyat kulübü
2. Güzel sanatlar kulübü
3. Spor kulübü
4. Temsil kulübü
5. Sosyal yardımlaşma kulübü
6. Halk dersaneleri ve kursları kulübü
7. Kitaplık ve yayın kulübü
8. Köycülük kulübü
9. Tarih ve müze kulübü (Pehlivan, 1993:17).

BÖLÜM 2. MATERYAL - METOD

2.1. Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Yararları

Bu çalışmanın amacı; Sakarya İli Merkez ilçesinde bulunan ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerin ders dışı etkinliklerinde hangi sosyal kulüp faaliyetlerine katıldıklarını, bu etkinliklere ayırdıkları süreleri, etkinliğe katılım amaçlarını belirleyerek, ortaöğretimdeki gençlerin boş zamanlarını ne şekilde değerlendirdiklerine ilişkin kısmî bir tespitte bulunmaktadır. Devlet okullarında ve özel okullarda uygulanan Ders Dışı Sosyal Etkinlik Faaliyetlerinin amacına ne düzeyde hizmet ettiği sorusuna da cevap aranacak ve aralarındaki farklar kıyaslanarak ortaya konulacaktır.

Bu tipte bir çalışmanın ilköğretim ve orta dereceli okul müfredat ve ders dışı etkinlikler faaliyet plan ve programlarının geliştirilmesinde yararlı olacağı ve bu alanda daha derin anlamda ve içerikte akademik çalışma yapacak olan kişilere ışık tutacağı düşünülmektedir.

2.2. Araştırmanın Önemi

Bu çalışmada, ortaöğretimde bulunan, ergenlik dönemindeki öğrencilerin boş zaman faaliyetlerini nasıl değerlendirdikleri, bu konuda destek alıp almadıkları, ders dışı boş zaman ve sosyal kulüp faaliyetlerinin okul türüne göre nasıl değişkenlik gösterdiği, araştırmada kullanılan örneklem gurubu açısından ortaya konacaktır. Bu konudaki işleyiş farklılıkları ile okul türlerinin birbirlerine oranla eksik olan yönleri tespit edilerek, öğrencilerin beklentilerinin öğrenilmesi, ayrıca bu konuda okul yönetimleri, öğretmen ve ailelere de alınan sonuçlara göre öneriler getirilerek, çözüm yolları araştırılacak olması, bu çalışmayı önemli kılmaktadır. Bu çalışma sonucu elde edilecek veriler, 13–18 yaş arası ortaöğretim öğrencilerinin, okul içi ve dışı boş zaman değerlendirmede ne gibi yollar izleyecekleri konusunda, araştırmacı, planlamacı ve yöneticiler için yararlı bilgiler sağlayacaktır.

2.3. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Sakarya ili Adapazarı Merkez İlçesindeki ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Sakarya Milli Eğitim Müdürlüğü İstatistik bürosundan aldığımız verilere göre, 2006–2007 Öğretim Yılı

itibarı ile merkez ilçe Adapazarı'nda bulunan ortaöğretim kurumlarında toplam; 20951 öğrenci eğitim ve öğretim görmekte, bunların 19940'ını devlet okullarında okuyan öğrenciler, 1011'ni de özel öğretim kurumlarında okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Ayrıca öğrenci toplamının 9318'i kız, 11633'ü de erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

Araştırmanın örneklemini, 2006-2007 Öğretim Yılında Adapazarı şehir merkezindeki ortaöğretim okullarının 9., 10., ve 11. sınıflarında öğrenim gören 13-18 yaş aralığındaki öğrenciler arasından, anket uygulaması sırasında ulaşılabilen okullar ve öğrenciler olarak belirlenmiştir. Araştırma kapsamında 583 öğrenciye ulaşılmış ve 500 öğrencinin anket sonuçları değerlendirmeye alınmıştır.

2.4. Problem Cümlesi

Ders dışı sosyal faaliyetlerin uygulanmasında, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel okullar ve devlet okullarında işleyiş ve amacına ulaşma bakımından farklılıklar var mıdır?

2.4.1. Alt Problemler

- Okulda bulunan sosyal kulüplerin bilinirliği ile okul türü arasında farklılık var mıdır?
- Öğrencilerin hangi kulübe üye olduğunu bilmeleri ile okul türü arasında farklılık var mıdır?
- Öğrencilerin kulüp seçiminde özgür olmaları ile okul türü arasında ilişki var mıdır?
- Okullarda kulüp faaliyetlerinde kullanılan araç-gereç ve fiziki mekân yeterlilikleri ve okul türü arasında farklılıklar var mıdır?
- Öğrencilerin sosyal kulübe katılma amaçları ile okul türü arasında farklılık var mıdır?
- Sosyal kulüp faaliyetlerine yapılan okul yönetimi ve öğretmen desteği ile okul türü arasında farklılık var mıdır?
- Öğrencilerin üyesi oldukları sosyal kulübün amaçları ve kendilerine olan faydalarının bilinirliği ile okul türü arasında farklılık var mıdır?

- Kulüp danışman öğretmenlerinin yeterliği ile okul türü arasında farklılık var mıdır?
- Sosyal kulüplerde yapılan yıllık faaliyet planlarının uygulanabilirliği ve okul türü arasında farklılık var mıdır?
- Sosyal kulüp faaliyetlerinin amacına ulaşması ve bundan duyulan memnuniyetle okul türü arasında farklılık var mıdır?
- Seçilen kulüp ve okul türü arasında ilişki var mıdır?

2.4.2. Araştırma Hipotezleri

- Araştırmanın hipotezleri belirtilen değişkenlere bağlı olarak şöyle kurulmuşlardır.
- Öğrencilerin üyesi oldukları sosyal kulüpte düzenli olarak toplantı/etkinlik yapmaları, okudukları okul türüne göre farklılık gösterir.
- Öğrencilerin bir sosyal kulüpte görev alıp etkinlikte bulunması ile okul türü arasında farklılık vardır.
- Öğrencilerin üyesi oldukları sosyal kulüp görevlerindeki doyum oranı ve okul türü arasında farklılık vardır.
- Sosyal kulüplerin amacına tam anlamıyla ulaşması ile ilgili düşünceler okul türüne göre farklılık gösterir.

2.5. Sayıtlar

Öğrencilerin anket çalışmasına gönüllü olarak katıldıkları, soruları objektif olarak cevapladıkları ve sosyal kulüplerin işleyişi ile ilgili samimi, objektif ve en sağlıklı verilerin ortaöğretimde bulunan öğrencilerden alınabileceği varsayıldı.

2.6. Sınırlılıklar

Araştırmamız, 2006–2007 Öğretim yılında, Sakarya Merkez İlçe sınırları içinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı, özel ve devlet ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören ve anket sırasında ulaşılabilen 13–18 yaş arası 500 öğrenci ile sınırlıdır.

2.7. Veri Toplama Aracı, Veri ve Bilgilerin Analizi

Bu bölümde araştırmada kullanılan veri toplama araçları ile toplanacak verilerin değerlendirilmesinde kullanılacak olan istatistiksel yöntemler üzerinde durulmuştur. Türkiye’de bütün illerde Milli Eğitim Bakanlığı’nın belirlediği sistemde eğitim yapılmaktadır. Bu nedenle herhangi bir il örneğinin diğer illerle de paralellik göstereceği düşüncesinden hareketle, araştırma Sakarya ili merkez ilçesinde uygulanmıştır.

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacının hazırladığı anket formu kullanılmıştır. Anketler İl Milli Eğitim Müdürlüğü izni ile belirlenen okullara gidilerek, anket uygulaması yapılmadan önce okul yönetimleri ile görüşülmüş, tespit edilen gün ve saatlerde anket uygulaması yapılacağı kararlaştırılmış, öğrencilere sunulmuş ve cevaplandığında geri toplanmıştır. Anketler araştırmacının kendisi tarafından uygulanmıştır. Öğrencilere ankete katılıp katılmama konusunda serbest oldukları anlatılmış ve bu şartlarda anket uygulaması esnasında sınıflarda bulunan öğrencilerin tamamı ankete katılmışlardır. Öğrencilere 583 anket formu dağıtılmış, geriye 561 adedi gelmiş ve bir kısmı yırtılmış, ya da eksik cevaplanmış olanlar ayrılarak, 500’ü değerlendirmeye alınmıştır. Anket uygulama tarihleri sırasında üniversite giriş sınavlarının yaklaşmış olması nedeniyle son sınıf öğrencilerinin büyük bir kısmının okulda bulunmaması, bu öğrencilerin ankete katılım oranını azaltmıştır. Sınıflarda öğrencilere ilk önce araştırmacı ve araştırmanın amacı hakkında bilgiler verilmiştir.

Anketler, sınıflarda 40 dakikalık ders süresinde uygulanmıştır. Anketin uygulandığı süre içinde her an öğrencilerin yanında bulunulmuş ve anlamadıkları sorular ya da anketle ilgili tüm problemleri örneklendirilerek açıklanmıştır. Uygulama sonunda anketler toplanmıştır.

Araştırmada bağımlı ve bağımsız olmak üzere iki tür değişken bulunmaktadır.

Bağımsız değişkenleri, örnek öğrencilerin oluşturduğu Sosyal etkinlik Türleri, Okul Türleri, Yaş Gurupları ve Cinsiyet durumları oluşturacaktır;

- Yaş grubunun etkileri,
- Cinsiyet faktörünün etkileri,

- Anne-baba eğitim durum ve gelir düzeyi,
- Öğrencilerin hangi sosyal kulüplere nasıl ve hangi yollarla üye oldukları,
- Sosyal kulüplerde toplantı/etkinlik yapma sıklığı ve bu toplantı/etkinlik sayı ve sürelerinin yeterlilik durumları,
- Okullardaki sosyal kulüp tür ve sayılarının, öğrencilerin rekreasyon ihtiyaçlarını karşılama açısından yeterlilik durumu
- Okul yöneticilerinin ve kulüp danışman öğretmenlerinin konuya olan ilgisi ve bilgi düzeyi,
- Okullarda bulunan araç-gereç ve uygulama yapılan fiziki mekânların yeterlilik düzeyi,
- Öğrencilerin üyesi oldukları kulüple ilgili etkinlik ve görevlerini ne duygularla yaptıkları,
- Sosyal kulüplerde kararların ve yıllık faaliyet planlarının uygulanabilirliği,
- Öğrencilerin sosyal kulüplere katılma amaçları, beklentileri ve bu beklentilerin karşılanabilme durumu, şeklinde belirledik.

Bağımlı değişkenler ise; bağımsız değişkenlerde belirtilen sebeplerin etkileriyle ortaya çıkacak olumsuz sonuçlardır.

Bağımsız değişkenlerin rekreatif faaliyetlere katılımı özel okullarda olumlu, devlet okullarında olumsuz etkileyeceği varsayımından hareket edilmiştir. Ankette 27 soruya yer verilmiştir.1. ve 7. sorular arasındaki sorular (7 dâhil), kişisel bilgileri içermektedir. Sonraki sorular için tek seçeneğin işaretlenebileceği belirtilmiştir. 27. soruda ise, öğrenciden üyesi olduğu sosyal kulübün adını yazması istenmiştir.

Toplanan anketler bilgisayarda değerlendirilmiştir. Girilen bilgilere göre frekans tabloları ve yüzdeler sıraları oluşturulmuştur. Değişkenler arasında ayrıntılı ilişki aranmış “Frekans Analizi”, “t testi” ve “Ki-kare” testi uygulanmıştır.

BÖLÜM 3. BULGULAR

3.1 Demografik Bilgiler

Anket grubunu, 13–18 yaş aralığında bulunan ve Adapazarı Merkez İlçe'deki ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır ve bununla ilgili detaylı bilgiler Tablo; 2, 3, 4, 5, 6,7 ve 8'de sunulmuştur.

3.2. Frekanslar

Tablo 1. Öğrencilerin Okullara Göre Dağılım Oranları

Okul/Kurum Adı	Frekans	Yüzde (%)
Sakarya E.M.L.	60	12,0
Fatih E.M.L.	35	7,0
ATSO Anadolu Ticaret Meslek Lisesi	30	6,0
Ali Dilmen Anadolu Lisesi	40	8,0
Figen Sakallıoğlu Anadolu Lisesi	30	6,0
Şehit Ütgm. S. Esedoğlu Anadolu Lisesi	20	4,0
Atatürk Lisesi	30	6,0
Cumhuriyet Lisesi	30	6,0
Ali Dilmen Lisesi	25	5,0
Sakarya Üniversitesi Vakfı Özel Lisesi	40	8,0
Özel Işık Lisesi	40	8,0
Özel Sakarya Eğitim Kurumları Lisesi	40	8,0
Özel Çağ Kız lisesi	40	8,0
Özel Enka Lisesi	40	8,0
Toplam	500	100,0

Tablo 1 incelendiğinde; anket çalışmasına katılan okullardaki öğrenci frekansları ve yüzdeler dağılımları görülmektedir.

Tablo 2. Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Dağılım Oranları

Yaş	Frekans	Yüzde (%)
14	6	1,2
15	209	41,8
16	241	48,2
17	44	8,8
Toplam	500	100,0

Tablo 2’de; ankete katılan öğrencilerin yaş grupları ve buna göre oluşan dağılım oranları görülmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılım Oranları

Cinsiyet	Frekans	Yüzde (%)
Erkek	290	58,0
Kız	210	42,0
Toplam	500	100,0

Tablo 3’de; ankete katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılım oranları görülmektedir.

Tablo 4. Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumlarına Göre Dağılım Oranları

Annenizin eğitim durumu	Frekans	Yüzde (%)
İlkokul	235	47
Ortaokul	89	17,8
Lise	131	26,2
Üniversite	43	8,6
Yüksek Lisans/Doktora	2	0,4
Toplam	500	100,0

Tablo 4’te; ankete katılan öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarının okullarına göre dağılımları yer almaktadır.

Tablo 5. Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumuna Göre Dağılım Oranları

Babanızın eğitim durumu	Frekans	Yüzde (%)
İlkokul	142	28,4
Ortaokul	104	20,8
Lise	152	30,4
Üniversite	92	18,4

Tablo 5. Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumuna Göre Dağılım Oranları (Devam)

Yüksek Lisans/Doktora	10	2,0
Toplam	500	100,0

Tablo 5'te; ankete katılan öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre dağılım oranları görülmektedir.

Tablo 6. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Düzeyine Göre Dağılım Oranları

Ailenizin gelir durumu	Frekans	Yüzde (%)
400–800 YTL	151	30,2
801–1.200 YTL	124	24,8
1.201–1.600YTL	102	20,4
1.601 YTL ve üstü	123	24,6
Toplam	500	100,0

Tablo 6 incelendiğinde; ankete katılan öğrencilerin ailelerinin gelir düzeyine göre dağılım oranları görülmektedir.

Tablo 7. Öğrencilerin Okul Türüne Göre Dağılım Oranları

Okul Türü	Frekans	Yüzde (%)
Devlet Okulları	300	60,0
Özel Okullar	200	40,0
Toplam	500	100,0

Tablo 7 incelendiğinde; ankete katılan öğrencilerin okul türüne göre dağılım oranları görülmektedir.

Tablo 8. Öğrencilerin Okul Alanlarına Göre Dağılımı

Okul Alanı	Frekans	Yüzde (%)
Düz Lise	286	57,2
Meslek Lisesi	124	24,8
Anadolu Lisesi	90	18,0
Toplam	500	100,0

Tablo 8 incelendiğinde; ankete katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri okul alanlarına göre dağılımı görülmektedir.

Tablo 9. Okulda Bulunan Sosyal Kulüplerin Ankete Katılan Öğrenciler Tarafından Bilinirlik Oranları

Okulunuzda bulunan Sosyal Kulüpleri biliyor musunuz?	Frekans	Yüzde (%)
Evet	463	92,6
Hayır	37	7,4
Toplam	500	100,0

Tablo 9’da ankete katılan öğrencilerin, okullarında bulunan Sosyal Kulüpleri, bilip bilmedikleri ile ilgili oranlar görülmektedir.

Tablo 10. Öğrencilerin Hangi Sosyal Kulübe Üye Oldukları Hakkındaki Farkındalık Oranları

Hangi Sosyal Kulübe üye olduğunuzu biliyor musunuz?	Frekans	Yüzde (%)
Evet	463	92,6
Hayır	37	7,4
Toplam	500	100,0

Tablo 10’da öğrencilere hangi sosyal kulübe üye olduklarını bilip bilmedikleri sorulmuş ve bununla ilgili oranlar tabloda sunulmuştur.

Tablo 11. Öğrencilerin Mensubu Oldukları Sosyal Kulübe Kendi İstekleri ile Üye Olup Olmadıklarını Gösterir Oranlar

Bulduğunuz Sosyal Kulübe kendi isteğinizle mi üye oldunuz?	Frekans	Yüzde (%)
Evet	419	83,8
Hayır	81	16,2
Toplam	500	100,0

Tablo 11 incelendiğinde, öğrencilerin büyük çoğunluğunun bulunduğu kulübe kendi isteğiyle üye olduğu görülmektedir.

Tablo 12. Öğrencilerin Mensubu Oldukları Sosyal Kulübe Ne Şekilde Üye Olduklarını Gösterir Oranlar

Kulübe nasıl üye oldunuz?	Frekans	Yüzde (%)
Bilmiyorum	18	22,2
Öğretmenimin Yönlendirmesi İle	47	58,0

Tablo 12. Öğrencilerin Mensubu Oldukları Sosyal Kulübe Ne Şekilde Üye Olduklarını Gösterir Oranlar (Devam)

Arkadaşlarımın Yönlendirmesi İle	12	14,8
Diğer	4	4,9
Toplam	81	100,0

Tablo 12’de, öğrencilerden ankette bulunan **“Bulduğunuz Sosyal Kulübe kendi isteğinizle mi üye oldunuz?”** sorusunu **“Hayır”** olarak cevaplandıran öğrencilerden **“Kulübünüze nasıl üye oldunuz?”** sorusunu cevaplamaları istenmiş ve bu öğrencilerin buldukları kulübe nasıl üye olduklarının sonuçları tabloya yansıtılmıştır.

Tablo 13. Mensubu Oldukları Sosyal Kulüpte İsteği Dışında Bulunan Öğrencilerin Bunun Dışında Hangi Alanlarla İlgili Kulüplere Üye Olmak İstediklerini Gösterir Oranlar

Ne ile ilgili bir kulübe üye olmak isterdiniz?	Frekans	Yüzde (%)
Çevre	5	6,2
Bilim-Fen_Teknoloji	18	22,2
Kültür-Sanat	15	18,5
Spor	43	53,1
Toplam	81	100,0

Tablo 13 incelendiğinde, ankette bulunan **“Bulduğunuz Sosyal Kulübe kendi isteğinizle mi üye oldunuz?”** sorusunu **“Hayır”** olarak cevaplandıran öğrencilerden **“Ne ile ilgili bir kulübe üye olmak isterdiniz?”** sorusunu cevaplamaları istenmiş ve sonuçları tabloya yansıtılmıştır.

Tablo 14. Öğrencilerin Üyesi Buldukları Kulübe Katılım Amaçları İle İlgili Oranlar

Üyesi olduğunuz Sosyal Kulübe katılım amacınız nedir?	Frekans	Yüzde (%)
Boş vakitlerimi değerlendirmek	87	17,4
Arkadaşlarımla beraber olmak	32	6,4
Sevdiğim işle ilgili uğraşıyor olabilmek ve yenilikleri öğrenmek	283	56,6
Bir amacım yok	76	15,2

Tablo 14. Öğrencilerin Üyesi Buldukları Kulübe Katılım Amaçları İle İlgili Oranlar (Devam)

Diğer	22	4,4
Toplam	500	100,0

Tablo 14 incelendiğinde, öğrencilerin buldukları kulübe ne amaçla üye oldukları sorusuna verdikleri yanıtlar görülmektedir.

Tablo 15. Öğrencilerin Sosyal Kulüp Etkinliklerini Düzenli Gerçekleştirme Oranları

Üyesi olduğunuz Sosyal Kulüpte düzenli aralıklarla toplantı/etkinlik yapar mısınız?	Frekans	Yüzde (%)
Evet	253	50,6
Hayır	247	49,4
Toplam	500	100,0

Tablo 15 incelendiğinde, öğrencilerin “Üyesi olduğunuz Sosyal Kulüpte düzenli aralıklarla toplantı/etkinlik yapar mısınız?” sorusuna verdikleri cevapların dağılım oranları görülmektedir.

Tablo 16. Öğrencilerin Sosyal Kulüp Etkinliklerini Ne Kadar Zaman Arayla Gerçekleştirdiklerine Dair Oranlar

Üyesi olduğunuz Sosyal Kulüpte Ne Sıklıkta toplantı/etkinlik yaparsınız?	Frekans	Yüzde (%)
Her hafta	130	26
İki haftada bir	44	8,8
Ayda bir	84	16,8
Hiç Yapmadık	242	48,4
Toplam	500	100,0

Tablo 16 incelendiğinde, öğrencilerin sosyal kulüp etkinliklerini ne kadar zaman arayla gerçekleştirdiklerine dair oranlar görülmektedir.

Tablo 17. Öğrencilerin Sosyal Kulüp Etkinlik Sayılarını Yeterli Bulup Bulmadıklarına Dair Oranlar

Yaptığınız toplantı/etkinlik sayısı ve bunların süreleri sizce yeterli midir?	Frekans	Yüzde (%)
Evet	257	51,4
Hayır	243	48,6
Toplam	500	100,0

Tablo 17 incelendiğinde, ankete katılan öğrencilerin kulüplerinde yapılan toplantı/etkinlik sayısını yeterli bulup bulmadıklarına dair oranlar görülmektedir.

Tablo 18. Öğrencilerden Sosyal Kulüp Etkinlik Sayılarını Yeterli Bulmayanların Ne Kadar Sayıda Etkinlik İstediklerine Dair Oranlar

Toplantı/etkinlik sayı ve sürelerinin ne kadar olmasını isterdiniz?	Frekans	Yüzde (%)
Her hafta	146	29,2
İki haftada bir	58	11,6
Ayda bir	39	7,8
Yeterli Buluyorum	257	51,4
Toplam	500	100,0

Tablo 18 incelendiğinde, ankete katılan öğrencilerden okullarında yapılan sosyal kulüp Toplantı/etkinlik sayılarını yeterli bulmayanların ne kadar sayıda etkinlik istediklerine dair oranlar görülmektedir.

Tablo 19. Öğrencilerin Sosyal Kulüp Faaliyetleri İçin Okulun İmkânlarını Yeterli Bulup Bulmadıklarına Dair Oranlar

Kulübünüzün faaliyetleri için okulunuzda bulunan fiziki mekanlar ve araç-gereç yeterli midir?	Frekans	Yüzde (%)
Evet	261	52,2
Hayır	239	47,8
Toplam	500	100,0

Tablo 19 incelendiğinde, öğrencilerin sosyal kulüp faaliyetleri için okulun imkânlarını yeterli bulup bulmadıklarına dair oranlar görülmektedir.

Tablo 20. Öğrencilerin Okul Yönetimi ve Öğretmenlerden Sosyal Kulüp Faaliyetleri İçin Kendilerine Yeterli Destek Bulup Bulmadıklarına Dair Oranlar

Okul yönetimi ve öğretmenler Sosyal Kulüp etkinliklerine yeteri kadar destek oluyorlar mı?	Frekans	Yüzde (%)
Evet	318	63,6
Hayır	182	36,4
Toplam	500	100,0

Tablo 20 incelendiğinde, öğrencilerin Okul yönetimi ve öğretmenlerin kulüp faaliyetlerine olan ilgi ve desteklerini yeterli bulup bulmadıklarına dair oranların dağılımı görülmektedir.

Tablo 21. Öğrencilerin Mensubu Oldukları Sosyal Kulüp Amaç ve Faydalarını Bilip Bilmediklerine Dair Oranlar

Üyesi olduğunuz Sosyal Kulübün amaçları ve size sağlayacağı faydalar hakkında bilginiz var mı?	Frekans	Yüzde (%)
Evet	321	64,2
Hayır	179	35,8
Toplam	500	100,0

Tablo 21 incelendiğinde, öğrencilerin buldukları kulübün kendileri için faydalarını ve amaçlarını bilip bilmedikleri ile ilgili dağılım oranları görülmektedir.

Tablo 22. Öğrencilerin Mensubu Oldukları Sosyal Kulüpte Görev Ve Etkinlik Yapıp Yapmadıklarına Dair Oranlar

Üyesi olduğunuz Sosyal Kulüple ilgili bir göreviniz var mı ve bununla ilgili etkinlik yapıyor musunuz?	Frekans	Yüzde (%)
Görevim yok	236	47,2
Görevim var ama bununla ilgili hiçbir çalışma yapmadım	71	14,2
Görevim var ve bununla ilgili çalışmalar yapıyorum	192	38,4
Toplam	500	100,0

Tablo 22 incelendiğinde, öğrencilerin mensubu oldukları sosyal kulüpte görev ve etkinlik yapıp yapmadıklarına dair sorulan soruya verdikleri cevaplarla ilgili dağılım oranları görülmektedir.

Tablo 23. Öğrencilerin Mensubu Oldukları Sosyal Kulüpteki Görev Ve Etkinliklerini Ne Gibi Duygularla Yaptıklarına Dair Oranlar

Üyesi olduğunuz Sosyal Kulüple ilgili görevlerinizi;	Frekans	Yüzde (%)
Severek ve isteyerek yapıyorum çünkü zaten ilgi alanım	173	34,6
Sadece sorumluluğum olduğu için yapıyorum	21	4,2
Danışman öğretmenimin yönlendirmesiyle istemeden yapıyorum, ilgimi çekmiyor	15	3
Görev almadım	236	47,2
Diğer	55	11
Toplam	500	100,0

Tablo 23 incelendiğinde, öğrencilerin mensubu oldukları sosyal kulüpteki görev ve etkinliklerini ne gibi duygularla yaptıklarına dair oranlar görülmektedir.

Tablo 24. Öğrencilerin Mensubu Oldukları Sosyal Kulüpteki Danışman Öğretmenlerin Yeterlilikleri İle İlgili Görüşlerine Dair Oranlar

Sizce kulübünüzdeki danışman öğretmenleriniz ihtiyaçlarınıza cevap verecek yeterlilikte midir?	Frekans	Yüzde (%)
Evet	388	77,6
Hayır	112	22,4
Toplam	500	100,0

Tablo 24 incelendiğinde, öğrencilerin mensubu oldukları sosyal kulüpteki danışman öğretmenlerin yeterlilikleri ile ilgili görüşlerine dair oranlar görülmektedir.

Tablo 25. Öğrencilerin Mensubu Oldukları Sosyal Kulüpteki Faaliyet Planlarının Uygulanabilirliği İlgili Görüşlerine Dair Oranlar

Sosyal kulüp faaliyetleri ve bununla ilgili yıllık planlardaki kararlar ne derece uygulanabiliyor?	Frekans	Yüzde (%)
Tamamı uygulanıyor	82	16,4
Büyük bir kısmı uygulanabiliyor	178	35,6
Çok az kısmı uygulanabiliyor	161	32,2
Hiç uygulanmıyor	79	15,8
Toplam	500	100,0

Tablo 25 incelendiğinde, sosyal kulüp yıllık faaliyet planları ve bu planlarda yer alan etkinliklerin ne derece yapılabildiğine ilişkin anket sorusuna, öğrencilerin verdikleri cevapların dağılım oranları görülmektedir.

Tablo 26. Öğrencilerin Sosyal Kulüp Etkinliklerinin Amacına Ulaşması Ve Bundan Memnuniyetleri İle İlgili Görüşlerine Dair Oranlar

Sosyal Kulüp etkinlikleri ok amacına ulaşıyor ve sizi memnun ediyor mu?	Frekans	Yüzde (%)
Evet	271	54,2
Hayır	229	45,8
Toplam	500	100,0

Tablo 26 incelendiğinde, öğrencilerin sosyal kulüp etkinliklerinin amacına ulaşması ve bundan memnuniyetleri ile ilgili görüşlerine dair oranlar görülmektedir.

Tablo 27. Öğrencilerin Sosyal Kulüp Etkinliklerinin Amacına Tam Ulaşması İçin Yapılabileceklerle İlgili Görüşlerine Dair Dağılım Oranları

Sosyal Kulüp etkinliklerinin amacına tam olarak ulaşabilmesi için neler yapılabilir?	Frekans	Yüzde (%)
Kulüpler daha detaylı tanıtılabilir	153	30,6
Toplantı/Etkinlik sayısı ve süreleri artırılabilir	119	23,8
Yapılan faaliyetler notla değerlendirilse ve ortalamaya etki etse, daha çok ilgi çekebilir	83	16,6
Aile ve diğer öğretmenlerin de katılımıyla bu faaliyetler daha da anlam kazanır	37	7,4
Kulüp seçiminde öğretmen ya da idarenden çok, öğrenci isteği etkili olmalıdır	88	17,6
Diğer	20	4,0
Toplam	500	100,0

Tablo 27 incelendiğinde, “Sosyal Kulüp etkinliklerinin amacına tam olarak ulaşabilmesi için neler yapılabilir?” sorusuna; öğrencilerin verdikleri cevapların dağılım oranları görülmektedir.

Tablo 28. Öğrencilerin Üye Oldukları Sosyal Kulüplere Göre Dağılım Oranları

KULÜP ADI	Frekans	Yüzde (%)
Spor Kulübü	95	19,0
Gezi, Tanıtma ve Turizm Kulübü	25	5,0
Kültür ve Edebiyat Kulübü	45	9,0
Bilim-Fen ve Teknoloji Kulübü	23	4,6
Sosy. Dyn. Ve yardımlaşma, Çoc. Esrg. Kzly.	25	5,0
Trafik Güvenliği ve İlkyardım Kulübü	4	0,8
Sağlık Temizlik, Beslenme ve Yeşilay Klubü	22	4,4
İzcilik Kulübü	4	0,8
Yayın ve İletişim Kulübü	2	0,4
Satranç Kulübü	25	5,0
Sivil Savunma Kulübü	9	1,8
Kütüphanecilik Kulübü	29	5,8
Tiyatro Kulübü	33	6,6
Müzik Kulübü	13	2,6
Resim Kulübü	8	1,6
Halkoyunları	4	0,8
Hayvanları Koruma	1	0,2
Çevre Koruma	4	0,8
Havacılık	1	0,2
Fotoğrafçılık Kulübü	8	1,6
Bilinçli Tüketici Kulübü	3	0,6
Kooperatifçilik Kulübü	4	0,8
Meslek Tanıtma Kulübü	3	0,6
Demokrasi, İnsan Hakları ve Yurttaşlık Klübü	3	0,6
Yeşili Koruma Kulübü	1	0,2
Bilgisayar Kulübü	3	0,6
Matematik Kulübü	2	0,4
Yabancı Dil Kulübü	7	1,4
Bilişim Teknolojisi	4	0,8
Elektrik Kulübü	9	1,8
Sinema Kulübü	8	1,6
Gitar Kulübü	7	1,4
Ahşap Boyama	10	2,0
Ebru	4	0,8
NICS Leonardo Da Vinci	5	1,0
Modern Dans	3	0,6
Astronomi	2	0,4
Fizik	3	0,6
Yan Flüt	1	0,4
Kulübümü bilmiyorum	37	7,4
Toplam	500	100,0

Tablo 28 incelendiğinde, öğrencilerin üye oldukları kulüplere göre dağılım oranları görülmekte ve en fazla Spor Kulübüne ilgi gösterdikleri ve üye oldukları, 69 öğrencinin; sosyal kulüpler yönetmeliğinde ismi genel olarak yer alan kulüplerin alt başlıkları olarak kurulan kulüplere üye oldukları ve diğer kulüplerle ilgili dağılım oranları görülmektedir.

3.2. Analizler

Tablo 29. Öğrencilerin Kulübe Üye Olma Biçimleri İle Okul Türleri Arasındaki Dağılım

Bulduğunuz sosyal kulübe nasıl üye oldunuz?		Okulunuzun Türü		Toplam
		Devlet	Özel	
Bilmiyorum	N	17	1	18
	Nasıl üye oldunuz %	94,4	5,6	100
	Özel-Devlet %	5,7	0,5	3,6
Öğretmen yönlendirmesi	N	30	16	46
	Nasıl üye oldunuz %	65,2	34,8	100
	Özel-Devlet %	10	8	9,2
Arkadaş Yönlendirmesi	N	15	2	17
	Nasıl üye oldunuz %	88,2	11,8	100
	Özel-Devlet %	5	1	3,4
Kendi isteğimle	N	238	181	419
	Nasıl üye oldunuz %	56,8	43,2	100
	Özel-Devlet %	79,3	90,5	83,8
Toplam	N	300	200	500
	%	60	40	100
	Özel-Devlet %	100	100	100

Tablo 29'a göre ankete katılan öğrencilerden bulunduğu kulübe kendi isteğiyle üye olmayanlarının tüm öğrencilere oranı %16,2 ve 81 öğrenci olarak gerçekleşmiş, 81 öğrenciden %3,6'lık kısmı oluşturan 18'i bulunduğu kulübe nasıl üye olduğunu bilmiyor, %9,2'si bulunduğu kulübe öğretmenin yönlendirmesi ile üye olmuş, %3,4'ü arkadaş etkisi ile, üye olmuş geri kalan % 83,9'luk kısmı ise kulübüne kendi istekleri ile üye olmuşlardır. Devlet okullarında kendi isteği ile üye olmayanlar 20,7 oranında iken, özel okullarda bu oran, %9,5 olarak gerçekleşmiştir. Devlet okullarında kendi isteği ile üye olmayanların büyük çoğunluğu arkadaş etkisiyle veya nasıl üye olduğunu bilmiyor

iken, özel okullarda kendi isteğiyle üye olmayanların çoğunluğu öğretmen yönlendirmesi ile kulüp üyesi olmuşlar.

Tablo 30. Öğrencilerin Üyesi Oldukları Kulüpte Ne Sıklıkta Toplantı/Etkinlik Yaptıkları İle Okul Türü Arasındaki Dağılım

Üyesi olduğunuz kulüpte ne sıklıkta toplantı/etkinlik yapılır?		Okulunuzun Türü		Toplam
		Devlet	Özel	
Haftada bir, 2 saat	N	10	120	130
	Toplantı sıklığı %	7,7	92,3	100
	Özel-Devlet %	3,3	60	26
2 Haftada bir, 2 saat	N	14	30	44
	Toplantı sıklığı %	31,8	68,2	100
	Özel-Devlet %	4,7	15	8,8
Ayda bir 2, saat	N	68	16	84
	Toplantı sıklığı %	81	19	100
	Özel-Devlet %	22,7	8	16,8
Hiç yapılmadı	N	208	34	242
	Toplantı sıklığı %	86	14	100
	Özel-Devlet %	69,3	17	48,4
Toplam	N	300	200	500
	%	60	40	100
	Özel-Devlet %	100	100	100

Tablo 30'a göre ankete katılan öğrencilerden **“haftada bir”** toplantı yapanların oranı %26, bu %26'lık oranın %7,7'si devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %92,3'ü de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda haftada bir etkinlik yapma oranı %60, devlet okullarında ise %3'tür.

Ankete katılan öğrencilerden %8,8'i **“iki haftada bir”** toplantı yaptıklarını belirtmiş, bu %8,8'lik oranın %31,8'i devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %68,2'si de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda iki haftada bir etkinlik yapma oranı %15, devlet okullarında ise %4,7'dir.

Ankete katılan öğrencilerden %16,8'i **“ayda bir”** toplantı yaptıklarını belirtmişlerdir. Bu %16,8'lik oranın %81'i devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %19'u da özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda ayda bir etkinlik yapma oranı %8, devlet okullarında ise %22,7'dir.

Ankete katılan öğrencilerden %48,4’ü “hiç toplantı yapmadıklarını” belirtmişler, bu %48,4’lük oranın %86’sı devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %14’ü de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda “Hiç toplantı yapmadık” şikkını işaretleyenlerin oranı %17, devlet okullarında ise %69,3’tür.

Devlet okullarında, öğrenci sosyal kulüplerinde büyük çoğunlukla toplantı/etkinlik ayda bir ya da düzensiz olarak yapılmakta ve/veya hiç yapılmazken, özel okullarda toplantı ve etkinlikler büyük oranda düzenli olarak ve sık aralıklarla yapılmaktadır. Fakat özel okullarda da %17 olarak gözüken “Hiç toplantı yapmadık” oranı da manidardır.

Tablo 31. Öğrencilerin Üyesi Oldukları Kulüpte Yaptıkları Toplantı/Etkinlik Sayısının Yeterliliği İle Okul Türü Arasındaki Dağılım

Üyesi olduğunuz kulüpte yapılan toplantı/etkinlik sayısı ve süreleri yeterli mi?		Okulunuzun Türü		Toplam
		Devlet	Özel	
Evet	N	103	154	257
	Toplantı, sayı-süre %	40,1	59,9	100
	Özel-Devlet %	34,3	77	51,4
Hayır	N	197	46	243
	Toplantı, sayı-süre %	81,1	18,9	100
	Özel-Devlet %	65,7	23	48,6
Toplam	N	300	200	500
	%	60	40	100
	Özel-Devlet %	100	100	100

Tablo 31’e göre ankete katılan öğrencilerden toplantı sayısını yeterli bulanların oranı %51,4 olarak belirlenmiş, bu %51,4’lük oranın%40,1’i devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %59,9’u da özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Toplantı sayısını yeterli bulan özel okul öğrencilerinin, özel okul öğrencilerinin tamamına oranı %77 olarak gerçekleşmiş, devlet okullarında ise bu oran %34,3 olarak belirlenmiştir.

Ankete katılan öğrencilerden toplantı sayısını yeterli bulmayanların oranı %48,6 olarak belirlenmiş, bu %48,6’lık oranın%81,1’i devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %18,9’u da özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Toplantı sayısını yetersiz bulan özel okul öğrencilerinin, özel okul öğrencilerinin tamamına oranı %23 olarak

gerçekleşmiş, devlet okullarında ise bu oran %65,7 olarak belirlenmiştir.

Devlet okullarında, öğrenci sosyal kulüplerinde yapılan toplantı/etkinlik öğrenciler tarafından yetersiz bulunurken, özel okullarda toplantı ve etkinlik sayıları büyük oranda yeterli bulunmaktadır.

Tablo 32. Okulda Bulunan Sosyal Kulüplerin Bilinmesi Ve Okul Türleri Arasındaki Dağılım

Okulunuzda hangi kulüpler olduğunu biliyor musunuz?		Okulunuzun Türü		Toplam
		Devlet	Özel	
Evet	N	269	194	463
	Hangi Kulüpler %	58,1	41,9	100
	Özel-Devlet %	89,7	97	92,6
Hayır	N	31	6	37
	Hangi Kulüpler %	83,8	16,2	100
	Özel-Devlet %	10,3	3	7,4
Toplam	N	300	200	500
	%	60	40	100
	Özel-Devlet %	100	100	100

(T Testi)

Madde	Okul Türü	N	Ort.	St.S	Df	t	P
Okulunuzda hangi kulüpler olduğunu biliyor musunuz?	Devlet	300	1,10	0,375	498	2.92	0.00
	Özel	200	1,03	0,171			

Tablo 32’ye göre, ankete katılan 500 öğrenciden 463’ü yani %92,6 ‘sı okulunda hangi sosyal kulüpler olduğunu bilmekte, bu öğrencilerin %89,7’si devlet okulu öğrencisi, %97’si ise, özel okul öğrencilerinden oluşmaktadır. Geriye kalan %7,4’ün %6,2’ sini devlet okullarında okuyan öğrenciler oluştururken, %1,2’sini de özel okul öğrencileri oluşturmaktadır. Öğrenciler büyük çoğunlukla okullarında hangi kulüpler olduğunu bilmektedirler. Özel okullarda kulüplerin bilinme oranı daha yüksektir. Tablo 32 için yapılan “**t testi**” sonuçlarına göre $p=0,00<0,05$ olduğundan “Okulda bulunan sosyal kulüplerin bilinirliği ile okul türleri arasında farklılık vardır.”

Tablo 33. Öğrencilerin Hangi Kulübe Üye Olduklarını Bilmeleri İle İlgili Dağılım

Hangi kulübe üye olduğunuzu biliyor musunuz?		Okulunuzun Türü		Toplam
		Devlet	Özel	
Evet	N	265	198	463
	Kulübü bilme %	57,2	42,8	100
	Özel-Devlet %	88,3	99	92,6
Hayır	N	35	2	37
	Kulübü bilme %	94,6	5,4	100
	Özel-Devlet %	11,7	1	7,4
Toplam	N	300	200	500
	%	60	40	100
	Özel-Devlet %	100	100	100

(T Testi)

Madde	Okul Türü	N	Ort.	St.S	Df	t	P
Hangi kulübe üye olduğunuzu biliyor musunuz?	Devlet	300	1,12	0,322	498	2.54	0.002
	Özel	200	1,01	0,100			

Tablo 33'e göre, Ankete katılan 500 öğrenciden 463'ü yani %92,6 'sı kulübünü bilmekte, kulübünü bilmeyen öğrencilerin toplam devlet okulları öğrenci sayısına oranı %11,7, toplam özel okullar öğrenci sayısına oranı da %1 olarak gözükmektedir. Tablo 33 için "t testi" sonuçlarına göre $p=0,002<0,05$ olduğundan "Öğrencilerin hangi kulübe üye olduğunu bilmeleri ile okul türleri arasında farklılık vardır."

Tablo 34. Öğrencilerin Kulüp Seçiminde Özgür Olmaları İle Okul Türleri Arasındaki Dağılım

Bulduğunuz kulübe kendi isteğinizle mi üye oldunuz?		Okulunuzun Türü		Toplam
		Devlet	Özel	
Evet	N	241	178	419
	Kendi isteğinizle mi %	57,5	42,5	100
	Özel-Devlet %	80,3	89	83,8
Hayır	N	59	22	81
	Kendi isteğinizle mi %	72,8	27,2	100
	Özel-Devlet %	19,7	11	16,2
Toplam	N	300	200	500
	%	60	40	100
	Özel-Devlet %	100	100	100

(T Testi)

Madde	Okul Türü	N	Ort.	St.S	Df	t	P
Bulduğunuz kulübe kendi isteğinizle mi üye oldunuz?	Devlet	300	1,20	0,398	498	2.59	0.01
	Özel	200	1,11	0,314			

Tablo 34'e göre ankete katılan öğrencilerden bulunduğu kulübe kendi isteğiyle üye olanların tüm öğrencilere oranı %83, 8 olarak belirlenmiş, bu oranın %57,5'i devlet okulu, %42,5'i de özel okul öğrencilerinden oluşmuştur. Özel okul öğrencilerinin, %89'u, devlet okulu öğrencilerinin de %80,3'ü buldukları kulüplere kendi isteği ile üye olmaktadır.

Ankete katılan öğrencilerden Kulübe kendi isteği ile üye olmayanların oranı %16,2 olarak belirlenmiş, bu oranın %72,8'i devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %27,2'si de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okul öğrencilerinin%11'i kulübüne kendi isteği dışında üye olurken, devlet okullarında ise bu oran %19,7 olarak belirlenmiştir. Tablo 34 için “**t testi**” sonuçlarına göre $p=0,01<0,05$ olduğundan “*Öğrencilerin kulüp seçiminde özgür olmaları ile okul türü arasında ilişki vardır.*”

Tablo 35. Öğrencilerin Sosyal Kulübe Katılma Amaçları İle Okul Türü Arasındaki Dağılım

Bulduğunuz kulübe katılım amacınız nedir?	Okulunuzun Türü		Toplam	
	Devlet	Özel		
Boş vakitlerimi değerlendirme	N	133	36	169
	Katılım amacı %	78,7	21,3	100
	Özel-Devlet %	44,3	18	33,8
Arkadaşlarımla beraber olma	N	19	13	32
	Katılım amacı %	59,4	40,6	100
	Özel-Devlet %	6,3	6,5	6,4
Sevdiğim işi yapmak ve yenilikleri öğrenmek	N	79	123	202
	Katılım amacı %	39,1	60,9	100
	Özel-Devlet %	26,3	61,5	40,4
Amacım yok	N	62	13	75
	Katılım amacı %	82,7	17,3	100
	Özel-Devlet %	20,7	6,5	15
Diğer	N	7	15	22
	Katılım amacı %	31,8	68,2	100
	Özel-Devlet %	2,3	7,5	4,4

Tablo 35. Öğrencilerin Sosyal Kulübe Katılma Amaçları İle Okul Türü Arasındaki Dağılım (Devam)

Toplam	N	300	200	500
	%	60	40	100
	Özel-Devlet %	100	100	100

Ki Kare Testi

	Değer	Fark	Hesaplanan Değer
Pearson Ki-kare	8,494	4	0,00
Olasılık Oranı	8,761	4	0,00
Doğrusal Birlik	2,037	1	0,00
Geçerlilik Frekansı	500		

Tablo 35'e göre ankete katılan öğrencilerden %33,8'i kulüplere katılım amacını **“Boş vakitlerini değerlendirmek”** olarak belirtmişlerdir, bu %33,8'lik oranın %78,7'si devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %21,3'ü de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur.

Ankete katılan öğrencilerden %6,4'ü kulüplere katılım amacını **“Arkadaşlarla beraber olmak”** olarak belirtmişlerdir, bu %6,4'lük oranın %59,4'ü devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %40,6'sı da özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur.

Ankete katılan öğrencilerden %40,4'ü kulüplere katılım amacını **“Sevdiğim işi yapmak ve yenilikleri öğrenmek”** olarak belirtmişlerdir, bu %40,4'lük oranın %39,1'i devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %60,9'u da özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur.

Ankete katılan öğrencilerden %15'i **“Amacım yok”**, %4,4'ü de **“Diğer”** seçeneklerini işaretleyerek, bu konudaki fikirlerini belirtmişlerdir. **“Amacım yok”** şikkını işaretleyenlerden devlet okullarında okuyan öğrencilerin oranı %82,7 iken, %17,3'ü de özel okul öğrencilerinden oluşmuştur.

Tablo 35 için, Pearson-Ki Kare oranı 0,000 olarak bulunmuştur. $P=0,00 < 0,05$ olduğundan, *“Öğrencilerin kulübe katılımı ile okul türü arasında anlamlı bir ilişki vardır.”* Kulübe katılım amacını, devlet okulu öğrencilerinin büyük çoğunluğu **“Boş vakit değerlendirmek”** olarak görürken, özel okul öğrencilerinin büyük bir kısmı da bu

faaliyetleri, “Sevdiği işle uğraşmak ve bu alandaki yenilikleri öğrenmek” olarak görmektedir.

Tablo 36. Kulüp Faaliyetleri İçin Okuldaki Mekân Araç-Gereç Yeterliliği İle Okul Türü Arasındaki Dağılım

Kulüp faaliyetleri için okuldaki mekân araç-gereç yeterli mi?		Okulunuzun Türü		Toplam
		Devlet	Özel	
Evet	N	98	163	261
	Mekân araç-gereç yeterli mi %	37,5	62,5	100
	Özel-Devlet %	32,7	81,5	52,2
Hayır	N	202	37	239
	Mekân araç-gereç yeterli mi %	84,5	15,5	100
	Özel-Devlet %	67,3	18,5	47,8
Toplam	N	300	200	500
	%	60	40	100
	Özel-Devlet %	100	100	100

(T Testi)

Madde	Okul Türü	N	Ort.	St.S	Df	t	P
Kulüp faaliyetleri için okuldaki mekân araç-gereç yeterli mi?	Devlet	300	1,67	0,470	498	12,17	0.034
	Özel	200	1,19	0,389			

Tablo 36’ya göre ankete katılan öğrencilerden %52,2’si Okuldaki mekân, araç-gereç sayısını yeterli bulduğunu belirtmiş, bu %52,2’lik oranın %37,5’i devlet okulu, %62,5’i ise, özel okul öğrencilerinden oluşmuştur. Yine bu soruyu “**evet**” olarak cevaplayan devlet okulu öğrencilerinin %32,7’si, özel okullarda okuyan öğrencilerin ise, %81,5’i kulüp faaliyetleri için okullarında bulunan mekân ve araç-gereçleri yeterli olarak görmektedir. Ankete katılan öğrencilerden %47,8’i Okuldaki mekân, araç-gereç sayısını yetersiz bulduğunu belirtmiş, bu %47,8’lik oranın %84,5’i devlet okulu, %15,5’i ise, özel okul öğrencilerinden oluşmuştur. Anketin bu sorusunu “**Hayır**” olarak cevaplandıran devlet okulu öğrencilerinin oranı %67,3, özel okullardaki öğrenci oranı ise, %18,5 olarak gözükmemektedir. Tablo 36 için “**t testi**” sonuçlarına göre $p=0,034<0,05$ olduğundan, “*Kulüp faaliyetleri için okuldaki mekân araç-gereç yeterliliği ile okul türü arasında anlamlı bir farklılık vardır.*” denilebilir.

Devlet okullarında, mekân, araç-gereç sayısı öğrenciler tarafından yüksek oranda

yetersiz bulunmakta, özel okullarda ise öğrenciler sosyal etkinlikler için okullarında bulunan mekân, araç-gereç sayısını yüksek oranlarda yeterli bulmaktadır.

Tablo 37. Sosyal Kulüp Faaliyetlerine Yapılan Okul Yönetimi Ve Öğretmen Desteği İle Okul Türü Arasındaki Dağılım

Sizce okul yönetimi ve öğretmenler kulüp faaliyetlerine yeteri kadar destek oluyorlar mı?		Okulunuzun Türü		Toplam
		Devlet	Özel	
Evet	N	159	159	318
	Yön.- Öğrt. desteği yeterli mi %	50	50	100
	Özel-Devlet %	53	79,5	63,6
Hayır	N	141	41	182
	Yön.- Öğrt. desteği yeterli mi %	77,5	22,5	100
	Özel-Devlet %	47	20,5	36,4
Toplam	N	300	200	500
	%	60	40	100
	Özel-Devlet %	100	100	100

(T Testi)

Madde	Okul Türü	N	Ort.	St.S	Df	t	P
Okul yönetimi ve öğretmenler kulüp faaliyetlerine destek oluyorlar mı?	Devlet	300	1,47	0,500	498	6,53	0,021
	Özel	200	1,21	0,405			

Tablo 37'ye göre ankete katılan öğrencilerden, idareci ve öğretmenlerin faaliyetlere desteğini yeterli bulanların oranı %63,6 olarak belirlenmiş, bu %63,6'lık oranın %50'si devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %50'i de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okul öğrencilerinin, %79,5'i yönetim ve öğretmenlerin kulüplere olan desteklerini yeterli bulmaktayken, devlet okullarında ise bu oran %53 olarak belirlenmiştir.

Ankete katılan öğrencilerden, idareci ve öğretmenlerin faaliyetlere desteğini yeterli bulmayanların oranı %36,4 olarak belirlenmiş, bu %36,4'lük oranın %77,5'i devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %22,5'i de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okul öğrencilerinin, %20,5'i yönetim ve öğretmenlerin kulüplere olan desteklerini yetersiz bulurken, devlet okullarında ise bu oran %47 olarak belirlenmiştir.

Sosyal kulüp faaliyetlerine idareci ve öğretmen desteği ankete katılan tüm öğrencilerin

sayısı açısından %64,4 gibi yüksek bir oranla yeterli bulunsa da, devlet okullarında ve özel okullardaki öğrenci sosyal kulüplerinde yapılan faaliyetlere idareci ve öğretmenlerin desteği kıyaslandığında, özel okul öğrencileri tarafından bu destek oranının daha fazla yeterli bulunduğu görülmektedir. Dolayısıyla Tablo 37 için “**t testi**” sonuçlarına göre $p=0,021<0,05$ olduğundan, “*Sosyal kulüp faaliyetlerine yapılan okul yönetimi ve öğretmen desteği ile okul türü arasında anlamlı bir farklılık vardır.*”

Tablo 38. Öğrencilerin Üyesi Oldukları Sosyal Kulübün Amaçları Ve Kendilerine Olan Faydalarının Bilinirliği İle Okul Türü Arasındaki Dağılım

Üyesi olduğunuz sosyal kulübün amaçlarını ve size sağlayacağı faydaları biliyor musunuz?		Okulunuzun Türü		Toplam
		Devlet	Özel	
Evet	N	151	170	321
	Amaç ve faydaları bilme%	47	53	100
	Özel-Devlet %	50,3	85	64,2
Hayır	N	149	30	179
	Amaç ve faydaları bilme %	83,2	16,8	100
	Özel-Devlet %	49,7	15	35,8
Toplam	N	300	200	500
	%	60	40	100
	Özel-Devlet %	100	100	100

(T Testi)

Madde	Okul Türü	N	Ort.	St.S	Df	t	P
Üyesi olduğunuz kulübün amaç ve faydalarını biliyor musunuz?	Devlet	300	1,50	0,501	498	12,17	0.013
	Özel	200	1,15	0,358			

Tablo 38’e göre ankete katılan öğrencilerden bulunduğu kulübün amaçlarını ve kendisine sağlayacağı faydaları bilenlerin oranı %64,2 olarak belirlenmiş, bu %64,2’lik oranın%47’si devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %53’ü de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Bulduğu kulübün amaçlarını ve kendisine sağlayacağı faydaları bilen özel okul öğrencilerinin, özel okul öğrencilerinin tamamına oranı %85 olarak gerçekleşmiş, devlet okullarında ise bu oran %50,3 olarak belirlenmiştir.

Ankete katılan öğrencilerden bulunduğu kulübün amaçlarını ve kendisine sağlayacağı faydaları bilmeyenlerin oranı %35,8 olarak belirlenmiş, bu %35,8’lik oranın %83,2’si

devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %16,8'i de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Bulunduğu kulübün amaçlarını ve kendisine sağlayacağı faydaları bilmeyen özel okul öğrencilerinin, özel okul öğrencilerinin tamamına oranı %15 olarak gerçekleşmiş, devlet okullarında ise bu oran %49,7 olarak belirlenmiştir. Tablo 38 için “**t testi**” sonuçlarına göre $p=0,013<0,05$ olduğundan, “*Öğrencilerin üyesi oldukları sosyal kulübün amaçları ve kendilerine olan faydalarının bilinirliği ile okul türü arasında anlamlı bir farklılık vardır.*” denilebilir.

Devlet okullarında, öğrencilerin yarısı kulüplerinin amaç ve faydalarını bilmekte yarısı ise bilmemektedir. Özel okullarla karşılaştırıldığında çıkan oranlar, özel okul öğrencilerinin, bu fayda ve amaçlar hakkında daha bilinçli olduğunu ortaya koymaktadır

Tablo 39. Kulüp Danışman Öğretmenlerinin Yeterliliği İle Okul Türü Arasındaki Dağılım

Üyesi olduğunuz sosyal kulübün danışman öğretmenleri ihtiyacınıza cevap verecek yeterlilikte midir?		Okulunuzun Türü		Toplam
		Devlet	Özel	
Evet	N	216	172	388
	Danışman öğrt. yeterli%	55,7	45,3	100
	Özel-Devlet %	72	86	77,6
Hayır	N	84	28	112
	Danışman öğrt. yeterli%	75	25	100
	Özel-Devlet %	28	14	22,4
Toplam	N	300	200	500
	%	60	40	100
	Özel-Devlet %	100	100	100

(T Testi)

Madde	Okul Türü	N	Ort.	St.S	Df	t	P
Üyesi olduğunuz kulübün danışman öğretmenleri yeterli midir?	Devlet	300	1,28	0,450	498	1,72	0.054
	Özel	200	1,14	0,348			

Tablo 39'a göre ankete katılan öğrencilerden bulunduğu kulübün danışman öğretmenlerini ihtiyaca cevap verecek yeterlilikte bulunanların oranı %77,6 olarak belirlenmiş, bu %77,6'lık oranın %55,7'si devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %45,3'ü de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Bulunduğu kulübün

danışman öğretmenlerini ihtiyaca cevap verecek yeterlilikte bulan özel okul öğrencilerinin, özel okul öğrencilerinin tamamına oranı %86 olarak gerçekleşmiş, devlet okullarında ise bu oran %72 olarak belirlenmiştir.

Ankete katılan öğrencilerden bulunduğu kulübün danışman öğretmenlerini ihtiyaca cevap verecek yeterlilikte bulmayanların oranı %22,4 olarak belirlenmiş, bu %22,4'lük oranın %75'i devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %25'i de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Bulduğu kulübün danışman öğretmenlerini ihtiyaca cevap verecek yeterlilikte bulmayan özel okul öğrencilerinin, özel okul öğrencilerinin tamamına oranı %14 olarak gerçekleşmiş, devlet okullarında ise bu oran %28 olarak belirlenmiştir. Tablo 39 için “**t testi**” sonuçlarına göre $p=0,054>0,05$ olduğundan, “*Kulüp danışman öğretmenlerinin yeterliliği ile okul türü arasında anlamlı bir fark yoktur.*”

Devlet okulları ve özel okullar arasında kulüp danışman öğretmenleri ankete katılan öğrencilerin genel olarak büyük çoğunluğunca yeterli bulunmaktadır. Özel okul ve devlet okulu karşılaştırmasında ise, özel okullarda kulüp danışman öğretmenlerini yetersiz bulan öğrenci sayısı devlet okullarında okuyan öğrencilerden daha az gözükmektedir. Temelde sorunun danışman öğretmenlerin yetersizliği olmadığı gözükmektedir.

Tablo 40. Sosyal Kulüplerde Yapılan Yıllık Faaliyet Planlarının Uygulanabilirliği İle Okul Türü Arasındaki Dağılım

Kulüp faaliyetleri ve yıllık planları ne derece uygulanabiliyor?		Okulunuzun Türü		Toplam
		Devlet	Özel	
Tamamı uygulanıyor	N	17	65	82
	Plan uygulaması %	20,7	79,3	100
	Özel-Devlet %	5,7	32,5	16,4
Büyük bir kısmı uygulanabiliyor	N	83	95	178
	Plan uygulaması %	46,6	53,4	100
	Özel-Devlet %	27,7	47,5	35,6
Çok az bir kısmı uygulanabiliyor	N	131	30	161
	Plan uygulaması %	81,4	18,6	100
	Özel-Devlet %	43,7	15	32,2
Hiç uygulanmıyor	N	69	10	79
	Plan uygulaması %	87,3	12,7	100
	Özel-Devlet %	23	5	15,8

Tablo 40. Sosyal Kulüplerde Yapılan Yıllık Faaliyet Planlarının Uygulanabilirliği İle Okul Türü Arasındaki Dağılım (Devam)

Toplam	N	300	200	500
	%	60	40	100
	Özel-Devlet %	100	100	100

Ki Kare Testi

	Değer	Fark	Hesaplanan Değer
Pearson Ki-kare	21,17	3	0,000
Olasılık Oranı	28,50	3	0,000
Doğrusal Birlik	12,239	1	0,000
Geçerlilik Frekansı	500		

Tablo 40'a göre ankete katılan öğrencilerden "**Kulüp faaliyetleri ve yıllık planları ne derece uygulanabiliyor?**" sorusuna "**tamamı uygulanıyor**" diyenlerin oranı %16,4, bu %16,4'lük oranın %20,7'si devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %79,3'ü de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda "**Kulüp faaliyetleri ve yıllık planlarının tamamı uygulanıyor**" diyen öğrencilerin oranı %32,5, devlet okullarında ise %5,7'dir.

Ankete katılan öğrencilerden %35,6'sı bu soruyu "**Faaliyet planlarının büyük bir kısmı uygulanabiliyor**" şeklinde cevaplamış, bu %35,6'lık oranın %46,6'sı devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %53,4'ü de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda "**Kulüp faaliyetleri ve yıllık planlarının büyük bir kısmı uygulanabiliyor**" diyen öğrencilerin oranı %53,4, devlet okullarında ise %46,6'dır.

Ankete katılan öğrencilerden %32,2'si bu soruyu "**Faaliyet planlarının çok az bir kısmı uygulanabiliyor**" şeklinde cevaplamış, bu %32,2'lik oranın %81,4'ü devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %18,6'sı da özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda "**Faaliyet planlarının çok az bir kısmı uygulanabiliyor**" diyen öğrencilerin oranı %15, devlet okullarında ise %43,7'dir.

Ankete katılan öğrencilerden %15,8'i bu soruyu "**Faaliyet planları hiç uygulanmıyor**" şeklinde cevaplamış, bu %15,8'lik oranın %87,3'ü devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %12,7'si de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda "**Faaliyet planları hiç uygulanmıyor**" diyen öğrencilerin oranı %5, devlet okullarında ise %23'tür.

Tablo 40 için, Pearson-Ki Kare oranı 0,000 olarak bulunmuştur. $P=0,000<0,05$ olduğundan yapılan “*Yıllık faaliyet planlarının uygulanabilirliği ile okul türü arasında anlamlı bir ilişki vardır.*” diyebiliriz. Buradan hareketle, özel okullarda yıllık faaliyet planlarının tamamına yakın bir kısmı büyük oranda uygulanmakta, devlet okullarında ise bu oranların tersine, ya çok az bir kısmı uygulanmakta ya da hiç uygulanmamaktadır, diyebilir ve devlet okullarında yapılan plan ve etkinliklerin büyük oranlarda kâğıt üzerinde kaldığını söyleyebiliriz.

Tablo 41. Kulüp Faaliyetlerinin Amacına Ulaşması Ve Bundan Duyulan Memnuniyet İle Okul Türü Arasındaki Dağılım

Üyesi olduğunuz sosyal kulübün etkinlikleri amacına ulaşıyor ve sizi memnun ediyor mu?	N	Okulunuzun Türü		Toplam
		Devlet	Özel	
Evet	N	111	160	271
	Amaca ulaşma ve memnuniyet%	41	59	100
	Özel-Devlet %	37	80	54,2
Hayır	N	189	40	229
	Amaca ulaşma ve memnuniyet%	82,5	17,5	100
	Özel-Devlet %	63	20	45,8
Toplam	N	300	200	500
	%	60	40	100
	Özel-Devlet %	100	100	100

Tablo 41’e göre ankete katılan öğrencilerden bulunduğu kulüpteki etkinliklerin amacına ulaştığını düşünen ve bundan memnun olan öğrencilerin oranı %54,2 olarak belirlenmiş, bu %54,2’lik oranın %41’i devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %59’u da özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Bulduğu kulüpteki etkinliklerin amacına ulaştığını düşünen ve bundan memnun olan özel okul öğrencilerinin, özel okul öğrencilerinin tamamına oranı %80 olarak gerçekleşmiş, devlet okullarında ise bu oran %37 olarak belirlenmiştir.

Ankete katılan öğrencilerden bulunduğu kulüpteki etkinliklerin amacına ulaşmadığını düşünen ve etkinliklerden memnun olmayanların oranı %45,8 olarak belirlenmiş, bu %45,8’lik oranın %82,5’i devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %17,5’i de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Bulduğu kulüpteki etkinliklerin amacına ulaşmadığını düşünen ve etkinliklerden memnun olmayan özel okul öğrencilerinin, özel

okul öğrencilerinin tamamına oranı %20 olarak gerçekleşmiş, devlet okullarında ise bu oran %63 olarak belirlenmiştir.

Devlet okulları ve özel okullar arasında bulunduğu kulüpteki etkinliklerin amacına ulaştığını düşünen ve bundan memnun olan öğrenciler ankete katılan öğrencilerin yarısından biraz fazladır. Fakat yine bu fazlalığın sebebi büyük oranda özel okul öğrencilerinden kaynaklanmaktadır. Tablo 44'e bakılarak, özel okul öğrencileri büyük oranda kulüplerinde yapılan etkinliklerden memnun kalmakta ve bu etkinlikleri yeterli bulmakta iken, devlet okulu öğrencileri kulüplerinde yapılan etkinlikler açısından doyuma ulaşmamakta ve bu etkinliklerden memnun kalmamakta denilebilir.

Tablo 42. Öğrencilerin Üyesi Oldukları Kulüpte Düzenli Olarak Toplantı/Etkinlik Yapmaları İle Okul Türü Arasındaki Dağılım

Üyesi olduğunuz kulüpte düzenli olarak toplantı/etkinlik yapılırmı?		Okulunuzun Türü		Toplam
		Devlet	Özel	
Evet	N	90	163	253
	Düzenli toplantı %	35,6	64,4	100
	Özel-Devlet %	30	81,5	50,6
Hayır	N	210	37	247
	Düzenli toplantı %	85	15	100
	Özel-Devlet %	70	18,5	49,4
Toplam	N	300	200	500
	%	60	40	100
	Özel-Devlet %	100	100	100

(T Testi)

Madde	Okul Türü	N	Ort.	St.S	Df	t	P
Üyesi olduğunuz kulüpte düzenli olarak toplantı/etkinlik yapılırmı?	Devlet	300	1,70	0,459	498	13,04	0.00
	Özel	200	1,19	0,389			

Tablo 42'ye göre ankete katılan öğrencilerden %50,6'ı sorunun "**Evet**" şikkını işaretleyerek, kulübünde düzenli olarak toplantı/etkinlik yapıldığını belirtmiş, bu %50,6'lık oranın %35,6'ı devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %64,4'ü de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Yine bu soruyu "**evet**" olarak cevaplayan öğrencilerden devlet okulunda okuyan öğrencilerin düzenli toplantı/etkinlik yapma oranı %30, özel okullarda okuyan öğrencilerin düzenli toplantı/etkinlik yapma oranı ise,

%81,5 olarak gözükmektedir. Ankete katılan öğrencilerden %40,4'ü soruyu “**Hayır**” olarak cevaplayarak, kulübünde düzenli olarak toplantı/etkinlik yapılmadığını belirtmiş, bu oranın %85'i devlet okulu öğrencileri iken, %15'i de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Yine bu soruyu “**Hayır**” olarak cevaplayan öğrencilerden devlet okulunda okuyanların oranı %70, özel okullarda okuyan öğrencilerin oranı ise, %18,5 olarak gözükmektedir. Tablo 42 için “**t testi**” sonuçlarına göre $p=0,00<0,005$ olduğundan, “*Öğrencilerin üyesi oldukları sosyal kulüpte düzenli olarak toplantı/etkinlik yapmaları ile okudukları okul türü arasında farklılık vardır.*” Hipotezimiz kabul edilmektedir. Devlet okullarında toplantı/etkinlikler çoğunlukla düzenli yapılmamakta, özel okullarda ise büyük çoğunlukla düzenli olarak yapılmaktadır.

Tablo 43. Öğrencilerin Bir Sosyal Kulüpte Görev Alıp Etkinlikte Bulunması İle Okul Türü Arasındaki Dağılım

Bulduğunuz kulüpte göreviniz var mı ve bununla ilgili bir etkinliğiniz oldu mu?		Okulunuzun Türü		Toplam
		Devlet	Özel	
Görevim yok	N	196	40	236
	Görev alma %	83,1	16,9	100
	Özel-Devlet %	65,3	20	47,2
Görevim var ama etkinlik yapmadım	N	60	11	71
	Görev alma %	84,5	15,5	100
	Özel-Devlet %	20	5,5	14,2
Görevim var ve etkinlik yapıyorum	N	44	149	193
	Görev alma %	22,8	77,2	100
	Özel-Devlet %	14,7	74,5	38,6
Toplam	N	300	200	500
	%	60	40	100
	Özel-Devlet %	100	100	100

Ki Kare Testi

	Değer	Fark	Hesaplanan Değer
Pearson Ki-kare	8,53	3	0,000
Olasılık Oranı	9,294	3	0,000
Doğrusal Birlik	5,040	1	0,000
Geçerlilik Frekansı	500		

Tablo 43'e göre ankete katılan öğrencilerden “**Görevim yok**” diyenlerin oranı %47,2,

bu %47,2'lik oranın %83,1'i devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %16,9'u da özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur.

Özel okullarda kulübünde görevi olmayan öğrencilerin oranı %20, devlet okullarında ise %65,3'tür. Ankete katılan öğrencilerden %14,2'si bu soruyu “**Görevim var ama etkinlik yapmadım**” şeklinde cevaplamış, bu oranın %84,5'i devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %14,5'i de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda kulüple ilgili bir görevi olup da bununla ilgili bir faaliyet yapmayan öğrencilerin oranı %5,5, devlet okullarında ise %20'dir. Ankete katılan öğrencilerden %38,6'sı bu soruyu “**Görevim var ve etkinlik yapıyorum**” şeklinde cevaplamış, bu oranın %22,8'i devlet okulunda okuyan öğrenciler, %77,2'si de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda kulüple ilgili bir görevi olan ve bununla ilgili etkinliklerde bulunan öğrencilerin oranı %74,5, devlet okullarında ise %14,7'dir.

Tablo 43 için, Pearson-Ki Kare testi oranı 0,000 olarak bulunmuştur. $P=0,000 < 0,05$ olduğundan, “*Öğrencilerin bir sosyal kulüpte görev alıp etkinlikte bulunması ile okul türü arasında anlamlı bir ilişki vardır.*” Hipotezimiz kabul edilmektedir. Anketin genel oranları okullarda öğrencilerin kulüp görevi olmadığı yönünde gözükse de, okul türlerinin aralarındaki oranlara göre, devlet okullarında, kulüplerde çoğunlukla öğrencilere görev verilmemiş veya verilen görevi bilinmiyor ya da görev var fakat bu görevle ilgili faaliyet yapılmamış iken, özel okullarda çoğunlukla öğrencilerin kulüpleri ile ilgili bir ya da daha çok görevleri var ve bununla ilgili faaliyetler yapmaktalar.

Tablo 44. Öğrencilerin Üyesi Oldukları Sosyal Kulüpteki Görev Duyguları Ve Okul Türü Arasındaki Dağılım

Kulüpteki görevlerinizi ne duygularla,		Okulunuzun Türü		Toplam
		Devlet	Özel	
Severek yaparım, çünkü ilgi alanım	N	33	139	172
	Kulüpteki görevleri%	19,2	80,8	100
	Özel-Devlet %	11	69,5	34,4
Sadece sorumluluğum olduğu için yaparım	N	7	14	21
	Kulüpteki görevleri%	33,3	66,7	100
	Özel-Devlet %	2,3	7	4,2

Tablo 44. Öğrencilerin Üyesi Oldukları Sosyal Kulüpteki Görev Duyguları Ve Okul Türü Arasındaki Dağılım (Devam)

Ögrt. zoruyla yaparım, çünkü ilgimi çekmiyor	N	7	8	15
	Kulüptekigörevleri%	46,7	53,3	100
	Özel-Devlet %	2,3	4	3
Görev almadım/verilm.	N	253	39	292
	Kulüptekigörevleri%	86,6	13,4	100
	Özel-Devlet %	84,3	19,5	58,4
Toplam	N	300	200	500
	%	60	40	100
	Özel-Devlet %	100	100	100

Ki Kare Testi

	Değer	Fark	Hesaplanan Değer
Pearson Ki-kare	7,959	3	0,047
Olasılık Oranı	6,932	3	0,074
Doğrusal Birlik	7,701	1	0,006
Geçerlilik Frekansı	209		

Tablo 44'e göre ankete katılan öğrencilerden **“Kulüpteki görevlerimi severek yaparım, çünkü ilgi alanım”** diyenlerin oranı %34,4 ve bu %34,4'lük oranın%19,2'si devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %80,8'i de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda **“Kulüpteki görevlerimi severek yaparım, çünkü ilgi alanım”** diyen öğrencilerin oranı %69,5, devlet okullarında ise %11'dir.

Ankete katılan öğrencilerden %4,2'si bu soruyu **“Kulüpteki görevlerimi sadece sorumluluğum olduğu için yaparım”** şeklinde cevaplamış, bu %4,2'lik oranın %33,3'ü devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %66,7'si de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda **Kulüpteki görevlerimi sadece sorumluluğum olduğu için yaparım”** diyen öğrencilerin oranı %7, devlet okullarında ise %2,3'tür.

Ankete katılan öğrencilerden %3'ü bu soruyu **“Kulüpteki görevlerimi öğretmenimin zorlamasıyla yaparım, çünkü ilgimi çekmiyor”** şeklinde cevaplamış, bu %3'lük oranın %46,7'si devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %53,3'ü de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda **“Kulüpteki görevlerimi öğretmenimin zorlamasıyla yaparım, çünkü ilgimi çekmiyor”** diyen öğrencilerin

oranı %4, devlet okullarında ise %2,5'tir.

Ankete katılan öğrencilerden %58,4'ü bu soruyu “**Kulüpte görev almadım**” şeklinde cevaplamış, bu %58,4'lük oranın %86,6'sı devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %13,4'ü de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda “**Kulüpte görev almadım**” diyen öğrencilerin oranı %19,5, devlet okullarında ise %84,3'tür.

Tablo 44 için, Pearson-Ki Kare oranı 0,047 olarak bulunmuştur. $P=0,047<0,05$ olduğundan, “*Öğrencilerin üyesi oldukları sosyal kulüpteki görev duyguları ve okul türü arasında anlamlı bir ilişki vardır.*” , Hipotezimiz kabul edilmektedir. Buradan hareketle, özel okul öğrencilerinin kulüplerini kendi seçimleri ile belirledikleri için kulüplerinde severek ve isteyerek görev aldıkları ve bu görevleri de istekli olarak yerine getirdikleri, devlet okullarında ise, öğrencilerin kulüplerinde büyük çoğunlukla görev almadıkları veya görev alsalar da bu görevi sadece sorumlulukları olduğu için ya da öğretmen dayatmasıyla yaptıkları söylenebilir. Özel okullarda görev almadığını belirten %19,5 öğrenci oranının da özel okullara göre yüksek bir oran olduğu söylenebilir.

Tablo 45. Sosyal Kulüplerin Amacına Tam Anlamıyla Ulaşması İle İlgili Düşünce Farklılıkları İle Okul Türü Arasındaki Dağılım

Kulüp etkinliklerinin amacına tam olarak ulaşabilmesi için neler yapılabilir?	Okulunuzun Türü	Toplam		
		Devlet	Özel	
Kulüpler daha iyi tanıtılmalı	N	92	61	153
	Amaca ulaşmak için %	60,1	39,9	100
	Özel-Devlet %	30,7	30,5	30,6
Etkinlik sayı ve süreleri arttırılmalı	N	82	37	119
	Amaca ulaşmak için %	68,9	30,1	100
	Özel-Devlet %	27,3	18,5	23,8
Faaliyetler notla değerlendirilmeli ve ortalamayı etkilemeli	N	45	38	83
	Amaca ulaşmak için %	54,2	45,8	100
	Özel-Devlet %	15	19	16,6
Aile ve öğretmenler faaliyetlere daha çok katılmalı	N	13	24	37
	Amaca ulaşmak için %	35,1	64,9	100
	Özel-Devlet %	4,3	12	7,4
Kulüp seçimini idare ve öğrt.ler değil, öğrenciler yapmalı	N	64	24	88
	Amaca ulaşmak için %	72,7	27,3	100
	Özel-Devlet %	21,3	12	17,6

Tablo 45. Sosyal Kulüplerin Amacına Tam Anlamıyla Ulaşması İle İlgili Düşünce Farklılıkları İle Okul Türü Arasındaki Dağılım (Devam)

Diğer	N	4	16	20
	Amaca ulaşmak için %	20	80	100
	Özel-Devlet %	1,3	8	4
Toplam	N	300	200	500
	%	60	40	100
	Özel-Devlet %	100	100	100

Ki Kare Testi

	Değer	Fark	Hesaplanan Değer
Pearson Ki-kare	33,896	5	0,000
Olasılık Oranı	34,124	5	0,000
Doğrusal Birlik	1,576	1	0,209
Geçerlilik Frekansı	500		

Tablo 45'e göre ankete katılan öğrencilerden **“Kulüp etkinliklerinin amacına tam olarak ulaşabilmesi için neler yapılabilir?”** sorusunu **“Kulüpler daha iyi tanıtılmalı”** olarak cevaplayanların oranı %30,6 ve bu %30,6'lık oranın %60,1'i devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %39,9'u da özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda **“Kulüpler daha iyi tanıtılmalı”** diyen öğrencilerin oranı %30,5, devlet okullarında ise %30,7'dir.

Ankete katılan öğrencilerden %23,8'i bu soruyu **“Etkinlik sayı ve süreleri artırılmalı”** şeklinde cevaplamış, bu %23,8'lik oranın %68,9'u devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %30,1'i de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda **“Etkinlik sayı ve süreleri artırılmalı”** diyen öğrencilerin oranı %19, devlet okullarında ise %15'tir.

Ankete katılan öğrencilerden %16,6'sı bu soruyu **“Faaliyetler notla değerlendirilmeli ve ortalamayı etkilemeli”** şeklinde cevaplamış, bu %16,6'lık oranın %54,2'si devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %45,8'i de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda **“Faaliyetler notla değerlendirilmeli ve ortalamayı etkilemeli”** diyen öğrencilerin oranı %15, devlet okullarında ise %43,7'dir.

Ankete katılan öğrencilerden %7,4'ü bu soruyu **“Aile ve öğretmenler faaliyetlere daha çok katılmalı”** şeklinde cevaplamış, bu %7,4'lük oranın %35,1'i devlet okulunda

okuyan öğrenciler iken, %64,9'u da özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda **“Aile ve öğretmenler faaliyetlere daha çok katılmalı”** diyen öğrencilerin oranı %12, devlet okullarında ise %4,3'tür.

Ankete katılan öğrencilerden %17,6'sı bu soruyu **“Kulüp seçimini idare ve öğretmenler değil, öğrenciler yapmalı”** şeklinde cevaplamış, bu %17,6'lık oranın %72,7'si devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %27,3'ü de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda **“Kulüp seçimini idare ve öğretmenler değil, öğrenciler yapmalı”** diyen öğrencilerin oranı %12, devlet okullarında ise %21,3'tür. Ankete katılan öğrencilerden %4'ü bu soruyu **“Diğer”** şikkını işaretleyerek cevaplamış cevaplamış, bu %4'lük oranın %20'si devlet okulunda okuyan öğrenciler iken, %80'i de özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Özel okullarda **“Kulüp seçimi idare ve öğretmenlerce değil, diğer şekillerde yapılmalı”** diyen öğrencilerin oranı %8, devlet okullarında ise %1,3'tür.

Tablo 45 için, Pearson-Ki Kare oranı 0,000 olarak bulunmuştur. $0,000 < 0,05$ olduğundan, *“Sosyal kulüplerin amacına tam anlamıyla ulaşması ile ilgili düşünce farklılıkları ile okul türü arasında anlamlı bir ilişki vardır.”* Hipotezimiz kabul edilmektedir. Böylelikle, sosyal kulüplerin amacına ulaşabilmesi ile ilgili olarak, özel okul öğrencilerinin kulüplerin daha iyi tanıtılmasını, yapılan etkinliklere not verilerek ortalamayı etkilemesini ve kulüplerde yapılan etkinliklerin daha fazla olmasını istediklerini, devlet okullarında ise, yine daha iyi tanıtım ve etkinlik süresi artırımı ve önemli oranlarda kulüp seçimini kendilerinin yapmak istediklerini söyleyebiliriz.

Tablo 46. Seçilen Kulüp Ve Okul Türü Arasındaki Dağılım

KULÜP ADI	Frekans		Yüzde (%)	
	Devlet	Özel	Devlet	Özel
Spor Kulübü	50	45	16,7	22,5
Gezi, Tanıtma ve Turizm Kulübü	25	0	8,3	-
Kültür ve Edebiyat Kulübü	31	14	10,3	7
Bilim-Fen ve Teknoloji Kulübü	15	8	5	4
Sosy. Dyn. Ve yardımlaşma, Çoc. Esrg. Kzly.	25	0	8,3	0
Trafik Güvenliği ve İlkyardım Kulübü	4	0	1,3	-
Sağlık Temizlik, Beslenme ve Yeşilay Klubü	21	1	7	0,5
İzcilik Kulübü	4	0	1,3	-
Yayın ve İletişim Kulübü	2	0	0,7	-
Satranç Kulübü	6	19	2	9,5
Sivil Savunma Kulübü	9	0	3	-
Kütüphanecilik Kulübü	21	8	7	4
Tiyatro Kulübü	14	19	4,7	9,5
Müzik Kulübü	4	9	1,3	4,5
Resim Kulübü	3	5	1	2,5
Halkoyunları	4	0	1,3	-
Hayvanları Koruma	1	0	0,3	-
Çevre Koruma	4	0	1,3	-
Havacılık	1	0	0,3	-
Fotoğrafçılık Kulübü	4	4	1	2
Bilinçli Tüketici Kulübü	3	0	1	-
Kooperatifçilik Kulübü	4	0	1,3	-
Meslek Tanıtma Kulübü	3	0	1	-
Demokrasi, İnsan Hakları ve Yurttaşlık Klübü	3	0	1	-
Yeşili Koruma Kulübü	1	0	0,3	-
Bilgisayar Kulübü	1	2	0,3	1
Matematik Kulübü	1	1	0,3	0,5
Yabancı Dil Kulübü	1	6	0,3	3
Bilişim Teknolojisi	4	0	1,3	-
Elektrik Kulübü	-	9	-	4,5
Sinema Kulübü	-	8	-	4
Gitar Kulübü	-	7	-	3,5
Ahşap Boyama	-	10	-	5
Ebru	-	4	-	2
NICS Leonardo Da Vinci	-	5	-	2,5
Modern Dans	-	3	-	1,5
Astronomi	-	2	-	1
Fizik	-	3	-	1,5
Yan Flüt	-	2	-	1
Kulübümü bilmiyorum	31	6	10,3	3
Toplam	300	200	100	100

Ki Kare Testi

	Değer	Fark	Hesaplanan Değer
Pearson Ki-kare	89,49	38	0,000
Olasılık Oranı	47,80	38	0,000
Doğrusal Birlik	7,570	1	0,000
Geçerlilik Frekansı	500		

Tablo 46'ya bakarak, özel okul öğrencilerinin %22,5 spor kulübü, %9,5 oranlarla satranç ve tiyatro kulüpleri ve yaklaşık %30 oranında değişik alanlardan ve Milli Eğitim Bakanlığı Sosyal Kulüpler Yönetmeliği şablonunda yer almayan daha spesifik kulüpleri tercih ettiklerini, devlet okulu öğrencilerinin de %16,7 oranla en çok spor kulübünü %10,3 oranla kültür edebiyat kulübünü, %8,3 oranlarla gezi, tanıtma ve turizm kulübü ve sosyal dayanışma yardımlaşma, çocuk esirgeme ve Kızılay kulüplerini tercih ettiklerini ve daha sonra azalan oranlarla Milli Eğitim Bakanlığı Sosyal Kulüpler Yönetmeliği şablonunda yer alan diğer kulüpleri tercih ettiklerini söyleyebiliriz. Tablo 46 için, Pearson-Ki Kare oranı 0,000 olarak bulunmuştur. $0,000 < 0,05$ olduğundan, seçilen kulüple okul türü arasında anlamlı bir ilişki vardır. Ayrıca yine tablo 46'ya bakarak, özel okul öğrencilerinin daha çok spor, kültür-sanat, bilim ve teknoloji alanından kulüp seçtiklerini ve kulüplerini büyük sayılabilecek oranlarda, devlet okullarında alışılan artık şablon haline gelmiş, bir başlık altında bir çok kavramı ifade eden kulüplerden çok, kulüplerin daha hedefe yönelik olan alt başlıklarına yöneldiklerini ve kendilerini bu şekilde ifade etmeye çalışarak daha verimli ders dışı etkinlik gerçekleştirdiklerini, devlet okullarında okuyan öğrencilerin ise, Türkiye'deki tüm okullarda artık klasikleşmiş olan ve öğrenciye daha fazla etkinlik imkanı sunabilen ve işlerliğini devam ettirebilen, spor kulübü, kültür-edebiyat kulübü ve gezi turizm ve tanıtma kulüplerinin yanında, yine klasik hale gelmiş işlevi pek olmayan fakat çok sayıda öğrenciyi bünyesine alarak kulüp etkinlik yüzdelerini kağıt üzerinde de olsa yukarıya çeken sosyal yardımlaşma ve Kızılay ya da Sağlık temizlik, beslenme ve Yeşilay kulüplerine ve azalan oranlarda şablonda yer alan diğer kulüplere üye olduklarını, devlet okullarında daha spesifik bilgi ve ilgi gerektiren alt başlıklardan oluşmuş kulüplerin yer almadığını söyleyebiliriz.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde ve karşılaştırıldığında, özel okul ve devlet okullarında yapılan ders dışı sosyal kulüp etkinlikleri arasında önemli farklılıklar görülmüştür. Özel okullar ve devlet okullarındaki ders dışı sosyal kulüp etkinliklerinin değerlendirilmesi ve karşılaştırılarak uygulamadaki farklılıkların ortaya konulması amacı ile yapılan bu çalışmanın sonuçları maddeler halinde aşağıda özetlenmiştir.

Öğrenciler büyük oranda okullarında hangi kulüpler olduğunu ve hangi kulüplere üye olduklarını bilmektedirler. Fakat okulunda bulunan kulüpleri ve hangi kulübe üye olduğunu bilme oranları karşılaştırıldığında(Tablo 32, 33), özel okul öğrencilerinin bu konuda devlet okulu öğrencilerinden daha yüksek oranda bilinçli oldukları sonucu çıkmaktadır. Özel okul öğrencileri sırasıyla %97 ve %99 oranlarında okullarındaki kulüpleri ve hangi kulübe üye olduklarını bilmekte, devlet okulu öğrencilerinde ise bu oranlar %89,7 ve %88,3 düzeyinde gözükmektedir.

Özel okul öğrencilerinin %11'i bulunduğu kulübe kendi isteği dışında üye olurken, devlet okullarında ise bu oran %19,7 olarak belirlenmiştir(Tablo 31). Devlet okullarında sosyal kulüplere kendi isteği ile üye olmayanların büyük çoğunluğu arkadaş etkisiyle veya nasıl üye olduğunu bilmiyor iken, özel okullarda kulüplere kendi isteğiyle üye olmayanların çoğunluğu öğretmen yönlendirmesi ile kulüp üyesi olmuşlardır(Tablo 29). Sakarya'da "İlköğretim İkinci Kademesinde Demokrasi Eğitimi: Öğretmen Ve Öğrencilerin Demokratik Davranış Sergileme Düzeyleri", konulu çalışma yapan Uslu'nun(2003:45), "Öğretmenlerin öğrencilerle demokratik bir okul ortamı oluşturarak, demokratik davranışları geliştirmeleri toplumun ilerlemesi ve demokrasinin geleceği açısından büyük öneme sahiptir. Bunun için demokrasi eğitimi açısından ilköğretimin ikinci kademesinde görev yapan öğretmenlerin demokratik davranışları ile öğrencilerin demokratik davranışları arasındaki ilişkilerin saptanması önem arz etmektedir". Şeklindeki açıklaması bizim görüşümüzü destekler mahiyettedir.

Kulübe katılım amacını, devlet okulu öğrencilerinin büyük çoğunluğu "**Boş vakit değerlendirmek**" olarak görürken, özel okul öğrencilerinin büyük bir kısmı da bu faaliyetleri, "**Sevdiği işle uğraşmak ve bu alandaki yenilikleri öğrenmek**" olarak görmektedir(Tablo 35).

Devlet okullarında toplantı/etkinlikler %70 oranında düzensiz yapılmakta veya hiç yapılmıyorken, özel okullarda ise büyük çoğunlukla düzenli olarak(%81,5 oranında) yapılmaktadır(Tablo 42). Özel okullarda her hafta toplantı yapma oranı %60 iken, devlet okullarında %69,3 oranında öğrenci, şimdiye kadar hiç toplantı yapmadıklarını beyan etmişler(Tablo 30). Devlet okullarında, öğrenci sosyal kulüplerinde yapılan toplantı/etkinlik sayı ve süreleri öğrenciler tarafından yetersiz bulunurken, özel okullarda toplantı ve etkinlik sayıları büyük oranda yeterli bulunmaktadır(Tablo 31). Ayrıca “İlköğretim Okullarında Sosyal Kulüp Faaliyetlerinin Durumu” konulu yüksek lisans tezi çalışmasında Keskin’in(2005:63); “Öğrenciler sosyal kulüp toplantılarının, uzun zamanlar ara verilerek yapıldığını veya hiç yapılmadığını belirtmiştir.” Şeklindeki bulgusu da bizim görüşümüzü desteklemektedir.

Devlet okullarında, mekân, araç-gereç sayısı öğrenciler tarafından %67,3 gibi yüksek bir oranda yetersiz bulunmakta, özel okullarda ise öğrenciler sosyal etkinlikler için okullarında bulunan mekân, araç-gereç sayısını %81,5 gibi yüksek oranlarda yeterli bulmaktadır(Tablo 36). Ayrıca “İlköğretim Okullarında Sosyal Kulüp Faaliyetlerinin Durumu” konulu yüksek lisans tezi çalışmasında Keskin’in(2005:62-63) ”Okullardaki sosyal kulüplerin faaliyetlerinin ve çalışma ortamlarının yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Sosyal kulüplerdeki yıllık faaliyetlerin bir kısmı okullardaki malzeme, fiziki yapı ve tesis yetersizliğinden yapılamamaktadır. Tesis imkânları bakımından ise özel okulların, kamu okullarına göre daha iyi durumda olduğu tespit edilmiştir.” ve “Kamu ve Özel Okul Türlerinin Karşılaştırılması” konusıyla yüksek lisans tezi çalışmasında Yılmaz’ın(2004:114), “Sakarya’daki özel ve kamu kurumları arasında, okul türleri ve yönetimi gibi birçok açıdan farklılıklar olmuştur. Bu farklılığı maddi imkânların elverişliliği, fiziki donanımların lüks otelleri andırması, seçkin yönetim ve öğretmen kadrosu ile duyarlı veliler oluşturmaktadır.” şeklindeki açıklamaları da, bizim görüşümüzü desteklemektedir.

Sosyal kulüp faaliyetlerine idareci ve öğretmen desteği ankete katılan tüm öğrencilerin sayısı açısından yüksek oranda yeterli bulursa da, devlet okullarında ve özel okullardaki öğrenci sosyal kulüplerinde yapılan faaliyetlere idareci ve öğretmenlerin desteği kıyaslandığında, özel okul öğrencileri tarafından bu destek oranının devlet okulu öğrencilerine göre daha fazla yeterli bulunduğu görülmektedir(Tablo 37). Ayrıca

Karaküçük'ün(1995:144), ders dışı etkinliklerin yeterince verimli uygulanamamasının nedenlerinden “Bölge veya okul idarecilerinin çoğu zaman gerekli anlayışı ve imkânları vermeyerek, faaliyetlere kendi istekleri doğrultusunda yön vermek istemesi” gerekçesi de bizim görüşümüzü doğrular biçimdedir.

Devlet okullarında, öğrencilerin yarısı kulüplerinin amaç ve faydalarını bilmekte, yarısı ise bilmemektedir. Özel okullarla karşılaştırıldığında özel okul öğrencilerinin% 85 oranında kulübünün amaçlarını ve kendisine olan faydalarını bildiğini ve bu konuda daha bilinçli olduğunu ortaya koymaktadır(Tablo 38).

Anketin genel oranları okullarda öğrencilerin kulüp görevi olmadığı yönünde gözükmese de, okul türlerinin kendi aralarındaki oranlara göre, devlet okullarında, öğrenci sosyal kulüplerinde büyük çoğunlukla öğrencilere görev verilmemiş veya öğrenci verilen görevi bilmiyor ya da görev almış fakat bu görevle ilgili faaliyet yapmamış iken, özel okullarda %74,5 oranında öğrencilerin kulüpleri ile ilgili bir ya da daha çok görevleri var ve bununla ilgili faaliyetler yapmaktalar(Tablo 43).

Tablo 44'e göre; özel okul öğrencilerinin kulüplerini kendi seçimleri ile belirledikleri için kulüplerinde severek ve isteyerek görev aldıkları ve bu görevleri de istekli olarak yerine getirdikleri, devlet okullarında ise, öğrencilerin kulüplerinde büyük çoğunlukla görev almadıkları veya görev alsalar da bu görevi sadece sorumlulukları olduğu için ya da öğretmen dayatmasıyla yaptıkları söylenebilir. Fakat özel okullarda görev almadığını belirten %19,5 öğrenci oranının da özel okullara göre yüksek bir oran olduğu söylenebilir.

Tablo 39'a göre, kulüp danışman öğretmenleri ankete katılan öğrencilerin genel olarak büyük çoğunluğunca yeterli bulunmaktadır. Özel okul ve devlet okulu karşılaştırmasında ise, özel okullarda kulüp danışman öğretmenlerini yetersiz bulan öğrenci sayısı devlet okullarında okuyan öğrencilerden daha az gözükmektedir. Buradan hareketle özel okullarda sosyal kulüp danışman öğretmenlerinin daha isabetli görevlendirildiği ve bu yeterlilik oranlarının oluştuğu söylenebilir. Ayrıca “Öğretmenler Açısından Eğitimde Verimliliği Etkileyen Faktörler” konulu tez çalışmasında Aydın'ın(2004:80) “Öğretmenlerin aldığı ücretin düşük olması, temel ihtiyaçlarını gidermekte zorlanması, öğretmenleri ek işler yapmaya mecbur bırakmaktadır. Ek işlerle uğraşan öğretmenlerin asıl okullarına olan ilgileri azalmakta, verimlilikleri düşmektedir.

Devletin geleceğimizi emanet ettiğimiz insanların yaşam standartlarını yükseltmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin kendilerini geliştirebilmeleri ve eksiklerini giderebilmeleri için eğitim seminerleri düzenlenmeli veya düzenlenen seminerlere katılmaları sağlanmalıdır. Hızla ilerleyen dünyadan geride kalmamaları için öğretmenleri teşvik edici veya zorlayıcı tedbirler alınmalıdır.”, şeklinde belirttiği açıklaması ve Karaküçük(1995:144)’ün de “İlgili öğretmenlerin yeterli bilgiye sahip olmamaları görevlerini benimsememeleri ve ders yüklerinin fazla olması ders dışı etkinliklerinin uygulamasında sıkıntıya yol açmaktadır.” Şeklindeki bulguları da bizim görüşümüzü desteklemektedir.

Tablo 40’a göre, özel okullarda yıllık faaliyet planlarının tamamı ya da büyük bir kısmı toplamda %80’lere varan oranlarda uygulanmakta, devlet okullarında ise bu oranların tersine yaklaşık %67 oranında ya çok az bir kısmı uygulanmakta ya da hiç uygulanmamaktadır, diyebilir ve devlet okullarında yapılan plan ve etkinliklerin büyük oranlarda kâğıt üzerinde kaldığını söyleyebiliriz.

Devlet okulları ve özel okullar arasında bulunduğu kulüpteki etkinliklerin amacına ulaştığını düşünen ve bundan memnun olan öğrenciler ankete katılan öğrencilerin yarısından biraz fazladır. Fakat yine bu fazlalığın sebebi büyük oranda özel okul öğrencilerinden kaynaklanmaktadır. Tablo 41’e bakılarak, özel okul öğrencileri büyük oranda kulüplerinde yapılan etkinliklerden memnun kalmakta ve bu etkinlikleri yeterli bulmakta iken, devlet okulu öğrencileri kulüplerinde yapılan etkinlikler açısından doyuma ulaşamamakta ve bu etkinliklerden memnun kalmamaktadır, denilebilir.

Sosyal kulüplerin amacına ulaşabilmesi ile ilgili olarak, özel okul öğrencilerinin kulüplerin daha iyi tanıtılmasını, yapılan etkinliklere not verilerek ortalamayı etkilemesini ve kulüplerde yapılan etkinliklerin daha fazla olmasını istediklerini, devlet okullarında ise, yine daha iyi tanıtım ve etkinlik süresi artırımı ve önemli oranlarda kulüp seçimini kendilerinin yapmak istediklerini söyleyebiliriz. Tablo 46’ya bakarak, özel okul öğrencilerinin daha çok spor, kültür-sanat, bilim ve teknoloji alanından kulüp seçtiklerini ve kulüplerini büyük sayılabilecek oranlarda, devlet okullarında alışılan artık şablon haline gelmiş, bir başlık altında bir çok kavramı ifade eden kulüplerden çok, kulüplerin daha hedefe yönelik olan alt başlıklarına yöneldiklerini ve kendilerini bu şekilde ifade etmeye çalışarak daha verimli ders dışı etkinlik gerçekleştirdiklerini,

devlet okullarında okuyan öğrencilerin ise, Türkiye'deki tüm okullarda artık klasikleşmiş olan ve öğrenciye daha fazla etkinlik imkanı sunabilen ve işlevliğini devam ettirebilen, spor kulübü, kültür-edebiyat kulübü ve gezi turizm ve tanıtma kulüplerinin yanında, yine klasik hale gelmiş işlevi pek olmayan fakat çok sayıda öğrenciyi bünyesine alarak kulüp etkinlik yüzdelerini kağıt üzerinde de olsa yukarıya çeken sosyal yardımlaşma ve Kızılay ya da Sağlık temizlik, beslenme ve Yeşilay kulüplerine ve azalan oranlarda şablonda yer alan diğer kulüplere üye olduklarını, devlet okullarında daha spesifik bilgi ve ilgi gerektiren alt başlıklardan oluşmuş kulüplerin yer almadığını söyleyebiliriz.

Öneriler

Ders işleme sürecinde çoğunlukla yoğun bilgi aktarımı yaklaşımının benimsendiği ülkemizde gerçek öğrenmenin belli bir oranda da olsa gerçekleşebilmesi için ders dışı etkinlikler oldukça önem kazanmaktadır. Rekreatif faaliyetler, önceleri yetişkinlerin boş zamanlarını değerlendirmeye ve bu yolla kendilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler olarak düşünüldüyse de, günümüzde okul öncesi dönemi de kapsayan geniş bir yelpazeye yayılmaktadır ve her geçen gün çeşitlenmektedir. Bu duruma ek olarak, üzerinde gittikçe daha fazla tartışılan ve araştırma yapılan bir konu hâline gelmektedir. Bu alanda uluslar arası düzeyde bildirgelerin yayınlandığı boş zaman etkinliklerine yönelik girişimlerin amacı, insanlığın boş zamanlarını iyi değerlendirerek daha kaliteli bir dünyaya katkıda bulunmasının sağlanmasıdır (World Leisure and Recreation Association, 2001:293). Araştırma sonuçları çerçevesinde uygulamacılar ve araştırmacılar için aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

Uygulamacılar İçin Öneriler

1. Rekreasyon eğitiminin doğru anlamda hedefini bulması için, öncelikle ilköğretimde verilip, öğrencilerin doğru rekreatif alışkanlık modellerini benimsemesi ve bu alışkanlıkların öğrenciler ortaöğretim kurumlarına geldiklerinde, doğru davranış ve demokratik olarak kendi seçimini yapabilme şeklini almış olması ve bu davranışın pekiştirilerek, okul bitiminde öğrencilerin doğru boş zaman değerlendirme anlayışı kazanmış bireyler olarak hayata hazırlanmış olmaları gerekmektedir.

2. Okulda yapılan ders dışı etkinlikler ailelerin katkıda bulunduğu çalışmalarla desteklenmediği takdirde eğitim ve öğrenme sürecinin tam sağlanamayacağı eğitimciler tarafından vurgulanmaktadır(Albayrak, 2004). Ders dışı etkinliklere katkıda bulunurken ailenin yaklaşımı da oldukça önemlidir. Çocuk kendi sorununu her platformda kendi başına çözebilme yollarını bulmalıdır, ders dışı etkinliklerde çocuğuna destek olan aile, bu şekilde çocuğunun zayıf noktalarını ve zorlandığı konuları da görerek, bu konularda çözüm üretme bilincini geliştirme sürecinde çocuğuna yardımcı da olacaktır. Aileler de sosyal kulüp etkinlikleriyle ilgili bilgilendirilmeli ve sosyal kulüp bünyesine katılmaları sağlanmalıdır.

3. Bu araştırmadan, devlet okullarında öğrencilerin rekreatif etkinliklerinin gerçekleştirildiği kültürel ve sportif tesislerin büyük oranda yetersiz olduğu sonucu çıkmaktadır. Okulların; fiziki yapı, araç-gereç ve tesisleşme noktasında kendilerini yenilemeleri gerekmektedir. Bu tip yenileme ve yapılanmalar da tamamen devlet eliyle bütün okullarda yapılması da oldukça zor ve pahalı yatırımları gerektiren çalışmalardır. O yüzden bu konularla ilgili olarak, yerel yönetimler, sponsorluk yapabilecek büyük kurum ve kuruluşlar ve medyanın da desteği alınarak yenilenme ve yapılanma sürecinde devletin yükü hafifletilmiş ve ülkenin geleceğini şekillendirecek olan gençliğin ruhsal, bedensel ve fiziksel gelişimine olumlu katkılar sağlanmış olacaktır.

4. Devlet okullarında öğrencilerin kulüp görevi olmaması veya görevlerini isteyerek yapmamaları konusu da üzerinde durulması gereken bir konudur. Bu araştırmadan, özellikle devlet okullarında kulüp seçimlerinin demokratik ortamda öğrenci isteğine dayalı olarak yapılmadığı ve kulüp danışman öğretmenlerinin öğrenci istek ve beklentilerini karşılamadığı sonucu çıkarılmaktadır. Buradan hareketle; okullardaki uygulamalar, daha öğrenci merkezli olmalı, demokrasinin ve demokrasi kültürünün oluşmasında çok önemli bir unsur olan katılım faktörü ön plana çıkarılarak, öğrencilerin bütün çalışma ve oluşumlara aktif katılımları sağlanmalı, söz söyleme ve karar verme hakkını arttıracak yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Okullardaki tüm faaliyetlerle ve bu faaliyetlerin uygulanmasıyla ilgili olarak, öğrencilerin fikir ve görüşlerine yer verilmelidir. Öğrenciler kulüp seçimlerinde serbest bırakılmalı, istemedikleri kulübe üye olmaları yönünde zorlanmamalı ve öğrenci fikri alınmadan ya da eğilimleri bilinmeden ve kendisinin haberi olmadan, herhangi bir kulübe gelişigüzel olarak üye

taayin edilmemelidir. Öğrencilerin kendi istedikleri ve kendilerini ifade edebilme fırsatı bulabilecekleri kulüp faaliyetlerine katılmaları, boş zaman değerlendirme alışkanlıkları açısından önemli bir yer tutacaktır. Zira bu alışkanlığı doğru edinmeyen bireylerin ileride daha sağlıklı ve zararlı alışkanlıklar edineceği ve topluma faydadan çok zararlarının dokunacağı muhakkaktır. Bu açıdan danışman öğretmenler, sosyal kulüp çalışmalarını “angarya” ya da “basit bir faaliyet” olarak görmeyip, öğrencilerinin istek ve eğilimlerini belirlemede çok hassas davranmalıdır.

Aktif faaliyet gösteren kulüplerdeki öğretmen ve öğrenciler okul bünyesinde desteklenerek teşvik edilmeli hatta ödüllendirilmelidir. Okullarda sosyal kulüp faaliyetlerinin geliştirilebilmesi ve kulüp faaliyetleri ile öğrenci beklentilerinin ve memnuniyetinin karşılanmasıyla öğrencilerin daha sağlıklı bireyler olacağından hareketle, öğretmenlere yönelik “sosyal kulüpler” ile ilgili hizmet içi seminerleri düzenlenmeli ve katılımları sağlanmalıdır.

5. Okullarda rekreasyon eğitimi derslerle de paralellik arz etmektedir. Her öğretmen, öğrencilerine kendi branşı ile rekreatif etkinlik sayılabilecek faaliyet önermelerinde bulunabilir. Örneğin resim öğretmeni yeteneği olanları resim ya da bununla bağlantılı diğer güzel sanatlarla ilgili aktivitelere, coğrafya öğretmeni dünyanın özellikleri ve seyahatle ilgili aktivitelere, biyoloji öğretmeni doğa ve işleyişi ile ilgili aktivitelere yönlendirmede bulunabilir. Böylelikle hem öğrenciler yaptıkları dersten rekreatif anlamlar çıkartmış, hem de öğrencilerin boş zaman değerlendirme kültürünü geliştirecek sağlıklı adımlar atılmış olacaktır. Ayrıca bu faaliyetlerle, öğrencilerin araştırma, inceleme, birlik ruhu içinde üretme ve sorumluluk alma gibi yeteneklerini geliştirme fırsat da yakalanmış olacaktır.

6. Okullar eğitim öğretim yılı başında sosyal kulüpleri belirlerken belirli sosyal kulüpler seçilecektir sınırlaması getirmemelidir ve kulüpler öğrencilere detaylı olarak anlatılıp tanıtıldıktan sonra kulüp seçimi öğrencilere yaptırılmalıdır. Aynı şekilde öğretmenler de sosyal kulüp seçiminde daha özen göstermelidir ki sosyal kulüp faaliyetleri kâğıt üzerinde formaliteden ibaret olmasın. Sosyal kulüp faaliyetleri okul içinde sınırlı kalmayıp spor kulübü, resim kulübü, müzik kulübü, kültür edebiyat kulübü v.b. kulüplerde olduğu gibi il geneli hatta ülke genelini kapsayabilmelidir. Eğitici, öğretici

ve eğlenceli kulüp faaliyetleri düzenlenmelidir. Aileler de sosyal kulüplerin gönüllü üyesi olabilmelidir.

7. Son yıllarda dünyada ve toplumumuzda artan şiddet olayları da rekreasyon faaliyetlerinin eksikliği ve boş zamanların sağlıklı ve bilinçli değerlendirilememesi ile ilgili konulardandır. Okullarda öğrencilerin birbirlerine ve öğretmen ve idarecilerine yönelik şiddet olaylarının günden güne arttığına üzülererek şahit olmaktadır. Bu özellikle devlet okullarında daha yaygın bir davranış olarak karşımıza çıkmakta ve sebeplerinden bir kısmını da yine okullarda yapılan ders dışı etkinliklerin tam anlamı ile gerçekleştirilememesi ve okullardaki rekreasyonel faaliyet ortamları ve araç-gereçlerinin eksikliği oluşturmaktadır. Öğrencilerin bu tip eğilimler taşımaması ve bu yönde sağlıklı bireyler olarak yetişmemeleri için, öğretmen ve idarecilere büyük görevler düşmektedir. Fakat anket yaptığımız okullarda mülakat yapma fırsatı bulduğumuz öğretmenler, bu tip davranışı önlemede çok gerekli olan ders dışı faaliyetlerini tam anlamıyla gerçekleştiremediklerini, geçim şartlarının ağır olduğunu ve dolayısıyla daha fazla ücret almak için ya da başka sebeplerden ders yüklerinin ağır olduğunu, çoğunun hem ders yükü, hem de birden fazla görevle uğraştıklarını, okullardaki derslik ve ders dışı faaliyetlerde kullanılabilecek mekânların ders dışı saatlerde başka amaçlarla kullanıldığını ya da kapalı tutulduğunu, kendilerine bu konuda sıra gelmediğini ve ayrıca mesleki yoğunluktan dolayı ders dışı etkinliklerle ilgili kurs ya da seminerlere katılamadıklarını, beyan ettiler.

Okulların sadece öğrencilere değil tüm topluma hizmette bulunacak bir fonksiyon taşıdığı gerçeğinden hareketle, okulların ve okul içinde rekreatif olarak kullanılabilecek ders dışı zamanlarda kapalı tutulması engellenmeli ve öğretmenlere verilecek hizmet içi eğitim seminerlerinin zamanları öğretmenlerin ilgi ve isteklerine göre belirlenmeli ve bu seminerler, sadece devam edilen konu ile ilgili sertifika dağıtma aracı olmaktan çok, bilinçli rekreatif eğitim anlayışının benimsendiği ve benimsetildiği aktiviteler olmalıdır. Öğretmenler ve yöneticiler de devam ettikleri seminer ve kursları, “bu belge de cebimde bulunsun” ya da fazladan ders dışı etkinlik ücreti alabilmek amaçlı olarak görmemelidirler.

8. Ders dışı etkinliklerinin amaca yönelik ve etkili bir şekilde yürütülmesinde, okul yöneticilerinin ilgi ve desteği oldukça önemlidir. Okul yöneticilerinin ders dışı

etkinliklerin önemini kavramış kişilerden oluşmasına özen gösterilmeli ve okul yönetiminde daha fazla ders dışı etkinliklerin önemini kavramış yöneticilere yer verilmelidir. Okul yöneticileri, kulüp danışman öğretmenlerini ders dışı etkinliklerinin yürütülmesinde salon ve araç-gereçlerin temini, kullanımını ve bakımından desteklemeli ve onlara rekreatif konularda yetki kullanabilme hakkı tanınmalıdır.

9. Beden Eğitimi, Resim, Müzik gibi dersler sayesinde sosyal etkinlikler daha da geliştirilebilir. Bu gibi dersler aynı zamanda öğrencilere rekreasyona dayalı eğitimi de sunmaları dışında; esas rekreasyon eğitimini, ders dışı rekreatif etkinlik programlarını hayata geçirerek vermektedir. Bu nedenle rekreasyon eğitimi ile iç içe olan bu derslerin okullardaki haftalık ders saatlerinin arttırılması da öğrencinin sosyal geleceği açısından çok önemlidir.

Araştırmacılar İçin Öneriler

Benzer bir araştırma Türkiye'deki tüm ortaöğretim kurumlarında uygulanarak, sosyal kulüplerde uygulamada olan farklılık ve sorunları belirlemek için yapılabilir.

Benzer bir araştırma ülke genelinde ve diğer tüm öğretim kademelerinde yapılabilir ve okullarda sosyal kulüpler ve rekreasyon uygulamaları ile ilgili tüm sorunlar ortaya çıkarılarak, ülkemize özgü bir ulusal rekreatif etkinlik politikası oluşturulabilir.

Öğretmenlerin sosyal kulüp faaliyetlerine yaklaşımları konulu bir araştırma değişik araştırma teknikleri kullanılarak yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Addington, Ö.E (1993), “%100 Düşünce Gücü”, Çev., B. Çetinkaya, Akaşa Yayınları, İstanbul.
- Akoğlu, A, (2000), “Zaman Oku”, Bilim ve Teknik. Dergisi, Haziran Sayısı.
- Alay, S. (2000), “*Relationship Between Time Management and Academic Achivement of Selected Universt Students*”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ, Ankara.
- Arıkan, R. (2004), “*Araştırma teknikleri ve rapor hazırlama*”. Asil Yayın, Ankara.
- Aydın, S. (2004), “*Öğretmenler Açısından Eğitimde Verimliliği Etkileyen Faktörler*”, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bakır, M. (1993), “*Rekreasyon*”, Marmara Üniversitesi, Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu, İstanbul.
- Baltaş A. Ve Baltaş, Z. (1987), “*Başarılı Ve Sağlıklı Olmak İçin Stres Ve Başa Çıkma Yolları*”, 5. Basım, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Başaran, İ. E. (1982), “*Örgütsel Davranışın Yönetimi*”, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara.
- Bayrakçı, M., (2005), “*Japonya’da Eğitim Amaçlı Bir Gezi*” Eğitim Dergisi, Aralık, Sayı :70, Ankara.
- Bozkurt, G. (2002) “*Sosyal Zamanlar*” Kalkınmada Anahtar Verimlilik Dergisi MPM Yayınları, Sayı:40, Yıl:2002, Ankara.
- Bucher, A. C. Richard, D. Bucher (1974), “*Rekreation For Today’s Society*”, Newjersey Prentice Hall.
- Bursalıoğlu, Z. (1991) “*Eğitim Yönetiminde Yapı ve Uygulama*”, Pegem Yayınları, Ankara.
- Canan, T. (1997) , “*Vakti En İyi Değerlendirme İslamda Zaman Tanzimi*”, Cihan Yayınları, İstanbul.
- Carrel, A. (1992), “*Yarınlara Doğru*”, 3. Baskı, Çev: R. Özbek, Yağmur Yayınları, İstanbul.
- Davis, R, J., Bull, C, R., Roscoe J. V., Roscoe D. A., (1991) “*Physical Education and*

- The Study of Sport*", Wolf Publishing, England.
- Demirel, Ö. (1996) "*Karşılaştırmalı Eğitim*", USEM Yayınları, Ankara
- Dikici, K. (1994) "*Adana İli Lise Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Alışkanlıkları*", yayınlanmamış master tezi, Adana.
- Eren, E. (1993), "*Yönetim Ve Organizasyon*", Bita Yayınları, İstanbul.
- Erden, M. (1995) "*Eğitimde Program Değerlendirme*", Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Erkal, M. (1992), "*Sosyolojik Açıdan Spor*", Geliştirilmiş 2. Baskı, Kutsun Matbaa, İstanbul.
- Ergün, M. (1993), "*İnsan Ve Eğitimi*", Ocak Yayınları, Ankara.
- Göksoy, S.(1997), "*Eğitim Amaçlarının Özellikleri*", Çağdaş Eğitim Dergisi, Sayı:229.
- Hawking, S.W. (1987), "*Zamanın Kısa Tarihi*", Çev: S. Say Ve M. Tiraz, Milliyet Yayınları, İstanbul.
- Haywood, L, Kew, F. And Bramham, P.(1989), "*Understanding Leisure*", Hutchinson, London.
- Hicks, H. G.(1979), "*Örgütlerin Yönetimi: Sistemler Ve Beşeri Kaynaklar Açısından*", 3. Baskı, Çev., O. Tekok, B. Aytek Ve S. Şen, Turhan Yayınevi, Ankara.
- İnan, R.(1966), "*Köylerde Boş Zamanları Değerlendirme Köyümüzün Kaderi*", Bzd Semineri, Hsek Yayını, İstanbul.
- Jenny, H. J. (1956), "*Introduction to Recreation Education*" Virginia, USA.
- Karakoç, N. (1990), "*İşletmelerde Etkenliği Belirleyen Bir Kaynak: Yönetimsel Zaman*", Verimlilik Dergisi MPM Yayınları No:2, Yıl:1990, Ankara.
- Karakuşük, S. (1995), "*Rekreasyon*", Gazi Üniversitesi, Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu, Ankara.
- Karaküçük, S. (1999), "*Okul Yöneticilerinin Ders Dışı Etkinliklere Yaklaşımları*", Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt:4 Sayı:3, Ankara.
- Kazmier, L. J.(1979). "*İşletme Yönetim İlkeleri*", Çev., C. Cem Ve Diğerleri, Todaie Yayını.
- Keskin, D. (2005), "*İlköğretim Okullarında Sosyal Kulüp Faaliyetlerinin Durumu*", Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Kılbaş, Ş. (2001), “*Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme*”, Anaca Yayınları, Adana.
- Kırkpınar, M. (2004), “*Lise Son Sınıftaki Öğrencilerin Boş Zaman faaliyetlerine Katılım Biçimlerinin Araştırılması Muğla İli Örneği*”, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Kraus, R.G. (1985), “*Recreation Program Planning Today*”, Scot Foresman And Company, London.
- Kurtkan, A. (1979), “*Sosyolojik Açıdan Eğitim Yoluyla Kalkınmanın Esasları*”, İstanbul Üniversitesi Yayını, İstanbul.
- Kurtuluş, K. (1983), “*İşletme Araştırmalarında Yöntembilim*”, İstanbul Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Enstitüsü, Yayın No:63, İstanbul.
- Lakein, Alan. (1995) “*Zaman Hayattır ve Zamanınızı ve Hayatınızı Nasıl Kontrol Edersiniz?*” Çev. Selda Tezcan Rota Yayınları, İstanbul
- Languar, R. (1991), “*Turizm - Seyahat Sosyolojisi*”, Çev., G.Ö. Kayır, İletişim Yayınları, Cep Üniversitesi, İstanbul.
- M.E.G.S.B (1998), “*Beş Yıllık Kalkınma Planları Yıllık Programlarında, 1968-1988*” Gençlik M.E.G.S.B Yayını, Ankara.
- Mackenzie, R, A. (1989), “*Zaman Tuzağı*”, Çev. Yakut Güneri, İlgı Yayınevi, İstanbul.
- Maetozo, M. G. (1983), “*A View From the GreatWall*”, Journal of Physical Education, Recreation & Danse, February.
- Meyer, H.D., Brightbılı, C.K., Sessoms, H.D. (1970), “*Community Recreation, A Guide To Its Organization*”, Virginia, Usa.
- Meb (Milli Eğitim Bakanlığı), (2005), “*Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği*”, Tebliğler Dergisi, Sayı: 2569.
- Mızıkacı, F. (2005), “*Avrupa Okulu Ve Türkiye İçin Çıkarımlar*”, Milli Eğitim Dergisi Yıl:33, Sayı:166 , Bahar, Ankara.
- Nash, J. B. (1960), “*Philosophy Of Recreation And Leisure*”, W. Brow, Dubuque, Iowa.

- Ozankaya, Ö. (1981), “*Toplumbilim Terimleri Sözlüğü*”, 2. Baskı, Tdk Yayını, Ankara.
- Özgen, C. (2002), “*Etkili Zaman Yönetimi*”, Bilkent Üniversitesi Yayınları, Ankara.
- Özgüç, N. (1994) “*Turizm Coğrafyası*”, İstanbul Üniversitesi Yayınları İstanbul.
- Pepe, K., Mamak, H., (2002), “*Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenlerinin Boş Zaman Etkinlikleri Hakkında Görüşleri Ve Katılım Düzeyleri*” 7. Uluslar arası Spor Bilimleri Kongresi Bildirisi, Antalya.
- Passig, D. (2004), “*Future Time-Span as a Cognitive Skill in Future Studies*”, Futures Research Quarterly, Vol.19(4), 27-42 2004
- Passmore, A, French, D. (1998), “*The relationship between leisure and mental health in adolescents*”, Presented at 1st International Conference on Child and Adolescent Mental Health, Hong Kong, June 1998.
- Pehlivan, Z. (1993), “*Ders Dışı Okul Spor Etkinliklerinin Eğitim Programları Açısından Araştırılması*”, Beden Eğitimi ve Spor 11 Ulusal Sempozyumu, MEB Yayınevi, Ankara.
- Resmi Gazete, (13.01.2005) “*Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği*”.
- Serarslan, M. Z. (1990), “*Spor Pazarlaması, Sporun Topluma Yaygınlaştırılmasında Pazarlama Tekniklerinden Yararlanma*”, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Fakültesi Pazarlama Anabilim Dalı, İstanbul.
- Simmons, I. G. (1975), “*Rural Recreation in the Industrial World*”, London.
- Smith, J. (1998) “*Daha İyi Nasıl Zaman Yönetimi*” Çev. Ali Çimen Tmaş Yayınları 2002, İstanbul.
- Stoke, H. W, Lowbeer,H.Capelle,J (1967), “*Okul Programları Reformu Ve Eğitimin Geliştirilmesi*”, Oecd Raporu, Meb Yayını, Ankara.
- Sunay, H. (2004), “*Ankara İli Devlet-Özel İlk Ve Orta Öğretim Okullarındaki Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders Dışı Etkinliklerinde Kapalı Spor Alanlarının Etkin Kullanımı Üzerine Görüşleri*” Spormetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi Cilt:3, Sayı:2, Ankara.
- Tebliğler Dergisi, (2005), “*Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Orta Öğretim*

- Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği*”, Sayı: 2569 Şubat, Ankara.
- Tezcan, M. (1994), “*Boş Zamanların Değerlendirilmesi Sosyolojisi*”, Atilla Kitabevi, Ankara.
- Tdk (Türk Dil Kurumu), (1982), “*Türkçe Sözlük*”, Tdk Yayını, Ankara.
- Uğur, A. “*Çalışma Hayatında Zaman Yönetimi*” Kalkınmada Anahtar Verimlilik Dergisi Sayı:143 2000
- Uslu, M. (2003), “*İlköğretim 2. Kademedeki Demokrasi Eğitimi: Öğretmen Ve Öğrencilerin Demokratik Davranışlar Sergileme Düzeyler*”, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yeşilyaprak, B. (2002), “*Eğitimde Rehberlik Hizmetleri*”, 4.Baskı, Ankara.
- Varış, F.(1997), “*Eğitimde Program Geliştirme*”, Alkım Yayınevi, İstanbul.
- World Leisure and Recreation Association, (2001) “*International Position Statement on Leisure Education and Populations Of Special Needs – Special Contribution*”, *Leisure Sciences*, V:23.
- Yılmaz, H.(2004), “*Kamu Ve Özel Okul Türlerinin Karşılaştırılması*”, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EK.1. ANKET FORMU

ANKET FORMU

Değerli öğrencimiz;

Okulunuzda bulunan ve ders dışı etkinlikler kapsamında faaliyet gösteren, sosyal kulüplerle(Eğitsel kollarla) ilgili yaptığımız bilimsel çalışmaya katkı sağlayacak ve bizim için çok değerli görüşlerinizi almak maksatlı hazırladığımız bu anket çalışmasına verdiğiniz katkıdan ve sorularımızı içtenlikle cevapladığınızdan ötürü teşekkür ederiz. Aşağıda yöneltilen soruları size en uygun olan şıkkı işaretleyerek cevaplayınız.

1. Yaşınız?

.....

2. Cinsiyetiniz?

Erkek Bayan

3. Annenizin eğitim durumu

İlkokul Ortaokul Lise Üniversite Yüksek Lisans/ Doktora

4. Babanızın eğitim durumu

İlkokul Ortaokul Lise Üniversite Yüksek Lisans/ Doktora

5. Ailenizin gelir durumu

400–800 YTL 801–1.200 YTL 1.201–1.600 YTL 1.601YTL ve üstü

6. Okulunuzun Türü?

Devlet Okulu M.E. B. 'a bağlı Özel Okul

7. Okulunuzun alanı nedir?

Düz Lise Meslek Lisesi Anadolu Lisesi Fen Lisesi

8. Okulunuzda hangi Sosyal Kulüpler(kollar) olduğunu biliyor musunuz?

Evet Hayır

9. Hangi Sosyal Kulübe üye olduğunuzu biliyor musunuz?

Evet Hayır

10. Bulduğunuz Sosyal Kulübe kendi isteğinizle mi üye oldunuz?

Evet Hayır

11. Bulduğunuz sosyal kulübe nasıl üye oldunuz?

Bilmiyorum Öğretmenimin yönlendirmesi ile
 Arkadaşlarımın yönlendirmesi ile Kendi isteğimle

12. Hangi alanla ilişkili bir kulübe üye olmak isterdiniz?

Çevre-İnsanlık Bilim-Fen-Teknoloji Kültür-Sanat Spor

13. Üyesi olduğunuz Sosyal Kulübe katılım amacınız nedir?

Boş vakitlerimi değerlendirmek
 Arkadaşlarımla beraber olmak
 Sevdiğim işi yapabilmek ve bu alandaki yenilikleri öğrenmek
 Bir amacım yok
 Diğer(Belirtiniz).....

14. Üyesi olduğunuz Sosyal Kulüpte düzenli aralıklarla toplantı/etkinlik yapar mısınız?

Evet Hayır

15. Üye olduğunuz kulüpte ne sıklıkta toplantı/etkinlik yapılır?

Haftada 2 saat 2 Haftada bir 2 saat Ayda Bir 2 saat Hiç Yapılmadı

16. Yaptığımız toplantı/etkinlik sayısı ve bunların süreleri sizce yeterli midir?

Evet Hayır

17. Kulübünüzdeki toplantı/etkinlik sayı ve sürelerinin ne kadar olmasını isterdiniz?

Haftada 2 saat 2 Haftada bir 2 saat Ayda Bir 2 saat Yeterli buluyorum

18. Sizce Sosyal Kulübünüzün faaliyetleri için okulunuzda bulunan fiziki mekânlar ve araç-gereç yeterli midir?

Evet Hayır

19. Sizce okul yönetimi ve öğretmenler Sosyal Kulüp etkinliklerine yeteri kadar destek oluyorlar mı?

Evet Hayır

20. Üyesi olduğunuz Sosyal Kulübün amaçlarını ve size sağlayacağı faydaları biliyor musunuz?

Evet Hayır

21. Üyesi olduğunuz Sosyal Kulüple ilgili bir göreviniz var mı ve bununla ilgili etkinlik yapıyor musunuz?

Görevim yok

Görevim var ama bununla ilgili hiç etkinlik yapmadım

Görevim var ve bununla ilgili etkinlikler yapıyorum

22. Üyesi olduğunuz Kulüple ilgili faaliyet ve görevlerinizi ne duygularla yaparsınız?

Severek ve isteyerek yapıyorum çünkü zaten ilgi alanım

Sadece sorumluluğum olduğu için yapıyorum

Danışman öğretmenimin yönlendirmesiyle istemeyerek yapıyorum çünkü ilgimi çekmiyor

Görev almadım/verilmedi

23. Sizce kulübünüzdeki danışman öğretmenleriniz ihtiyaçlarınıza cevap verecek yeterlilikte midir?

Evet Hayır

24. Sizce Sosyal kulüp faaliyetleri ve bununla ilgili yıllık planlardaki kararlar ne derece uygulanabiliyor?

Tamamı uygulanıyor

Büyük bir kısmı uygulanabiliyor

Çok az kısmı uygulanabiliyor

Hiç uygulanmıyor

25. Sosyal Kulüp etkinlikleri okulunuzda amacına ulaşıyor ve sizi memnun ediyor mu?

Evet Hayır

26. Sosyal Kulüp etkinliklerinin amacına tam olarak ulaşabilmesi için neler yapılabilir?

Kulüpler daha detaylı tanıtılabilir

Toplantı/Etkinlik sayısı ve süreleri artırılabilir

Yapılan faaliyetler notla değerlendirilse ve ortalamaya etki etse, daha çok ilgi çekebilir

Aile ve diğer öğretmenlerin de katılımıyla bu faaliyetler daha verimli olur

Kulüp seçiminde öğretmen ya da yönetimden çok, öğrencinin isteği etkili olmalıdır

Diğer(Açıklayınız).....

27. Okulunuzdaki Sosyal Kulüplerden hangisine üyesiniz?

Spor Klb. Gezi Klb. Kültür ve Edby. Klb. Bilim fen ve Tknj. Klb. Yeşilay

Klb. Trafik Klb. Sağlık, Temizlik, Beslenme Klb. İzcilik Klb. Kızılay Kulübü

Diğer (Belirtiniz).....

KATILDIĞINIZ VE GÖRÜŞLERİNİZİ BİZİMLE PAYLAŞTIĞINIZ İÇİN TEŞEKKÜRLER....

Ertan ÖZKAPTAN
Sakarya Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor Öğrt.
Yüksek Lisans Öğrencisi

EK.2. Anket İzin Onayı

T.C.
SAKARYA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : B.08.4.MEM.4.54.00.05.01.070/
KONU : Anket

14922

VALİLİK MAKAMINA
SAKARYA

İLGİ : "Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi"

İlimiz;Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği yüksek lisans öğrencisi Ertan ÖZKAPTAN;

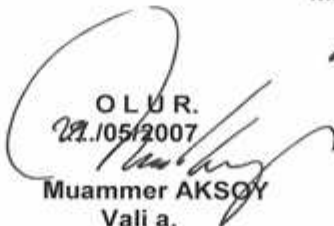
"Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Ortaöğretim Kurumlarında Sosyal Kulüp Etkinlikleri" konulu anket çalışması nedeniyle;

İlimiz; Merkez İlçesindeki Sakarya Endüstri Meslek Lisesi,Fatih Endüstri Meslek Lisesi,ATSO Anadolu Ticaret Meslek Lisesi,Ali Dilmen Lisesi,Atatürk Lisesi,80.Yıl Cumhuriyet Lisesi,Ali Dilmen Anadolu Lisesi,Şehit Üst.Selçuk Esedoğlu Anadolu Lisesi,Figen Sakallıoğlu Anadolu Lisesi,Özel Enka Lisesi,SAÜ Vakfı Lisesi,Özel Işık Lisesi,ÖSEK Lisesi,Özel Çağ Kız Lisesi Müdürlüğündeki öğrencilere 500 adet anket uygulaması yapmak istediğini, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 28.05.2007 tarih ve 863 sayılı yazılılarıyla belirtmektedirler.

Anket soruları komisyonumuzca incelenmiş olup, yasal gerekliliğin ilgili okul müdürlüğüne ait olması ve dersleri aksatmamak kaydıyla anket uygulamasının yapılması, Müdürlüğümüzce uygun mütalaa edilmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde, olurlarınızı arz ederim

Murat YAZICI
Milli Eğitim Müdürü

O L U R.
22.05/2007
Muammer AKSOY
Vali a.
Vali Yardımcısı